

هفتمین نمایشگاه صنعت، معدن، فولاد زنجیره تامین، ماشین آلات و تجهیزات وابسته برگزار می شود

7th International Exhibition of Industry, Steel, Mining Supply Chain, Machinery, Related Industries

۱۳ تا ۱۹ مهر ۱۴۰۱ | ۱۲ تا ۱۸ ربیع الاول ۱۴۴۴

وعده حذف قرعه کشی خودرو بدون افزایش تیراژ

آزمون و خطاهایی که پایان ندارد

به طوری که آزمون و خطاهای قطاری در این صنعت قابل ردیابی است. این سنت در دولت سیزدهم هم ادامه یافت. وعده کاهش قیمت، افزایش کیفیت، راه اندازی سامانه یکپارچه فروش، عرضه خودرو در بورس، حذف قرعه کشی، فروش فوری و... همه حکایت از سردرگمی صنعت خودرو دارد.

خودرو قرار دارد، برجسته شود. ۵۰ سال مونتاژ، ایستادن طولانی مدت در یک ایستگاه و... خودروساز را دچار روزمرگی کرده است. هر وزیری که آمد برنامه‌های نو برای حل مشکلات این صنعت پیشران طرح ریزی کرد که از نظر وزیر بعدی، خالی از اشکال نبود و هر یک از این وزرا با پرونده‌های پر زیر بغل، خواب‌های جدیدی برای خودروسازی کشور می‌دیدند؛

وضعیت صنعت خودرو همچنان مانند کلاف سردرگمی است که هر راهکاری برای گره گشایی در نهایت گره جدیدی به آن افزوده است. دوده وابستگی این صنعت سبب شد در تحریم‌های دهه ۹۰، ناتوانی‌ها مشهود و در ادامه، با احتساب ۵ دهه فعالیت خودرویی در کشور (پیش از انقلاب و پس از جنگ تحمیلی) گلایه از اینکه تولید کجای صنعت

مزایا و معایب یکی از روش‌های سپرده‌گیری بانک‌ها را بررسی کرد

تخلف چراغ خاموش بانک‌ها

عکس: سیدمحمد

سر مقاله

استفاده از فرصت توسعه حمل و نقل دریایی

گفت و گو

فرصت‌سوزی‌های مداوم در نبود بسترهای تجاری

گزارش‌های روز

فقط «دیوار» در دسترس است

فیلترینگ، بازنده یک نبرد ناعادلانه

تجارت پولساز پشت پرده فیلترینگ

قصه تکراری فیلترینگ و قطعی اینترنت، این روزها شکلی تازه به خود گرفته است. با فیلترینگ اینستاگرام و واتس‌آپ و ظرفیت محدود پلتفرم‌های داخلی، بسیاری از مردم درگیر استفاده از وی‌پی‌ان و پروکسی هستند و طبق آمار منتشر شده درخواست برای خرید وی‌پی‌ان با افزایش ۳ هزار برابری روبه‌رو شده است. به گفته برخی از کارشناسان، درآمد سالانه حاصل از فروش فیلتر شکن در ایران از حدود ۱۰۰ میلیارد تومان در سال ۹۲ به ۶۰۰ میلیارد تومان در سال‌های اخیر رسیده است. بنابراین می‌توان گفت اعمال محدودیت در استفاده از پیام‌رسان‌های پرمخاطب، نه تنها باعث ریزش کاربران این پلتفرم‌ها نمی‌شود، بلکه به عاملی برای رونق بیشتر تجارت پرسود فروش فیلتر شکن در ایران بدل می‌شود.

صنعت معدن تجارت

ویژه نامه سراسری صمت به مناسبت روز ملی صادرات منتشر می شود

در این ویژه نامه می‌خوانید:
-نگاهی به عملکرد تجار و صادرکنندگان در یکسال اخیر
-بررسی عملکرد دولت در حمایت از صادرات پایدار
-پاسخ نمایندگان مجلس شورای اسلامی به طرح چالش‌های حوزه تجارت

تلفن تماس واحد بازرگانی: ۰۲۱-۸۸۷۲۲۷۳۲-۳۳
تاریخ انتشار: هفته آخر مهرماه ۱۴۰۱
به طور همزمان در سراسر کشور

The International Exhibition Of Mine, Mining, Mining Industries, Mineral Processing, Machinery and Related Equipment

12 - 15 February 2023

Visit time: 16 - 22

International Exhibition Center Of Sistan and Baluchestan-IRAN

برگزارکننده: رستاک پادوین +989120295791
تلفن: ۰۷-۹۸۲۱ ۸۸۳۴۶۴۵۵ +
mining@rastak-expo.com www.rastak-expo.com

نمایشگاه بین‌المللی

معدن، صنایع معدنی،
فرآوری مواد معدنی،
ماشین‌آلات و تجهیزات وابسته

۲۳ الی ۲۶ بهمن‌ماه ۱۴۰۱

ساعت بازدید: ۱۶-۲۲

محل دائمی نمایشگاه بین‌المللی سیستان و بلوچستان

استفاده از فرصت توسعه حمل‌ونقل دریایی

شهرام شیر کونید پژوهشگر صنعتی

حمل‌ونقل دریایی از مهم‌ترین روش‌های حمل‌ونقل است که در سراسر جهان مورداستفاده قرار می‌گیرد. این روش حمل‌ونقل قرن‌هاست که در حمل کالا و مسافر به انسان یاری رسانده تا علاوه بر سفر، به تجارت نیز بپردازد. به دلیل به‌صرفه بودن حمل و ترانزیت دریایی نسبت به حمل‌ونقل هوایی، روش حمل‌ونقل دریایی از مهم‌ترین انتخاب‌های تاجر و فعالان اقتصادی است و باوجود توسعه روش‌های حمل‌ونقل، حمل دریایی همچنان در اولویت انتخاب فعالان حوزه کسب‌وکار است و براساس آمارهای موجود بیش از ۸۰ درصد حمل‌ونقل در جهان از طریق دریا انجام می‌شود.

توسعه صنعت حمل‌ونقل دریایی موجب رونق کسب‌وکار و رشد اقتصادی کشور می‌شود. امروزه حمل‌ونقل دریایی یکی از اجزای مهم اقتصاد کشور محسوب می‌شود و به دلیل داشتن نقش زیربنایی تاثیر قابل‌توجهی بر فرآیند رشد اقتصادی کشور دارد. حمل‌ونقل دریایی دربرگیرنده فعالیت‌هایی است که به‌شکلی گسترده در زمینه‌های تولید، توزیع و مصرف کالا و خدمات جریان داشته و در مجموعه فعالیت‌های اقتصادی نقشی بی‌بدیل دارد و به نظر می‌رسد بدون توسعه شبکه حمل‌ونقل دریایی کشور، رشد و توسعه عمومی کشور غیرممکن خواهد بود. بنابراین در شرایط فعلی بخش حمل‌ونقل دریایی کشور برای توسعه سهم بازار فعلی، باید توجه بیشتری به ساز کارهای بازار و توسعه خدمات داشته باشد. البته توسعه این بخش در گرو افزایش سرمایه‌گذاری بوده و شرط تحقق آن نیز اقتصادی شدن حمل‌ونقل دریایی به‌واسطه اعمال سیاست‌های حمایتی مبتنی بر فضای کسب‌وکار است. بر همین اساس در مقوله رشد و توسعه اقتصاد در این مقطع زمانی و روند گسترش آن باید به نقش سیستم‌های حمل‌ونقل دریایی در بهینه‌سازی هزینه‌ها، زمان سفر، سرعت جابه‌جایی، ایمنی و سطح خدمات ارائه شده توجه بیشتری داشت. از آنجا که صنعت دریایی بخش مهمی از حمل‌ونقل کشور را در بر می‌گیرد، باید برای توسعه سهم بازار، برنامه‌ای جامع تدوین شود و یکی از این برنامه‌ها، فراگیری فنون بازاریابی است. بازاریابی محصول یا خدمت، عامل ماندگاری و بالندگی موسسات و بنگاه‌های اقتصادی است و بدین جهت از اهمیت ویژه برخوردار بوده و برای توسعه فروش و افزایش سهم بازار امری کلیدی تلقی می‌شود. حال اگر این فرایند با پشتوانه تحقیقات بازار همراه شود، به‌طور قطع اثربخشی بیشتری خواهد داشت. «راسی‌گازیر» معتقد است در بازاریابی، اطلاعات تنها مبنایی برای اتخاذ تصمیمات بهتر نیست، بلکه یک دارایی ارزشمند است که از نظر استراتژیک می‌تواند مزایای رقابتی به بار آورد. در شرایطی که تولید و عرضه کالا و خدمات به‌عنوان مبنا و میزانی برای سنجش توسعه یافتگی اقتصادی کشورها قلمداد می‌شود، عنصری نقش حیاتی دارد که پایداری این روند را تضمین کند. این عنصر بدون شک مصرف‌کننده است که حق انتخاب دارد؛ از این رو گزینه‌هایی که برای انتخاب پیش‌روی اوست و براساس آنها یکی را بر دیگری مقدم می‌دارد، بسیار اساسی و تعیین‌کننده است. باید این موارد را شناخت، تحلیل کرد و تولید انواع کالا و خدمات را بر پایه آنها بنیان نهاد. البته قبل از هر چیز باید پذیرفت که لازمه تحقق این هدف، شناخت علاقه‌های مشتری، مدیریت تجربه مشتریان، درک تحولات بازار و برنامه‌ریزی صحیح برای توسعه محصولات و خدمات جدید است و در شرایط فعلی باید به سراغ تحقیقات بازاریابی رفت. تحقیقات بازاریابی زمانی ضرورت دارد که مشکلی مشاهده می‌شود؛ نظیر کاهش سهم بازار یا ضعف شدن نحوه توزیع. تحقیقات بازاریابی، روشی عینی، منظم و منسجم است که از طریق آن اطلاعات لازم و مناسب برای تصمیم‌گیری مدیر بازاریابی فراهم می‌آید. یکی از مواردی که موجب تصمیمات سازنده و درست مدیران بازاریابی را فراهم می‌آورد، تحقیقات بازاریابی است؛ تحقیقاتی که به‌طور کلی به گروه‌های تحقیقات درباره بازار، تحقیقات درباره مشتری و مصرف‌کننده و تحقیقات درباره محصولات و خدمات تقسیم می‌شود. تحقیقات بازاریابی کاربردهای زیادی دارد. از این تحقیقات بیشتر در تعیین سیاست‌های بازاریابی استفاده می‌شود و به این ترتیب از عوامل قابل کنترل و خارج از کنترل بازار به بهترین صورت استفاده می‌شود. تحقیقات بازاریابی با کشف بازارهای جدید، موارد استفاده از کالاها و خدمات پیشین را توسعه می‌دهد. مهم‌ترین مزیت تحقیقات بازاریابی این است که موجب حذف تصمیماتی که بر اطلاعات نادرست استوار است، می‌شود و از آنجا که معمولاً پس از تصمیم‌گیری‌های مهم تجاری، امکان بازگشت وجود ندارد، از سرمایه‌گذاری‌های سنگین و بدون تحقیق و مطالعه در بخش‌های غیرضروری جلوگیری می‌شود. همچنین کاهش هزینه‌ها را به دنبال دارد، تاثیر فعالیت‌های تبلیغاتی را افزایش می‌دهد و باعث توسعه فروش خدمت یا کالا می‌شود.

بسیاری از فعالان حوزه تجارت معتقدند توسعه حوزه حمل‌ونقل دریایی منجر به توسعه صادرات کالاها ایرانی و جهانی‌سازی خواهد شد؛ از این رو تولیدکنندگان باید با برنامه‌ریزی برای صادرات کالا از طریق دریا، توسعه بازارهای صادراتی و افزایش کشورهای هدف را در اولویت قرار دهند و سبب رونق اقتصادی و افزایش ظرفیت صادراتی شوند. امید است متولیان امر تدابیر مناسبی را برای بهبود فضای کسب‌وکار در حوزه حمل‌ونقل دریایی و توسعه سهم بازار این بخش در صنعت حمل‌ونقل اتخاذ کنند. اهمیت توسعه حمل‌ونقل دریایی در حالی موردتأکید است که توسعه همکاری‌های تجاری ایران و کشورهای حوزه خزر در روزهای اخیر در محور گفت‌وگوی مقامات این کشورها قرار داشته است.

خبر

editor@smtnews.ir

پلتفرم‌ها به قواعد پایبند نبودند، تصمیم فیلترینگ اجرایی شد. تصمیم‌گیری برای تجدیدنظر در سیاست‌ها با مراجع ذی‌صلاح است. این اظهارات در حالی عنوان می‌شود که ایجاد محدودیت در دسترسی به اینترنت تصمیم خسارت‌باری است. بسیاری از کارشناسان تأکید دارند استفاده از اینترنت داخلی و پلتفرم‌های ایرانی این مشکل را برطرف نمی‌کند. بخش مهمی از مردم تفاوت میان اینترنت داخلی و اینترنت بین‌المللی را درک نمی‌کنند و وقتی نمی‌توانند از موتور جست‌وجوی گوگل استفاده کنند فرض می‌گیرند که اینترنت کاملاً قطع است.

به کسب‌وکارها، اظهار کرد: تعامل خوبی با وزارت امور اقتصادی و دارایی در این زمینه ایجاد شده است. وی افزود: ما یک برنامه برای کسب‌وکارهایی که به پلتفرم‌های داخلی مهاجرت کنند، در نظر گرفته‌ایم و با کمک وزارت اقتصاد یک بسته حمایتی مانند معافیت مالیاتی و تسهیلاتی از این قبیل، برای آنها پیش‌بینی شده است. وزیر ارتباطات درباره اخباری که در زمینه برخی کسب‌وکار از جمله دیجی کالا منتشر شده نیز گفت: این مسائل را باید حل کنیم. زارع‌پور همچنین درباره فیلترینگ اینستاگرام، اعلام کرد: چنین برنامه‌ای نداشته‌ایم، اما باتوجه به اینکه این

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات از تهیه و تدوین بسته حمایتی برای کسب‌وکارهایی که به پلتفرم‌های داخلی مهاجرت کنند، خبر داد و گفت: برنامه‌ای برای فیلترینگ اینستاگرام نداشته‌ایم و نداریم. به گزارش ایران، در پی محدودیت‌هایی که در زمینه اینترنت ایجاد شده بود، بسیاری از کسب‌وکارهایی که زارع‌پور، وزیر ارتباطات در حاشیه مراسم افتتاح سایت مرکز کنترل، عملیات و بهره‌برداری از ماهواره‌های سنجشی ایران به‌نام «خیام» در جمع خبرنگاران درباره جبران خسارت وارده

حمایت از کسب‌وکارهای استفاده‌کننده از پلتفرم‌های داخلی

توجه کشورهای حاشیه خزر به اقتصاد دریا

تأکید کرد. وی با اشاره به موضوع مطرح‌شده در نشست درباره همکاری دو کشور در زمینه غذای حلال، بیان کرد: برای توسعه همکاری در این زمینه، گروهی از جمهوری اسلامی ایران و گروهی از روسیه مذاکره و توافقات لازم را منقد کنند تا مبنای فعالیت در این بخش قرار گیرد.

وی ضمن اشاره به موقعیت جغرافیایی ایران و همسایگی کشورمان با ۱۵ کشور، عنوان کرد: همکاری و مشارکت با ایران نه‌تنها منجر به تامین نیازهای متقابل می‌شود، بلکه بازاری گسترده را در سطح منطقه برای فعالان اقتصادی دو کشور به ارمغان خواهد آورد.

موردتأکید قرار داد و گفت: فعالان اقتصادی ایران و روسیه باید سقف پروازی خود را بسیار بالاتر از سطح فعلی در نظر بگیرند و با شناسایی ظرفیت‌ها و مزیت‌های متقابل و همچنین تبادل هیات‌های اقتصادی و تجاری، سطح روابط فیمابین و حجم مبادلات تجاری را ارتقا دهند.

معاون اول رئیس جمهوری بزرگ‌ترین مانع پیش روی صادرکنندگان و واردکنندگان را موانع بانکی، بیمه‌ای و تبادلات پولی دانست و بر لزوم تلاش جدی دو کشور برای استفاده از پول ملی برای رفع این محدودیت‌ها

شود. وی خطاب به فعالان اقتصادی روسیه گفت: باید از ظرفیت‌های موجود نظیر مجمع اقتصادی خزر، سازمان همکاری شانگهای و اتحادیه اوراسیا به‌نحوه استفاده کنیم که مردم کشورهای منطقه از این فرصت‌ها منتفع شوند.

سیاست‌گذاران هر قدر هم که خوب کار کنند تا زمانی که فعالان اقتصادی پای کار نباشند، شاهد رشد و توسعه نخواهیم بود. مخیر با اشاره به ظرفیت‌های دریا به‌عنوان بستری مهم برای توسعه و پیشرفت، اقتصاد دریا و سرمایه‌گذاری در این زمینه را

معاون اول رئیس‌جمهوری در نشست هم‌اندیشی با فعالان اقتصادی فدراسیون روسیه که در حاشیه دومین مجمع اقتصادی خزر برگزار شد، گفت: ایجاد مناطق آزاد یکی از راه‌های خنثی‌سازی تحریم‌ها است تا بتوانیم موانع پیش روی توسعه تجارت را برطرف و اثرات تحریم‌ها را خنثی کنیم.

به گزارش مهر، محمد مخیر با اشاره به فعالیت منطقه آزاد آستراخان و ظرفیت‌های گسترده آن تصریح کرد: نباید به حجم مبادلات فعلی در منطقه آزاد آستراخان اکتفا شود؛ بلکه باید برنامه‌ای جامع طراحی و زمینه توسعه همکاری‌های اقتصادی فراهم

ایجاد صندوق تامین مالی مشترک

برای پروژه‌های اولویت‌دار

کشتیرانی در دریای خزر تأکید کرد. خاندوزی افزایش ظرفیت سوآپ نفت و گاز باتوجه به شرایط ژئوپلیتیک جدید در جهان و تسریع در مسیر سبزی گمرکی و انتقال اسناد حمل و ترانزیت به‌صورت برخط (آنلاین) میان کشورهای حاشیه دریای خزر را محورهای دیگر همکاری برشمرد.

وی از محقق ساختن کامل نظام تسویه با پول‌های ملی و متصل کردن شبکه پیام‌رسانی و کارت‌های بانکی بین کشورهای عضو به‌ویژه اتصال شتاب با شبکه میر در روسیه را محور دیگر همکاری دانست و گفت: باوجود پیشنهاد طرف ایرانی، اقدامات عملی جدی از سوی بانک مرکزی روسیه برای اتصال شبکه شتاب و شبکه میر صورت پذیرفته است.

وزیر اقتصاد اظهار کرد: ایجاد صندوق تامین مالی مشترک برای پروژه‌های اولویت‌دار در دریای خزر از جمله پروژه‌های حوزه حمل‌ونقل محور دیگر همکاری خواهد بود.

در حاشیه این نشست قرارداد برقی شدن راه‌آهن اینچه‌برون به گرمسار از محل فاینانس روسیه، از سوی معاون وزیر اقتصاد جمهوری اسلامی ایران تأیید شد.

وزیر امور اقتصاد و دارایی در حاشیه دومین همایش اقتصادی دریای خزر، ضمن اشاره به ظرفیت‌های معطل‌مانده بزرگی که در حوزه تعاملات اقتصادی میان کشورهای حاشیه دریای خزر وجود دارد، از رشد ۳۰ درصدی تجارت بین کشورها در یک سال اخیر به‌عنوان نشانه‌ای از اراده سیاسی کشورهای عضو برای توسعه همکاری‌ها نام برد و ایجاد صندوق

تامین مالی مشترک برای پروژه‌های اولویت‌دار حوزه خزر را پیشنهاد داد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، سعید احسان خاندوزی با تأکید بر اینکه ظرفیت سوآپ نفت و گاز میان کشورهای حاشیه دریای خزر باتوجه به شرایط ژئوپلیتیک جدید جهان قابل‌افزایش است، از اجرای ۵ محور برای همکاری میان اعضا خبر داد.

وی افزود: تکمیل سریع کریدورهای شمال-جنوب، کشورهای دریای خزر را به دریای عمان و اقیانوس هند متصل می‌سازد.

وزیر امور اقتصاد و دارایی بر آمادگی ایران برای همکاری با سایر کشورها در خط‌آهن اینچه‌برون، خط‌آهن آستارا و همچنین گسترش ظرفیت‌های

برای رفع این چالش برنامه‌های خوبی در دست اجرا قرار خواهد گرفت. فاطمی‌امین در ادامه اظهار کرد: حدود ۷۰۰ هکتار از اراضی واحدهای صنعتی را کد کشور با هدف احیای تولید و اشتغال در یک سال گذشته بازپس‌گیری شد.

وزیر صمت همچنین از الکترونیکی شدن فرایند واگذاری اراضی صنعتی و تولیدی در کشور خبر داد و افزود: با برنامه‌ریزی اصولی درصدد بازپس‌گیری اراضی واحدهای تولیدی غیرفعال هستیم.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به پیشرفت خوب صنعت غذا در ایران گفت: باتوجه به اینکه در زمینه کیفیت و تولید محصولات غذایی به نقطه خوبی رسیده‌ایم، از این پس باید تمرکز خود را بر محصولات دانش‌بنیان و صنایع ماشین‌آلات این حوزه و همچنین ارزان‌سازی و کاهش هزینه غذایی مردم قرار دهیم. وی ضمن پراهمیت خواندن تولید ماشین‌آلات صنعتی و اتکا به شرکت‌های دانش‌بنیان افزود: صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات یک صنعت برتر است و مطلع شده‌ام که یک کارخانه تولید لبنیات وارد عرصه ماشین‌سازی شده که این موضوع خیلی مهم است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به افزایش تولید ظروف، کامیون و کامیونت در کشور در ۶ ماه گذشته، گفت: کمیبود نقدینگی یکی از چالش‌های اساسی بنگاه‌های اقتصادی در زمان حاضر است که به‌طور حتم

سوآپ نفت و گاز از روسیه، ایران را هاب انرژی منطقه می‌کند

اوجی با اشاره به سوآپ فرآورده‌های نفتی نظیر بنزین در دریای خزر و نیز تهاوت اقلام غیرنفتی با نفت گفت: دو کشور قادرند تا ۱۰ میلیون تن سوآپ فرآورده‌های نفتی و غیرنفتی داشته باشند که خوشبختانه تاسیسات زیربنایی آن وجود دارد. وی همکاری ایران با کشورهای حوزه خزر در موضوع نفت و گاز و انرژی را راهبردی خواند و افزود: قطع صادرات گاز روسیه به اروپا و تغییر شرایط بین‌المللی سبب شده ایران بتواند پل انتقال فرآورده‌های نفتی و گازی روسیه به سایر کشورها باشد و به قطب گازی منطقه تبدیل شود.

و گاز کشورمان سرمایه‌گذاری و هزینه‌های آن را پس از بهره‌برداری از بخش تولید برداشت خواهند کرد. وزیر نفت همکاری دو کشور ایران و روسیه در میدان‌های پارس شمالی، کیش و فساارافزایی میدان پارس جنوبی را موضوعی مهم برشمرد و اظهار کرد: در زمینه صادرات گاز به پاکستان و عمان نیز تفاهنامه‌هایی امضا کرده‌ایم و احداث خط لوله صادرات به این دو کشور همسایه به‌صورت مشترک میان ایران و روسیه انجام خواهد شد.

هم تفاهم‌های تازه‌ای برای ایجاد تاسیسات و بهره‌برداری از میدان‌های گازی مشترک ایجاد می‌شود. وی با اشاره به جایگاه شرکت گاز پروس روسیه در صنایع نفت و گاز دنیا از سرمایه‌گذاری مشترک برای تولید آل‌ان‌جی (گاز طبیعی مایع) و فناوری‌های مرتبط با تاسیسات گازی خبر داد و تصریح کرد:

خوشبختانه با این شرکت و شرکت‌های دیگر مذاکرات خوبی انجام شده که سقف تفاهنامه‌های آن تا ۴۰ میلیارد دلار می‌رسد و این شرکت‌ها در میدان‌های نفت

وزیر نفت گفت: ترانزیت و سوآپ نفت و گاز از روسیه، ایران را به هاب انرژی منطقه تبدیل و درآمد‌های ارزی فراوانی نصیب کشور می‌کند.

به گزارش ایلنا، وزارت نفت، جواد اوجی که به همراه معاون اول رئیس‌جمهوری و هیات ایرانی برای شرکت در دومین همایش اقتصادی خزر به روسیه سفر کرده، در حاشیه این مجمع با اشاره به همکاری‌های ایران و روسیه در حوزه انرژی اظهار کرد: ایران و روسیه به‌عنوان کشورهای صادرکننده گاز همکاری‌های فراوانی در حوزه سوآپ انرژی انجام داده‌اند و در سفر به روسیه

«ویژه تر از خبر»

دستاوردهای ژئوپلیتیکی توافق اوپک پلاس

واکنش‌ها نشان می‌دهد بایدن نتوانست پرونده تحریم‌ها علیه روسیه را مدیریت کند و ائتلاف اوپک‌پلاس توانست با تصمیم خود اهداف دولت امریکا، خزانه‌داری امریکا و فدرال‌رزرو در مبارزه با تورم و کاهش نرخ بهره را به یاد دهد.

در ضمن ائتلاف اوپک‌پلاس بار دیگر قدرت و انسجام خود را به اثبات رساند. باوجود نابرابری، رقابت و درگیری بین کشورهای عضو، توافق اوپک‌پلاس از محدودیت‌های عملکرد فنی که سهیل المزروعی، وزیر انرژی امارات متحده عربی آن را تأیید کرد، به سمت مرزهای ژئوپلیتیکی که از خلیج فارس و یمن تا دریای سرخ و مدیترانه امتداد دارد، فراتر رفت.

در روند توافق برای کاهش تولید نفت، عربستان و امارات به توافق اوپک‌پلاس به‌عنوان یک برگ برنده نگاه می‌کنند، چون چارچوب جامع و امکان‌فعال کردن میانجی‌گری و آتش‌بس در یمن را فراهم می‌کند؛ فضای مثبتی که دولت بایدن قادر به ارائه آن نبود.

در نتیجه می‌توان گفت اوپک‌پلاس از یک چارچوب فنی به یک چارچوب اقتصادی و ژئوپلیتیکی نوظهور تغییر کرده و به‌دلیل جنگ اوکراین و الزامات روسیه، واکنش‌های تنش‌آمیز عربی خلیج‌فارس به شریک امریکایی را نیز عمیق‌تر کرد.

«امید» شدن جو بایدن عنوان کرد.

«عکس روز»

خسارت زلزله در خوی

عکس: تسنیم

آمار دپو خودروهای ناقص صفر شد

محصولات جدید در سبد خودروسازان

گروه صنعت: آخرین دستگاه از خودرو ملی سمند در حالی رهسپار موزه گروه صنعتی ایران خودرو شد که این محصول، دست کم در دو دهه گذشته، بار سنگین خودکفایی و بلوغ صنعت خودرو کشور را به دوش کشیده و به نوعی باور ملی توانمندی در این صنعت را ایجاد کرده است. همزمان با رویداد مهم، توقف تولید

سمند و پژو ۴۰۵، مدیرعامل گروه صنعتی ایران خودرو در سایت تولیدی تبریز حضور یافت و با اعلام برنامه تولید روزانه ۴۰۰ دستگاه سمند در این سایت، افزایش ظرفیت تولید را نیازمند حمایت دولتمردان و تصمیم گیران استان و شبکه بانکی کشور دانست.

تولید دو خودرو قدیمی

مهدی خطیبی، مدیرعامل گروه صنعتی ایران خودرو گفت: امروز در ایران خودرو شاهد دو اتفاق مهم یعنی توقف تولید دو خودرو قدیمی و خاطر هساز و همچنین به صفر رسیدن خودروهای ناقص در این گروه صنعتی هستیم. به گزارش ایکوپرس، وی این دو رویداد را برای ایران خودرو، صنعت و اقتصاد ملی مفید دانست و تصریح کرد: در طول این سالهای تولید، ۳۰۷۸۶۱۹۴ خودرو سمند و پژو ۴۰۵ به تولید رسیده که سمند سهم ۱۵۱۰۷۴۵ دستگاهی از این تعداد داشته است. خطیبی با بیان اینکه کنار گذاشتن تولید این دو خودرو که بخش قابل توجهی از تولید ایران خودرو را به خود اختصاص می داد، دارای چالشهایی است، گفت: به دلیل احترام به سلیقه و خواست مشتریان و به روزآوری محصولات، تولید این دو خودرو را متوقف کردیم تا آنها را با محصولات به روز و با کیفیت جایگزین کنیم. وی از جایگزینی محصولاتی مانند تارا، خانواده دنا و سورن با محصول سمند و پژو ۴۰۵ خبر داد و افزود: محصولات جدید دیگری به سبد تولیدات ایران خودرو افزوده خواهد شد. مدیرعامل گروه صنعتی ایران خودرو، صفر شدن خودروهای ناقص را اتفاقی مبارک برای صنعت خودرو خواند و اظهار کرد: در بهمن سال گذشته، بیش از ۸۰ هزار محصول ناقص در ایران خودرو دپو شده بود که اکنون به صفر رسیده و پایان یافته است. وی افزایش ۲۵ درصدی شاخصهای کیفیت و کاهش هزینه را از دستاوردها و نتایج حذف خودروهای ناقص

دانست و افزود: شناسایی گلوگاههای تولید از نتایج عبور مستقیم تولید است، به گونه ای که پیش از این تصور بر این بود که اقلام و قطعات الکترونیک عامل توقف تولید بوده، اما با عبور مستقیم، روشن شد که برخی از قطعاتی که به صورت کامل از منابع داخلی تامین می شوند نیز خطوط تولید را با توقف مواجه می کنند. خطیبی معرفی نمونه نیمه صنعتی تارا برقی را از اقدامات اخیر ایران خودرو در اجرای فرمان رئیس جمهوری دانست و اظهار کرد: این خودرو با یکبار شارژ، قابلیت طی مسیری ۳۰۰ کیلومتری را خواهد داشت. وی تصریح کرد: ایران خودرو این آمادگی را دارد تا با ایجاد زیرساخت شارژ در سطح کشور از سوی نهادهای مرتبط، این محصول را به تولید انبوه برساند. وی با بیان اینکه مقدمات واگذاری سهام درون شرکتی نیز انجام شده، گفت: قیمت گذاری و کارشناسی های لازم برای این موضوع انجام شده است. خطیبی با بیان اینکه صادرات سوده و اقتصادی را دنبال می کنیم، اظهار کرد: محصولات صادراتی قیمت گذاری شده و توافقات برای صادرات به کشورهایمانند روسیه و ونزوئلا انجام شده است. وی افزود: به زودی تارا و آتامان در جاده های روسیه و تارا و دنا در ونزوئلا ترده خواهند کرد. به گفته خطیبی، صادرات قطعه در نیمه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته، افزایش ۳ برابری داشته که موفقیت مهمی به شمار می رود. وی عرضه خودرو در بورس کالا را روشی برای توقف زیاندهی و کشف قیمت واقعی محصولات خواند و گفت: با فروش هایما در بورس کالا و رقابت پذیری محصولات خواهد شد.

عبور از استانداردهای سختگیرانه

قائم مقام توسعه و تولید گروه صنعتی ایران خودرو گفت: در آینده استانداردهای سختگیرانه ای درباره مصرف سوخت و آلایندگی خودروها خواهیم داشت که ایران خودرو از هماکنون خود را با استانداردها و قوانین مترقی همسو می کند. کیانوش پورمجیب با اشاره به بازدید رهبر معظم انقلاب از سالن موتورسازی ایران خودرو و محصول موتور ملی در سال ۱۳۸۹ و رهنمودهای وی به دولت، مجلس و صنعت کشور برای افزایش تیراژ تولید این موتور، اظهار کرد: در دوره مدیریت کنونی، التزام عملی برای تسریع در تحقق اهداف ایجاد شده و آرزوی دیرینه ایران خودرو و صنعت خودرو کشور درباره افزایش تیراژ تولید موتور ملی از ۵۰۰ دستگاه در سال گذشته به هزار دستگاه محقق شده است. وی با بیان اینکه این دستاورد حاصل همدلی و همراهی شبکه تامین و مجموعه کارکنان ایران خودرو است، گفت: برای ارتقای موتور ملی اقدامات عملیاتی مهمی انجام داده ایم که مهم ترین آن کاهش ۱۵ لیتری مصرف سوخت این موتور نسبت به سال ابتدای تولید آن است. پورمجیب تصریح کرد: در حال حاضر موتور ملی EF۷ به یورو ۵ ارتقا یافته و به سامانه توربوشارژر مجهز شده است. وی با بیان اینکه علاوه بر رشد کمی، ارتقای کیفیت موتورها را نیز رقم زده ایم، گفت: در سال های اخیر، اقدامات موفری در ارتقای موتورهای ایران خودرو انجام شده که ثمره بهره مندی از اندیشه و توان دانش بنیانی بوده است. به گفته پورمجیب اقداماتی نظیر توسعه سیستم های دیداری و اتوماسیون، رباتیک، دستگاه های تست که به آخرین فناوری های الکترونیکی روز مجهز شده اند و امکان تشخیص کوچک ترین مغایرت های مونتاژی و قطعه ای را به راحتی فراهم کرده، در مجموع سبب افزایش قابل توجه کیفیت موتورها شده است. وی ادامه داد: همزمان با ارتقای کیفیت، ارتقای کمیته نیز محقق

سختن پایانی

به گفته فعالان صنعت خودرو، علاوه بر افزایش شاخص های کیفیت محصولات، افزایش ۵۰ درصدی شمارگان تولید، توقف تولید ناقص و تکمیل و تجاری سازی آنها، از جمله دستاوردهای خودروسازی بوده است. همچنین براساس برنامه ریزی های انجام شده ساماندهی فروش، افزایش گارانتی محصولات به ۳ سال یا ۶۰ هزار کیلومتر پیمایش، طراحی نمونه خودرو برقی تارا از جمله اقدامات ایران خودرو در این مسیر به شمار می رود.

آگهی دعوت جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده
مؤسسه خانه صنعت، معدن و تجارت (ایران) به شماره ثبت ۲۸۳۴۶

بدینوسیله از اعضای محترم اصلی دعوت به عمل می آید در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده که از ساعت ۱۰ الی ۱۶ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۷ در محل قانونی به نشانی تهران - میدان قاسمی - خیابان فلسطین - پانزدهم تیر خیابان زرتشت - کوچه برادران شهید غفاری - پلاک ۲ که با دستور جلسات ذیل برگزار می گردد، حضور به هم رسانند.

۱- برگزاری انتخابات اعضای هیات رئیسه و بازرسی
۲- تعیین روزنامه کثیرالانتشار رسمی آگهی ها

۳- بررسی و تصویب برنامه ها و خط مشی آتی خانه و اختیارات هیات رئیسه
۴- تعیین حق عضویت و ورودیه اعضاء و تعرفه خدمات
۵- بررسی گزارش عملکرد و گزارش مالی سال ۱۴۰۰ دبیرخانه مرکزی خانه صمت ایران توضیح: معرفی نامه نماینده نام الانتخاب (صو هیات مدیره) و تصویر آگهی آخرین تغییرات مؤید سمت مدیران خانه صمت استان منتشر در روزنامه رسمی. می بایست حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۴ به دبیرخانه مرکزی خانه صنعت، معدن و تجارت (ایران) واصل گردد.

هیات رئیسه خانه صنعت، معدن و تجارت

فرم اشتراک

چنانچه تمایل به اخذ اشتراک و دریافت روزنامه **صنعت** دارید لطفا فرم را تکمیل و وجه اشتراک به حساب شماره ۰۲۲۴۱۷۴۱۰۵۰۰۰ و یا شماره کارت ۷۰۷۲-۹۹۹۷-۹۹۱۸-۶۰۲۷ نزد بانک ملی به نام موسسه فرهنگی مطبوعاتی گسترش صنعت، معدن و تجارت (**صنعت**) واریز نمایید. اصل و کپی فیش واریزی را به همراه فرم اشتراک به نشانی خیابان قائم مقام-کوچه آزادگان شماره ۲۶ ارسال یا برای تسریع امور فرم و فیش مربوط را به شماره ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸ ارسال نمایید.

لطفا به این نکات توجه فرمایید:

۱- در صورت تمایل به دریافت نسخه های بیشتر خواهشمند است در این قسمت (..... نسخه) مشخص نمایید.
۲- روزنامه مشترکین تهران، هر روز از ساعت ۷ تا ۱۰/۳۰ صبح توسط پیک تحویل می گردد.

هزینه ارسال در تهران رایگان است

هزینه اشتراک	ماه
۱۱۰,۰۰۰ تومان	۱ ماهه
۳۳۰,۰۰۰ تومان	۳ ماهه
۶۶۰,۰۰۰ تومان	۶ ماهه
۹۹۰,۰۰۰ تومان	۹ ماهه
۱,۳۲۰,۰۰۰ تومان	۱۲ ماهه

متقاضیان محترم شهرستانها برای اخذ اشتراک از طریق دفاتر سرپرستی و نمایندگی های روزنامه صنعت در مراکز استانها و شهرستانها اقدام فرمایند و یا به شماره ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸ اطلاع دهند.

مشخصات مشترک

نام و نام خانوادگی:
عنوان موسسه:
تلفن ثابت یا تلفن همراه:
آدرس:
کد پستی:

آگهی تجدید مناقصه عمومی (دو مرحله ای)
موضوع: مناقصه عمومی دو مرحله ای شماره خن م/۷۰۵/۱۴۰۰ ت ۲ مربوط به خرید ۲ قلم SWEEP BEND
شماره SRP-3193810212 شماره سامانه ستاد: ۲۰۰۱۰۹۳۲۲۱۰۰۰۰۸۱

شرکت نفت مناطق مرکزی ایران در نظر دارد موضوع مناقصه فوق الذکر را با مشخصات و شرایط کلی زیر از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به صورت مناقصه عمومی (دو مرحله ای) به شرکت های واجد شرایط، واگذار نماید.

الف) شرح مختصر کار: خرید ۲ قلم SWEEP BEND تحت تقاضای شماره SRP-3193810212
ب) مدت و محل اجرای قرارداد: مدت قرارداد ۱۲ ماه پس از ابلاغ سفارش به فروشنده (طبق جدول زمان بندی نیاز کارفرما) می باشد. تحویل استان فارس، شهرستان فرشبند، به سمت پالایشگاه فرشبند، انبار کالای طرح شرکت نفت مناطق مرکزی ایران
ج) شرایط و مدارک مورد نیاز جهت شرکت در مناقصه (الزامی):
ارائه مدارک استعمال ارزیابی کیفی من جمله شرایط و مدارک اعلام شده زیر جهت شرکت در مناقصه الزامی است.

۱- داشتن شخصیت حقوقی و ارائه مدارک ثبت شرکت شامل: آگهی تأسیس شرکت در روزنامه رسمی، اساسنامه، آخرین تغییرات، کد اقتصادی و شناسه ملی شرکت، آدرس دقیق پستی، تلفن ثابت و نامبر (فکس).
۲- داشتن توانایی ارائه ضمانت نامه بانکی به مبلغ ۶۰۵۲۰۵۲۰۴۴ ریال به عنوان تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (مناقصه).
۳- عضویت در سامانه ستاد و داشتن گواهی امضای الکترونیکی و تکمیل فرم استعمال ارزیابی کیفی موجود در سایت WWW.SETADIRAN.IR
۴- قیمت ها می بایست متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد.

د) مهلت و محل مراجعه متقاضیان: کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت و تحویل اسناد مناقصه، تأیید فهرست مناقصه گران دارای صلاحیت، ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکات از طریق درگاه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. شماره تماس سامانه ستاد در تهران جهت انجام مراحل عضویت در سامانه ۰۲۱-۱۴۵۶ و اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام در سایر شهرستانها در سامانه WWW.SETADIRAN.IR بخش ثبت نام/پروفایل تامین کننده/ مناقصه گر موجود است.

آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی از سامانه ستاد تا ساعت ۱۶:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۴ و آخرین مهلت ثبت و بارگذاری اطلاعات فراخوان و اطلاعات مورد نیاز جهت ارزیابی کیفی این مناقصه تا ساعت ۱۶:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۸ می باشد.

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر متقاضیان می توانند با تلفن های ۰۲۱-۸۷۵۲۴۴۱۵ و ۰۲۱-۸۷۵۲۱۰۴۵ (تدارکات کالا) و (۰۲۱) (کمپیه فنی بازرگانی) تماس حاصل نمایند.

روابط عمومی شرکت نفت مناطق مرکزی ایران
شماره آگهی: ۱۳۸۷۸۵۷

خودرو و قطعه

editor@smtnews.ir

راهناندازی واحد مونتاژ بهنام تولید

سیدمحمد بحرانیان
منتظر و پژوهشگر توسعه صنعتی

درحالی که تیراژ تولید خودرو پاسخگوی نیاز فعلی کشور نیست، در مجموع حدود ۱۱۱ واحد پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت دریافت کرده‌اند. در کجای جهان چنین چیزی را شاهد هستید؟ هر کسی از راه رسیده تحت واژه «تولید» یک واحد مونتاژ راه‌اندازی کرده که از همان ابتدا از یک کنار ارز می‌گیرند و یکی از عوامل اصلی ایجاد تورم هستند. از این‌رو باید مشخص شود، چه تولیدی مدنظر است؟ چین و کره جنوبی در زمان شروع توسعه خود گفتند که ۴۰ یا ۶۰ یا ۸۰ درصد یک محصول، باید ساخت داخل باشد تا آن محصول، تولید داخل به‌شمار آید. بعد از جنگ، دولت وقت در حوزه واردات خودرو با توجهات مشابهی که مردم در جنگ محروم بودند و چرا نباید شرایط را بهتر کنیم یا با واردات، کیفیت تولید خودرو را بهتر و ایجاد رقابت کنیم، دست به انجام واردات زدند، یعنی وزیر و مسئولان و بسیاری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی وقت برای توجیه صحبت‌های خود با همین استدلال‌ها، بدون توان آینده‌نگری و ساده‌سازی برای انجام واردات و تحت عناوین از زیر خاک درآورده همچون «واردات بدون انتقال ارز» باعث شدند بدهی‌های خارجی کشور چنان افزایش یابد که اعتبار و آبروی ما در نظام مالی جهان از بین رفت و شرایط بسیار حقرات‌آمیزی را به ایران تحمیل کردند. در حوزه خودرو تا به خود بچینید، وضعیت چنان شد که طی سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۲ حدود ۸ میلیارد دلار ارز کشور برای واردات خودرو و قطعات از دست رفت؛ یعنی حدود ۱۲ درصد درآمدهای حاصل از صادرات نفت و گاز خود را به‌این‌ترتیب هدر دادیم و هیچ دستاوردی نیز برایشان حاصل نشد، جز بحران بی‌اعتباری مالی کشور. مخاطبان را در صورت علاقه به دانستن جزئیات، به کتاب «امنیت ملی و نظام اقتصادی ایران» نوشته حسن روحانی، رئیس‌جمهوری قبلی، صفحات ۷۶۳ به بعد ارجاع می‌دهم.

البته این موضوع دو منفعت یکی برای واردکنندگان و دیگری برای خارجی‌هایی که اشتغال و منابع ارزی خود را تقدیم آنها کرده بودیم، داشت، اما از قبل آن، نه رقابت در صنعت خودرو حاصل شد و نه ما به‌سوی توسعه و ارتقای بیشتر پیش رفتیم. در سال ۱۳۷۱ قانونی غیرتوسعه‌ای به‌نام «قانون چگونگی محاسبه و وصول درآمد حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشین‌آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها» موسوم به «قانون خودرو» را نوشتند که همان‌طور که از عنوان آن پیداست، هدف این قانون، کسب درآمد برای دولت و نه نگاه حمایت‌گرانه به این صنعت بوده است. در حقیقت وجود تصمیم‌گیران و مدیران دارای اهلیت حرفه‌ای در کشور و همچنین توانایی‌های شکل گرفته در این صنعت و قطعه‌سازی، بدون حمایت‌های ویژه از سوی دولت، طی دوره ۱۳۸۱-۱۳۷۱ (این قانون تا سال ۱۳۸۱ ادامه یافت) توان تولیدی در این صنعت را بالا برد، اما با ازدیاد دریافت‌های ارزی و خروج از سستی‌های ناشی از کمبود منابع پس از سال ۱۳۸۱، این قانون به فراموشی سپرده شد و دیگر برای دولت اهمیتی نداشت که بخواهد دست به دامن صنعتگران این بخش شده و از آنها کمک طلبد یا برای پیشرفت و توسعه آنها برنامه خاصی را در پیش بگیرد. برای قانون مزبور، مجلس و دولت هیچ برنامه راهبردی ننوشتند، بلکه این صنعت و قانون مربوطه به امان خدا رها شد. همان کاری که احتمالا از این پس اتفاق خواهد افتاد، چراکه در سده گذشته مرتب شاهد تکرار اشتباهات بوده‌ایم و با قانون جدید واردات خودرو، بوی منابع احتمالی که قرار است آزاد شود، به‌خوبی به مشام می‌رسد. البته امریکایی‌ها هم دوست دارند چنین اتفاقاتی بیفتد، کشوری باشیم وابسته و ضعیف که با واردات بی‌برنامگی، منابع ارزی و اشتغال خود را تقدیم دیگر کشورها می‌کند و هنر آن، تولید بحران به‌جای پیشرفت و ترقی است و چنین تصمیم‌گیری‌هایی به‌شدت مطلوب بدخواهان این کشور است.

متأسفانه با تکرار اشتباهات گذشته و چنین تصمیم‌هایی، دائم در زمین بدخواهان بازی می‌کنیم و آنها نیز از این موضوع بسیار خرسند و راضی هستند.

مشوق مضاعفی بر ای اسقاط خودرو

عضو هیات‌رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: ۲۰ درصد از خودروهای عرضه شده در قرعه‌کشی به دارندگان خودروهای فرسوده اختصاص پیدا کند تا مشوق مضاعفی برای اسقاط خودرو باشد. روح‌اله ایزدخواه در گفت‌وگو با خانه ملت گفت: جزئیات لایحه دوفوریتی اصلاح قانون فرآیند اسقاط خودرو تشریح شد؛ کلیات این لایحه پیش از این تصویب شده بود. نماینده مردم تهران، شمیرانات، ری، اسلامشهر و پردیس در مجلس

شورای اسلامی افزود: در این لایحه، دولت درخواست کرده بود که در صورت نبود گواهی اسقاط، متقاضیان یک درصد از قیمت خودرو صفر را به صندوق واریز کنند که پس از بررسی در کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مقرر شد در صورت نبود گواهی اسقاط ۱.۵ درصد از قیمت خودرو صفر به صندوق حمایت از صنایع پیشرفته واریز شود. این نماینده خانه ملت تصریح کرد: با مصوبه کمیسیون صنایع و معادن، وزارت صنعت، معدن و تجارت متولی اسقاط خودرو شد. در

وعده حذف قرعه‌کشی خودرو بدون افزایش تیراژ

آزمون و خطاهایی که پایان ندارد

رکود عمیق بر بازار خودرو حاکم شد

عکس: ماهان

راه‌اندازی سامانه یکپارچه فروش، علاج موقتی و مشخص بود که ادامه‌دار نخواهد بود؛ در نتیجه درمانی به‌دنبال نداشت

وضعیت صنعت خودرو همچنان کلاف سردرگمی است که هر راهکاری برای گره‌گشایی در نهایت گره جدیدی به آن افزوده است. دو دهه وابستگی این صنعت سبب شد در تحریم‌های دهه ۹۰، ناتوانی‌ها مشهود و در ادامه، با احتساب ۵ دهه فعالیت خودرویی در کشور (پیش از انقلاب و پس از جنگ تحمیلی) گلايه از اینکه تولید کجای صنعت خودرو قرار دارد، برجسته شود. ۵۰ سال مونتاژ، ایستادن طولانی‌مدت در یک ایستگاه و... خودروساز را دچار روزمرگی کرده است. هر وزیری که آمد برنامه‌ای نو برای حل مشکلات این صنعت پیش‌ران طرح‌ریزی کرد که از نظر وزیر بعدی، خالی از اشکال نبود و هریک از این وزرا با پرونده‌ای پر زیر بغل، خواب‌های جدیدی برای خودروسازی کشور می‌دیدند؛ به‌طوری که آزمون و خطاهای قطاری در این صنعت قابل ردیابی است. این سنت در دولت سیزدهم هم ادامه یافت. وعده کاهش قیمت، افزایش کیفیت، راه‌اندازی سامانه یکپارچه فروش، عرضه خودرو در بورس، حذف قرعه‌کشی، فروش فوری و... همه از سردرگمی صنعت خودرو حکایت دارد.

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

عرضه و تقاضا متعادل شد؟

و ابراز امیدواری کرد: با تداوم روند تکمیل خودروهای ناقص، کسب آمادگی لازم در زنجیره تامین برای افزایش تولید و بهره‌گیری از سازکار واردات برای تنظیم بازار و انتقال فناوری به کشور، صنعت خودرو با هم‌افزایی و یکپارچگی بیشتر، مسیر تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین را طی کند.

یک بام و چند هوا

هزینه‌کرد برای راه‌اندازی سامانه یکپارچه فروش و در ادامه عرضه خودرو در بورس، امروز هم صحبت از افزایش قیمت محصولات درب کارخانه، نه‌تنها التهاب بازار خودرو را کاهش نداده که طرح «ساماندهی صنعت و بازار خودرو» را به کما برده است. این وضعیت بازار محصولات داخلی، چقدر بر بازار خودروهای خارجی تاثیرگذار بوده است؟

در نیمه دوم امسال، فروش خودروهای تولیدی را در سامانه فروش این شرکت اجرا خواهد کرد. وی در ادامه با اعلام اینکه در نیمه دوم امسال قرعه‌کشی بر مبنای ثبت‌نام در سامانه یکپارچه فروش خودرو نخواهد بود، گفت: از این پس، از این سامانه به‌منظور نظارت سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان بر تعداد فروش مجاز خودرو، تحویل به‌موقع خودرو از سوی خودروسازان و همچنین اجرای مصوبات مجلس شورای اسلامی بهره‌برداری خواهد شد.

منطقی، اصلاح و شفاف‌سازی فرآیند قبلی عرضه خودرو و افزایش تولید و عرضه خودرو را از جمله دستاوردهای مهم وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌منظور ایجاد شفافیت و افزایش رضایتمندی مردم در راستای ابلاغیه رئیس‌جمهوری عنوان

عرضه خودرو در بورس کالا با توجه به تاکید مراجع اقتصادی دولت و دیگر نهادهای حاکمیتی، افزود: عرضه و تقاضا در اغلب خودروهای تولیدی کشور برای عرضه خودرو به مصرف‌کنندگان واقعی در نیمه دوم امسال از تعادل برخوردار است.

معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت اضافه کرد: با توجه به اینکه برنامه افزایش تولید در ۶ ماهه دوم سال نیز در برنامه خودروسازان قرار دارد، به‌طور منظم ماهانه ۱۰۰ هزار خودرو در معرض فروش گذاشته می‌شود.

منطقی ادامه داد: در نیمه دوم امسال، عرضه همه خودروهای تولیدی شرکت سایپا و دیگر شرکت‌های خودروساز، با توجه به معادل بودن عرضه و تقاضا، به‌وسیله خود شرکت‌ها یا در بورس کالا انجام می‌شود. شرکت ایران‌خودرو نیز

معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت از تعادل عرضه و تقاضا در اغلب خودروها برای عرضه به مصرف‌کنندگان واقعی در نیمه دوم امسال، خبر داد. به‌گزارش شاتا، منوچهر منطقی با بیان این مطلب اظهار کرد: در ۶ ماهه نخست امسال، ۴۰۲ هزار خودرو سواری کامل از سوی البته این موضوع دو منفعت یکی برای واردکنندگان و دیگری برای خارجی‌هایی که اشتغال و منابع ارزی خود را تقدیم آنها کرده بودیم، داشت، اما از قبل آن، نه رقابت در صنعت خودرو حاصل شد و نه ما به‌سوی توسعه و ارتقای بیشتر پیش رفتیم. در سال ۱۳۷۱ قانونی غیرتوسعه‌ای به‌نام «قانون چگونگی محاسبه و وصول درآمد حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشین‌آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها» موسوم به «قانون خودرو» را نوشتند که همان‌طور که از عنوان آن پیداست، هدف این قانون، کسب درآمد برای دولت و نه نگاه حمایت‌گرانه به این صنعت بوده است. در حقیقت وجود تصمیم‌گیران و مدیران دارای اهلیت حرفه‌ای در کشور و همچنین توانایی‌های شکل گرفته در این صنعت و قطعه‌سازی، بدون حمایت‌های ویژه از سوی دولت، طی دوره ۱۳۸۱-۱۳۷۱ (این قانون تا سال ۱۳۸۱ ادامه یافت) توان تولیدی در این صنعت را بالا برد، اما با ازدیاد دریافت‌های ارزی و خروج از سستی‌های ناشی از کمبود منابع پس از سال ۱۳۸۱، این قانون به فراموشی سپرده شد و دیگر برای دولت اهمیتی نداشت که بخواهد دست به دامن صنعتگران این بخش شده و از آنها کمک طلبد یا برای پیشرفت و توسعه آنها برنامه خاصی را در پیش بگیرد. برای قانون مزبور، مجلس و دولت هیچ برنامه راهبردی ننوشتند، بلکه این صنعت و قانون مربوطه به امان خدا رها شد. همان کاری که احتمالا از این پس اتفاق خواهد افتاد، چراکه در سده گذشته مرتب شاهد تکرار اشتباهات بوده‌ایم و با قانون جدید واردات خودرو، بوی منابع احتمالی که قرار است آزاد شود، به‌خوبی به مشام می‌رسد. البته امریکایی‌ها هم دوست دارند چنین اتفاقاتی بیفتد، کشوری باشیم وابسته و ضعیف که با واردات بی‌برنامگی، منابع ارزی و اشتغال خود را تقدیم دیگر کشورها می‌کند و هنر آن، تولید بحران به‌جای پیشرفت و ترقی است و چنین تصمیم‌گیری‌هایی به‌شدت مطلوب بدخواهان این کشور است.

وی با اشاره به تجارب به‌دست آمده از ۳ دوره عرضه خودرو در سامانه یکپارچه فروش خودرو بر مبنای قرعه‌کشی، افزایش و ثبات تولید و تجربه

طرحی از ابتدا شکست خورده

او گفت: کف قیمت محصولات را در بازار سرمایه تولیدکننده محصو می‌کند و در ادامه در این بازار با ۵ تا ۸ درصد بالاتر یا پایین‌تر معامله می‌شوند.

اقتصاد دست‌وپرگیر نیست

دوست‌زاده با بیان اینکه اقتصاد دستوری نیست، اظهار کرد: هر فعل و انفعالی که خلاف بازار رقابتی باشد، مشکل‌ساز خواهد شد. این فعال صنعت خودرو معتقد است که بورس ابزار مکفی برای ساماندهی قیمت و بازار خودرو است، به‌شرط اینکه دخالت‌های بی‌مورد در آن وجود نداشته باشد.

وی عنوان کرد: دستوری نباید برخورد کرد و باید براساس عرضه و تقاضای واقعی، قیمت‌گذاری انجام شود. اگر خریدوفروش عمده یک‌باره انجام و به‌نوعی با قیمت‌های بازی شود، سوداگری در شکلی دیگر ظهور و بروز پیدا خواهد کرد. ورود یک‌باره محصولات و در ادامه خروج یک‌باره آنها، حاکی از هماهنگی‌های قبلی دارد.

تفاوت بازار داخل و خارج

دوست‌زاده در ادامه در پاسخ به این پرسش که نوسان در بازار خودروهای داخلی چقدر در قیمت خودروهای خارجی تاثیر دارد، گفت: مسیر قیمتی خودروهای خارجی جدا از محصولات داخلی است؛ البته در این‌باره باید تولید و واردات خودروهای ارزان‌قیمت را استثنا کرد. سایر خودروها به‌لحاظ کلاس و قیمت، رقیب خودروهای خارجی نیستند که در ادامه با افزایش و کاهش قیمت آنها، این خودروها تحت‌تاثیر قرار گیرند.

این فعال صنعت خودرو با اشاره به افزایش قیمت نهادهای تولید ادامه داد: در چند سال گذشته، نرخ خودرو متناسب با نرخ تورم، دست‌مزد، قیمت مواد اولیه، سود بانکی و فشاری که بانک‌ها به این صنعت تحمیل کردند، بالا نرفته است.

او بیان کرد: ثبت‌نام خودرو و بازار سیاهی که با این عملکرد به‌وجود آمده، حکایت از تناسب نداشتن قیمت بازار و کارخانه دارد و رانت سامانه یکپارچه فروش، بیش از ۹۰ هزار میلیارد تومان بوده است. دوست‌زاده در پایان گفت: اگر مبنا عرضه و تقاضا باشد، به‌طور قطع، فاصله قیمتی کارخانه و بازار مثبت و منفی ۵ تا ۱۰ درصد است. اعداد و ارقامی بیش از این، حکایت از التهاب به‌دلیل عملکرد غیرمنطقی دارد.

برنامه‌ریزی بدون مشورت

برنامه‌ریزی بدون مشورت

در ادامه فرید زاوه از کارشناسان بازار خودرو درباره افزایش قیمت خودرو با وجود عرضه آن به بورس به **سازمان** گفت: چنین عملکردی برای این است که مسئولان براساس آزمون و خطا طرح می‌دهند و چون اهل مشورت نیستند، پروژه‌ها ناکام می‌مانند. وی افزود: امروز صنعت خودرو توان عملکرد روسای شورای رقابت را پس می‌دهد و نحوه برخورد آنها، مشکلات فعلی بازار خودرو را رقم زده است.

اهمیت تعیین قیمت شناور

این کارشناس بازار خودرو عنوان کرد: تنها راهکار حل‌وفصل مشکلات صنعت خودرو، تعیین قیمت شناور است. حتی عرضه خودرو به بورس کالا هم راهکار مناسبی نبود و باید قیمت بازار به‌رسمیت شناخته شود. او با اشاره به نرخ تورم کشور ادامه داد: قیمت‌ها در بازار متناسب با نرخ تورم بوده و نپذیرفتن این اصل، بازار را ملتهب می‌کند.

بازار راکد

زاوه درباره تاثیر بازار خودروهای خارجی از گرانی مجدد خودروهای داخلی، یادآور شد: در حال حاضر رکود کشنده‌ای بر بازار خودرو حاکم بوده که بیشتر متاثر از اتفاقات سیاسی و اجتماعی است. او گفت: قطعا قیمت برای تاثیر در نرخ لندکروز نخواهد داشت، اما اخبار می‌توانند تاثیری به‌متراتب از قیمت محصولات داخلی داشته باشند همان‌طور که در حال حاضر سبب رکود عمیق در این بازار شده‌اند.

سخن پایانی

همزمان با افزایش قیمت‌ها در بازار ارز، بازار خریدوفروش خودروهای مونتاژشده نیز با رشد قیمت روبه‌رو شده، به نحوی که در برخی خودروها، رشد قیمت‌ها تا ۲۰ میلیون تومان بوده است. در حال حاضر معاملاتی در بازار انجام نمی‌شود، اما رفتارهای هیجانی که به‌واسطه تغییرات نرخ ارز در بازار ایجادشده، فروشندگان را در فروش محصولات مردود کرده و خبرها حاکی از این است که آنها قیمت‌های بالایی را برای محصولات اعلام می‌کنند. در ادامه باید دید آیا قیمت درب کارخانه محصولات خودروسازان خصولتی با وجود افزایش قیمت آنها در بورس کالا، مجدد افزایش خواهد یافت؟ و آیا بورس کالا می‌تواند حریف نابسامانی بازار خودرو شده و پس از سال‌ها التهاب، آرامش را به این بازار برگرداند؟

توسعه معدن همچنان در دست انداز آمارها

معادن را کد تعیین تکلیف شوند

عکس: آیدیا فریدی

فصلی و ماهانه بخش معدن نیز نشان می‌دهد در مواردی مانند صدور پروانه بهره‌برداری یا سهم معدن در اشتغالزایی، در این مدت شاهد نوسان بوده و سیر رشد مستمر را تجربه نکرده‌ایم. در این میان وجود معدن را کد نیز یکی از معضلات مهم بخش معدن محسوب می‌شود، زیرا رکود معدن به معنای ناتوانی متولی آن در راه‌اندازی فعالیت معدنی است، این در حالی است که باید ریشه این ناتوانی را به‌طور دقیق شناسایی و با رفع این موانع، معدن بیشتری را وارد چرخه اقتصاد و تولید کنیم. در این گزارش، به بررسی وضعیت فعلی بخش معدن و همچنین اهمیت فعال‌سازی معدن را کد، پرداخته است.

افزایش تحریم‌ها علیه ایران، توفیقی اجباری بود؛ با این اتفاق نگاه صرفاً نفتی به اقتصاد برداشته و به سایر ظرفیت‌های ملی توجه شد. در این راستا معدن و صنایع معدنی به‌عنوان صنایع بالادستی کشور، بیش از پیش دیده شدند، اما مسیر رشد صنایع معدنی و معادن یکسان نبوده و توسعه برای این دو حوزه، به یک میزان رخ نداد و معادن به‌عنوان مادر تمامی صنایع، همچنان درگیر مشکلات و چالش‌های کوچک و بزرگ هستند. از مدت‌ها قبل، از ابتدای فعالیت‌های اکتشافی گرفته تا احداث کارگاه‌های فرآوری، گرهای ریز و درشت متعددی برای فعالان معدنی وجود داشته که همچنان ادامه‌دار است. آمارهای

تا تعیین تکلیف معادن را کد و غیر فعال، باید از صدور مجوز جدید پرهیز شود

راهبردهای فعال‌سازی معادن تعیین شود

باجود آمار افزایشی صدور پروانه‌های بهره‌برداری، هنوز وجود معدن را کد یکی از مهم‌ترین مشکلات مناطق مختلف است که پیگیری آن از وظایف اصلی نهادهای دولتی به‌شمار می‌رود. در این باره استاندار مازندران با اشاره به فعالیت ۱۳۷ واحد معدنی در استان گفت: ۱۰۷ واحد معدنی استان غیرفعال و را کد هستند که باید تعیین تکلیف شوند. به گزارش دنیای معدن، سید محمود حسینی‌پور در شورای عالی معادن استان شمار مجوزهای معدنی صادر شده در استان را ۲۴۴ فقره ذکر کرد و گفت: از این تعداد ۱۳۷ معدن فعال و بقیه غیرفعال است. سرمایه‌گذاران زیادی برای ورود به معدن استان وجود دارند؛ از همین رو باید تکلیف معادن را کد روشن شود. وی با انتقاد از خرید و فروش مجوزهای معدنی آن را ننگ‌آور دانست و گفت: تا تعیین تکلیف معادن را کد و

غیرفعال، باید از صدور مجوز جدید پرهیز شود. حوزه معدن همواره از اهمیت زیادی برخوردار بوده و مشخص شدن وضعیت فعالیت‌های معدنی و سیاست‌گذاری برای توسعه این بخش الزامی است؛ از این رو باید طرح و راهبرد اساسی در حوزه معدن استان تهیه و مشخص شود. حسینی‌پور با بیان اینکه در کشور برای سرمایه‌گذاری در معادن متقاضیان زیادی وجود دارد، خواستار تهیه بسته مناسب سرمایه‌گذاری در حوزه معدن شد و گفت: افق معدن و صنایع آن در استان مازندران روشن و مشخص شود. معدن این استان نیاز به سرمایه‌گذاری دارند و در صورت ورود منابع مالی مناسب، شاهد فعالیت گسترده معدنی خواهیم بود.

سخن پایانی

معادن، تنها یکی از گام‌های بهره‌مندی از معادن است و باید در نظر داشت فعال شدن هر معدن، نیازمند سرمایه‌گذاری وسیعی است که ممکن است هر فعال بخش خصوصی قادر به پرداخت آن نباشد. از سویی دیگر سوددهی معادن کوچک مقیاس نسبت به سایر معادن کمتر و در برخی شرایط با ریسک بیشتری همراه است. تمامی این موارد در کنار هم از عوامل مهم رکود معدن هستند که برای رفع ریشه‌ای آنها باید اقداماتی متناسب صورت گیرد.

نهادهای دولتی تا امروز به‌طور مکرر درباره اهمیت بخش معدن صحبت کرده‌اند، اما را کد بودن بخش زیادی از معادن کوچک‌مقیاس در مناطق مختلف، نشان می‌دهد توسعه معدن همچنان در حد شعار باقی مانده است. کارشناسان و فعالان اقتصاد معتقدند توجه به بخش معدن در ایران با در نظر گرفتن ظرفیت‌های موجود خدادادی یکی از مهم‌ترین راهکارهای جهش تولید در کشور است که باید با فعال‌سازی معادن را کد آغاز شود. صدور مجوز بهره‌برداری

افزایش صدور پروانه بهره‌برداری

صادر شده است.

کاهش اشتغال در معادن

در ۴ ماه ابتدایی امسال میزان گواهی کشف صادر شده ۱۳۷ فقره ثبت شده که نسبت به ۱۴۳ فقره صادر شده در مدت مشابه سال گذشته ۴۲ درصد افت را تجربه کرده است؛ اما صدور این مجوز در تیر ۱۳۰۹ درصد بیشتر از خرداد است و از ۲۶ فقره به ۴۱ فقره رسیده است. طبق آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت، علاوه بر مجوزهای معدنی، میزان اشتغال به‌واسطه صدور پروانه‌های بهره‌برداری نیز در ۴ ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ رشد ۶۱۰۷ درصدی داشته و از ۱۵۶۷ نفر به ۲۵۲۵ نفر رسیده است.

در خرداد امسال هزار و ۵۳ نفر به‌واسطه صدور پروانه بهره‌برداری مشغول کار شدند، این در حالی است که تعداد افراد مشغول به‌کار شده به‌واسطه این نوع مجوز در تیر ۸۶۴ نفر ثبت شده و ۱۷۰۹ درصد کمتر از خرداد است. سرمایه صرف‌شده برای عملیات اکتشاف نیز در ۴ ماه امسال به بیش از ۷۵۴ میلیارد ریال رسیده که نسبت به ۴۵۸ میلیارد ریال صرف‌شده در مدت مشابه سال گذشته، رشد ۶۴۸ درصدی را نشان می‌دهد. هزینه صرف‌شده برای عملیات اکتشاف در تیر نیز رشد ۸۵۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته و از حدود ۱۵۰ میلیارد ریال به ۲۷۸ میلیارد ریال رسیده است.

براساس آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت از عملکرد چهارماهه در حوزه صدور مجوزهای معدنی و اشتغال در معادن، صدور پروانه بهره‌برداری و گواهی کشف نشان می‌دهد برخی حوزه‌ها با رشد و برخی با عملکرد منفی مواجه بوده است.

به گزارش دنیای معدن، طبق آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت از جزئیات عملکرد چهارماهه در حوزه صدور مجوزهای معدنی، اشتغال به‌واسطه پروانه بهره‌برداری و هزینه صرف‌شده برای اکتشاف، در تیر امسال، ۶۱ پروانه اکتشاف صادر شده که نسبت به ۸۹ پروانه صادره در خرداد امسال، ۳۱٫۵ درصد کمتر است، اما در ۴ ماه ابتدایی امسال ۲۹۷ فقره از این مجوز معدنی صادر شده که ۳۵ درصد بیشتر از پروانه بهره‌برداری صادر شده در ۴ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۰ است. در زمینه پروانه بهره‌برداری و گواهی کشف روند برعکس طی شده است؛ در حالی که در تیر نسبت به خرداد امسال صدور این مجوزها بیشتر شده، در ۴ ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته افت داشته است. در مجموع در ۴ ماه امسال، ۱۵۳ پروانه بهره‌برداری صادر شده که ۶ فقره کمتر از میزان صدور آن در ۴ ماه نخست سال ۱۴۰۰ (۱۵۹ فقره) بوده و کاهش ۳٫۸ درصدی داشته، این در حالی است که در تیر ۲۳ درصد معادل یک فقره بیشتر از خرداد پروانه بهره‌برداری صادر شده است. در خرداد امسال ۴۳ فقره و در تیر ۴۴ فقره پروانه بهره‌برداری

تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای تامین ایاب و ذهاب کارکنان منطقه قزوین در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران منطقه قزوین در نظر دارد مناقصه مندرج در جدول زیر را برگزار نماید:

نوع مناقصه	تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به شماره ثبت ۲۰۰۱۰۹۲۱۸۷۰۰۰۱۰ در سامانه تدارکات الکترونیک دولت
موضوع مناقصه	تامین ایاب و ذهاب کارکنان منطقه قزوین در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲
مبلغ برآورد اولیه	۱۵,۳۵۸,۴۰۰,۰۰۰ ریال
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار	۷۶۷,۹۲۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین فرآیند ارجاع کار	مطابق بندهای الف، ب، پ، ج، ح، ح ماده ۴ این نامه تضمین در معاملات دولتی شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹-۵ مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۲، در صورت واریز وجه نقد، به حساب ۹۲۰۰۱۱۳۷۶ بانک ملت شعبه مرکزی (شماره شناسه ۴۲۴۴) به نام شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه قزوین؛ اصل فیش واریزی که بنام دریافت‌کننده اسناد مناقصه (مناقصه‌گر) است، تا مهلت قبول پیشنهادها، تحویل دبیر کمیسیون مناقصات گردد.
مهلت دریافت اسناد مناقصه	پس از انتشار نوبت اول اگهی تا ۱۴۰۱/۰۷/۲۱ در بستر سامانه تدارکات الکترونیک ایران
ساعت و تاریخ جلسه توضیح و تشریح اسناد	۱۴۰۱/۰۷/۲۵ راس ۱۰:۰۰ صبح
مهلت قبول پیشنهادها	تا روز یکشنبه تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۱ درج در سامانه تدارکات الکترونیک دولت و ارائه فیزیکی پاکت الف تا ساعت ۱۴ همان روز
ساعت و تاریخ بازگشایی پیشنهادها	روز دوشنبه تاریخ: ۱۴۰۱/۰۸/۰۲ ساعت: ۱۰ صبح
محل دریافت اسناد و قبول پیشنهادها	قزوین- کیلومتر ۳ جاده قدیم تهران- ساختمان ستادی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه قزوین- طبقه اول- دبیرخانه کمیسیون مناقصات تلفن ۰۲۸۲۳۵۴۲۳۴ داخلی ۱۷۶- فاکس ۰۲۸-۳۳۵۵۰۸۷۸
توضیحات	کیفیت خدمات: به شرح شرایط مندرج در اسناد مناقصه

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۷/۱۷ روابط عمومی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران - منطقه قزوین

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق العاده

شرکت راهبران فولاد اصفهان (سهامی خاص)

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت راهبران فولاد اصفهان (سهامی خاص) بشماره ثبت ۱۹۹۱۵ و شناسه ملی ۰۲۶۰۴۰۷۹۷۰ و یا نمایندگان قانونی آنان دعوت بعمل می‌آید در جلسه مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام که در ساعت ۱۰ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۳۰ در محل سالن اجتماعات شرکت سرمایه‌گذاری توکا فولاد (سهامی عام) به نشانی اصفهان - خیابان هزارچریب - کوچه ششم ملاصدرا - پلاک ۱۲/۱ تشکیل می‌گردد حضور بهم رسانند.

جهت رعایت حال سهامداران محترم، جلسه به صورت آنلاین نیز پخش می‌گردد. سهامداران محترم می‌توانند با مراجعه به وبسایت شرکت راهبران فولاد اصفهان (سهامی خاص) به آدرس www.raahbaran.com لینک آنلاین ورود به جلسه را دریافت و با استفاده از گزینه مهمان به صورت مجازی و آنلاین ما را در برگزاری مجمع یاری فرمایند.

ضمناً سوالات سهامداران محترم در زمان برگزاری مجمع، از طریق درگاه سایت پخش کننده جلسه قابل دریافت می‌باشد.

دستور جلسه:

- اخذ تصمیم جهت افزایش سرمایه

هیات مدیره شرکت راهبران فولاد اصفهان (سهامی خاص)

با بنیان سلامت پاسارگاد دیگر نگران هزینه‌های گران دندانی‌شکی خود نباشید

خدمات قابل ارائه در شرکت بنیان سلامت پاسارگاد

- ۱- خدمات اقساط دندانی‌شکی طی ۱۲ قسط ماهیانه بدون بهره
- ۲- خدمات تضمینی و مزایای ویژه قابل ارائه به اعضاء باشگاه مشتریان بنیان سلامت
- ۳- ارائه پوشش‌های دندانی‌شکی از ۵۰ تا ۹۰ درصد پوشش به صورت انفرادی و گروهی
- ۴- کلیه خدمات ایمپلنت، کامپوزیت و ... با حداقل هزینه در ۴۵۰ مرکز دندانی‌شکی در سراسر کشور
- ۵- معاینه و جکاب و انجام خدمات دندانی‌شکی بصورت یونیت سیار دندانی‌شکی در محل سازمانها، شرکت‌ها و کارخانجات تولیدی

۰۲۱-۴۳۳۱۶ (خط ۳۰)
www.bonyansalamat.com

نماینده انحصاری ساجد سوئیس
در کشور جمهوری اسلامی ایران

مدارای تدیس طلائی از جنس طلا و جواهره ملی ارائه دلاست
از جمله: طلا، نقره، مس، کبود، مسکات، مسکات
مدارای تدیس کار آفرین برنر
از جمله: طلا، نقره، مسکات، مسکات، مسکات

هوشمندسازی

در زمانه قطع اینترنت

نقی نئی - فعال معدن و رئیس سابق سازمان نظام مهندسی معدن

هوشمندسازی در هر یک از بخش‌ها و زیرمجموعه‌های حوزه معدن، معنا و مفهوم خاصی دارد و در حال حاضر بعضی از بخش‌ها فرآیند هوشمندسازی را آغاز کرده و گام‌هایی موثری در این زمینه برداشته‌اند.

هوشمندسازی در وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت در زمینه انجام امور اداری و ستادی تعریف می‌شود. به عبارت دیگر، فرآیندهای اداری مثل پاسخ به نیازهای ارباب‌رجوع (به‌ویژه در باب صدور مجوزها)، فعالیت‌های سامانه کاداستر، تعیین حقوق دولتی، تخصیص سوخت و خدماتی از این قبیل را در برمی‌گیرد و وزارتخانه تلاش می‌کند با کمک مشاوران و توسعه زیرساخت‌های لازم، فرآیند هوشمندسازی را سرعت بخشد و تقویت کند.

هوشمندسازی دیگری که در حوزه نظام مهندسی دنبال می‌شود، ارائه خدمات فنی و مهندسی در بستر سامانه‌های هوشمند را هدف قرار داده است. بر این اساس، سال گذشته و سال قبل از آن، بسترهای لازم در سازمان نظام مهندسی ایران آماده و به این ترتیب، زمینه ارتباطات سازمانی با استان‌ها، اعضا با یکدیگر و ارباب‌رجوع با سازمان فراهم شد.

نوع دیگری از هوشمندسازی در فعالیت‌های معدنی مطرح است. در این نوع، تمرکز بر هوشمندسازی عملیات استخراجی از معادن است، یعنی تمام ماشین‌آلات و فعالیت‌ها از نظر مکانی، کمی و کیفی سیستم استخراج را کنترل و مدیریت می‌کنند. این نوع در حال حاضر در برخی معادن کشور (یکی، دو معدن سنگ‌آهن در ایران مرکزی)، عملیاتی شده، اما هنوز فراگیری لازم را ندارد.

علت اینکه کار در زمینه هوشمندسازی فرآیندهای معدن به‌کندی پیش می‌رود، این است که هنوز زیرساخت‌ها در بسیاری از معادن موجود نیست که یکی از مهم‌ترین آنها اینترنت است.

وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت در زمینه هوشمندسازی پیشرفت قابل‌ملاحظه‌ای داشته است و بسیاری از امور مربوط به حوزه معدن در بستر سامانه کاداستر و جامع تجارت و همین‌طور فرآیندهای مربوط به مزایده، صدور مجوز و امثال آن را هوشمند کرده است.

برخی خدمات سازمان نظام مهندسی هم در بستر سامانه‌های هوشمند قرار گرفته و در حال حرکت رو به جلو است، اما در زمینه هوشمندسازی معدنکاری، در فاز فرآوری موفق‌تر از فاز استخراج بوده‌ایم، زیرا در این بخش فرآوری زیرساخت‌های بیشتر فراهم است، اما عملیات استخراج معدنی به‌طورمعمول در مناطقی جریان دارد که در عمل هیچ زیرساختی وجود ندارد و حمایت چندانی هم برای توسعه آن اتفاق نیفتاده است. بسیاری از معادن ما حتی راه ارتباطی مناسب یا برق ندارند و برای تامین انرژی موردنیاز خود از ژنراتور استفاده می‌کنند، بنابراین به‌دلیل دورافتادگی در زمینه ارتباطات مخابراتی هم ضعیف هستند و به‌این ترتیب بدیهی است که دسترسی به اینترنت غیرممکن است.

پس اگر زیرساخت‌های لازم به‌طریقی فراهم شود، روند هوشمندسازی هم آغاز می‌شود و سرعت می‌گیرد. در غیر این صورت، امید نمی‌رود بحث‌های اجرایی معدنکاری ما، حداقل در کوتاه‌مدت، وارد مرحله هوشمندسازی شود.

یکی دیگر از مشکلات حال حاضر بخش معدن در کشور ما که صدمات فراوانی به این حوزه وارد می‌آورد، این است که دستگاه نظارتی امکان ایفای نقش خود را ندارد، زیرا هم با کمبود نیرو مواجه است و هم از نظر لجستیکی نمی‌تواند نیروهای ناظر خود را به معادن اعزام کند، بنابراین نظارت، هم از سوی دستگاه‌های مسئول و هم از طریق مدیران و بهره‌برداران معادن به‌اندازه کافی اعمال نمی‌شود و این خلا به کل فرآیند معدنکاری لطمه می‌زند. اگر هوشمندسازی اتفاق بیفتد، به‌راحتی می‌توان جلوی این آسیب را گرفت و مدیریت کار برای سرمایه‌گذار، مدیر فنی، پرسنل اجرایی معدن و نهادهای نظارتی راحت‌تر می‌شود.

اما این همه، میسر نخواهد شد، مگر در سایه گسترش خدمات ارتباطی، مخابراتی و اینترنتی.

ضعف زیرساخت‌های اینترنت، پایین بودن سرعت یا قطعی گاه و بیگاه آن؛ مشکل اساسی در مسیر هوشمندسازی است. یکی از اساسی‌ترین ایراداتی که به ساختار موجود وارد می‌شود، ناعادلانه بودن فرصت استفاده از خدمات دولتی است، زیرا برای عده‌ای که از اینترنت پرسرعت برخوردار هستند، رانت ایجاد می‌کند و اعتراض به‌وجود آمده در این زمینه بحق است و انتظار می‌رود که وزارتخانه، حداقل درباره برگزاری فرآیندهای مزایده‌ای خود چاره‌ای بیندیشد تا عدالت بیشتر رعایت شود. بر کسی پوشیده نیست که قطعی اینترنت هم، تاثیرات منفی فراوانی روی کل فرآیندهای مربوط به معدن خواهد داشت. خلاصه اینکه، هرگونه قطعی سامانه‌ها اتلاف وقت، سرمایه و ضرر و زیان برای فعالان معدنی خواهد داشت و معدنکاران را در زمینه پیشبرد پروژه‌ها با مشکل روبه‌رو می‌کند.

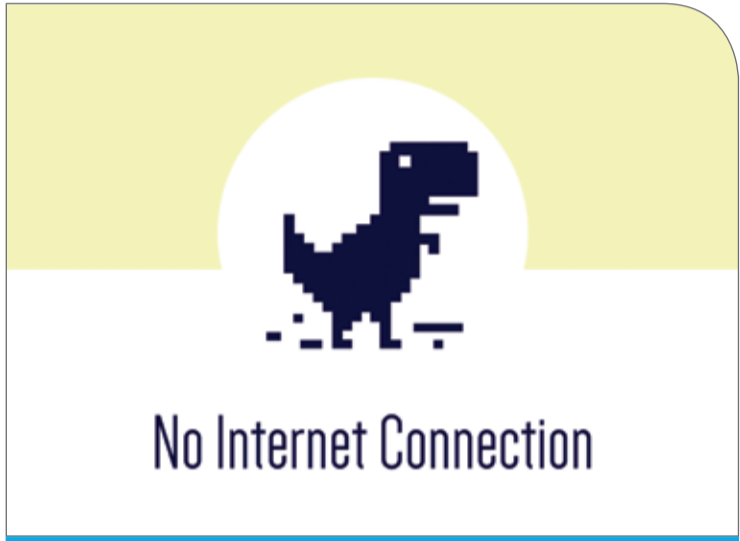
احیای ۱۰۷ معدن راکد مازندران در دست پیگیری

به‌گفته استاندار مازندران، احیای ۱۰۷ معدن راکد مازندران با پیگیری‌های ملی و استانی از سوی دستگاه‌های اجرایی مربوطه در دست پیگیری است. به‌گزارش ایرنا، سیدمحمد حسینی‌پور در حاشیه بازدید از یک واحد معدنی در شهرستان آمل در گفت‌وگو با خبرنگاران افزود: سیاست ما در رشد اقتصادی استان، استفاده بهینه از تمامی ظرفیت‌ها است و در این بین معادن مازندران ظرفیت مطلوبی در تحقق این امر دارند. وی خاطرنشان کرد: به‌طور حتم باید

از این ظرفیت خدادادی با رعایت چارچوب زیست‌محیطی و پیوست اجتماعی بهره برد، چرا که در ادوار گذشته از ظرفیت معادن استان برای رشد اقتصادی چندان استفاده نشده است. استاندار مازندران با بیان اینکه، در استان مجوز ۲۴۰ معدن صادر شده، گفت: از این تعداد، ۱۰۷ معدن در استان به‌دلیل پایان برداشت اولیه پلاتکلیف هستند که برای احیای این واحدها با جدیت تلاش خواهیم کرد. حسینی‌پور اضافه کرد: پیوست اجتماعی در فعالیت معادن برای ما

گزارش ۱۴۴۴ از شرایط فعالان معدن در دوران قطع اینترنت

فقط «دیوار» در دسترس است

در پی قطعی اینترنت در روزهای اخیر و اختلال در فعالیت‌ها و کسب‌وکارهای وابسته این فضا، وزیر ارتباطات از کسانی که در این بستر فعالیت اقتصادی می‌کنند، خواسته کسب‌وکار خود را به فضای مجازی داخلی منتقل کنند. وی هم‌زمان تأیید کرد که در حال حاضر امکان فعالیت در بستر داخلی وجود ندارد و وعده داده که در آینده زیرساخت‌ها توسعه یابد. حال چگونه باید گره این معادله چندمجهولی را گشود؟

در گزارش امروز، **۱۴۴۴** موضوع قطعی اینترنت و آسیب‌های آن را از نگاه کارشناسان حوزه معدن بررسی کرده است. مصطفی مالدار، کارآفرین معدن از استان خراسان رضوی و سیدسهراب حسینی، نایب‌رئیس هیات‌مدیره حفاران غیرنفتی از جمله کارشناسانی هستند که معتقدند در سال‌های اخیر بسیاری از فعالیت‌ها براساس استفاده از تکنولوژی‌های روز پایه‌گذاری شده و قطعی اینترنت مشکلات بسیاری را برای فعالان اقتصادی ایجاد کرده است.

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

اینترنت و نقش آن در مدیریت

راه‌های ارتباطی بین‌المللی فقط موجب منزوی‌تر شدن ما ایرانی‌ها در ارتباطات جهانی خواهد شد و به‌طورقطع جواب نمی‌دهد.

تحریم مکرر

افرادى که روی پیام‌رسان‌های داخلی کار می‌کنند، نام درستی برای آن انتخاب کرده‌اند. همین نام «پیام‌رسان داخلی» گویای این واقعیت است که این پلتفرم فقط برای ارتباطات داخل کشور معتبر است. ممکن است برای ادارات و برخی سیستم‌ها قابل‌استفاده باشد، اما چیزی که مردم داخل کشور هم از آن استقبال نکرده‌اند، موردقبول خارجی‌ها هم نخواهد بود.

به‌نظر من، فیلتر شدن پیام‌رسان‌ها نوعی خودتحریمی است. در حال حاضر سرمایه‌گذاران، صادرکنندگان و معدنکاران از بابت تحریم‌های خارجی متحمل زیان و ضربه‌های بسیاری شده‌اند و امیدوارم فیلترینگ هم به این مجموعه اضافه نشود، چون به این ترتیب در داخل هم تحت‌فشار قرار می‌گیریم. بسیاری از فعالان معدنی در شرایط موجود بسیاری از مشتریان خود را از دست داده‌اند و تنها چند کشور معدود مثل روسیه، چین، هند و امثال آن در چرخه ارتباطی باقی مانده‌اند. اگر قرار باشد، همین میزان ارتباط را هم از ما بگیرند، در عمل این حوزه فلج خواهد شد.

از اخبار روز معدن به‌طورکامل بی‌اطلاع هستیم. هیچ خبری از نمایشگاه ورونا ایتالیا دریافت نکرده‌ایم و از نحوه شرکت در نمایشگاه مونیخ هم اطلاع نداریم.

در بیشتر کشورها از پیام‌رسان‌های اینستاگرام، تلگرام و واتساپ استفاده می‌شود. هنوز آسیبی که به‌واسطه فیلتر تلگرام ایجاد شد، از بین نرفته است که حال بخواهیم اینستاگرام و واتساپ را هم به سرنوشته آن دچار کنیم. آیا ما باید کلیه مسیرهای ارتباطی خود با دنیا را قطع کنیم؟ در این شرایط به چه وسیله باید خود را به دنیا معرفی کنیم؟ اینجا یک چیزهایی با هم جور در نمی‌آید.

سخن پایانی

سوالی که در پایان باقی می‌ماند، این است که تا چه زمانی پاک کردن صورت‌مسئله راه‌حل مواجهه ما هر بحرانی است و آیا این روش سلبی و انسداد راه ارتباطی ایران با سایر کشورها، نارضایتی، بیکاری و سرخوردگی را افزایش خواهد داد. از سوی دیگر، بروز مشکلات اقتصادی برای فعالان معدنی و سایر کسب‌وکارهای وابسته به فضای مجازی چگونه جبران خواهد شد و در نهایت چه کسی پاسخگوی این زیان‌های اقتصادی خواهد بود؟

به‌طورقطع این مشکل تاثیرگذار بوده است، به‌ویژه آنکه پایه و اساس بسیاری از کارها بر استفاده از اینترنت در معدن بنا نهاده شده و قطع اینترنت ضرر بسیار زیادی به فعالان این حوزه می‌زند. در این شرایط بسیاری از معادن در زمینه پایش و گزارش گرفتن با مشکلاتی از این قبیل دست و پنجه نرم می‌کنند.

نگاه اقتصادی غایب است

از یک‌سو گفته می‌شود باید به‌سمت‌وسوی هوشمندسازی حرکت کنیم. از طرف دیگر، قطع اینترنت و کاهش سرعت آن کارهای معدن را فلج می‌کند، اما متأسفانه به مسائل از دیدگاه اقتصادی و بازرگانی توجهی نمی‌شود و بیشتر مسائل و تصمیماتی که گرفته می‌شود از دیدگاه سیاسی و امنیتی است. این دیدگاه شاید از نظر امنیتی ضروری باشد، اما از بسیاری جهات دیگر به اقتصاد و کسب‌وکار ضرر می‌زند. در حال حاضر پیام‌رسان اصلی که در بسیاری از کشورهای دنیا مورداستفاده قرار می‌گیرد و ما هم پایه فعالیت خود را بر آن گذاشته بودیم، واتساپ است و متأسفانه در حال حاضر واتساپ قطع شده و ما بسیاری از ارتباطات خارجی خود را هم از دست داده‌ایم.

قطع ارتباط با این پیام‌رسان، فعالیت بازرگانی ما را دچار اختلال کرده که هم در کوتاه‌مدت به ما ضرر می‌زند و هم در بلندمدت، چون وقتی که نتوانیم ارتباط کاری مستمر و بادوام داشته باشیم،

دست‌بسته مانده‌ایم

مشکل روبه‌رو هستیم. این اطلاعات پیش از این، از طریق واتساپ رد و بدل می‌شد یا در سایت‌ها قابل‌دسترسی بود، اما حالا ارتباط با واتساپ کامل قطع است و وبسایت‌هایی هم که سرور آنها در خارج از ایران است، از دسترس خارج شده‌اند و به این ترتیب در گزارش‌گیری، دریافت نتایج از شرکت‌های خدماتی، ارسال و دریافت مطالب به مشکل برخورد‌هایم.

علاوه بر موارد یادشده، سایر بسترهای کاری مانند خرید بلیت هواپیما و نقل و انتقالات بانکی در سایت‌ها هم با مشکل روبه‌رو است و تامین آذوقه و گازوئیل برای معدن و فرستادن نیرو و پرسنل؛ همگی دچار اختلال شده، علاوه بر این، چون معادن در نقاط دورافتاده هستند، در بیشتر موارد، موبایل هم آنتن نمی‌دهد و به این ترتیب فعالیت در حوزه‌های معدنی اصلاً قابل‌بشپتیبانی نیست و پرسنل پلاتکلیف مانده‌اند.

فقط می‌آییم و می‌رویم

پیش از این، از طریق گروه‌های واتساپی چند معدن را هم‌زمان مدیریت می‌کردیم، اما بیش از ۲ هفته است که عملیات راهبری معادن و پروژه‌ها از طریق شبکه اجتماعی مختل شده و هیچ کاری نمی‌توان انجام داد.

تنها چیزی که به آن دسترسی داریم، ایمیل است که تا ۴ بعدازظهر می‌توان از آن استفاده کرد. «اینترنت» هم که تا ساعت ۶ بعدازظهر فقط سایت

مصطفی مالدار – کارآفرین و فعال معدن:

چند سالی است که بسیاری از فرآیندهای سنتی معادن، برای مثال گزارش‌هایی که به‌صورت دستی نوشته و به دفتر مرکزی ارسال می‌شد، برپایه اینترنت بنا شده است، یعنی دسترسی به گزارش کارشناس، آمار و اطلاعات معدنی حتی برگزاری جلسات در بستر اینترنت اتفاق می‌افتد و به این ترتیب در کوتاه‌ترین زمان ممکن می‌توان تصمیم‌گیری انجام داد. در محدوده‌هایی که ما در حال حاضر در اختیار داریم، موضوع نظارت‌ها براساس استفاده از تکنولوژی‌های روز پایه‌گذاری شده است، یعنی پایش معدن از طریق دوربین‌های نصب‌شده و اینترنت انجام می‌گیرد و به این ترتیب خیلی از مسائل را می‌توانیم از طریق دفتر مرکزی کنترل کنیم. به این ترتیب، تصمیماتی که پیش‌تر در فرآیندهای ۱۰ روزه تا ۲هفتگی گرفته می‌شد، حالا به‌راحتی و در عرض چند ساعت انجام می‌شود. امکان‌ات جدید این ویژگی را فراهم آورده است که پروژه مدیریت کوتاه‌تر و موثرتر شود و از نظر زمانی بسیار جلو بیفتیم.

بازگشت به عصر نامه

متأسفانه با قطع اینترنت دوباره به چند سال گذشته برگشته‌ایم و کار به‌مراتب سخت‌تر شده است. درست مثل این است که در حال حاضر تلفن را قطع کنند و از افراد بخواهند مثل ایام قدیم با نامه با هم‌دیگر ارتباط برقرار کنند.

سهراب حسینی – نایب‌رئیس هیات‌مدیره

حفاران غیرنفتی: چند سالی است که دولت‌ها با شعار هوشمندسازی و الکترونیکی کردن دولت و صنایع و معادن پیش می‌روند و سعی در جلب‌نظر مخاطب و برنامه‌ریزی برپایه هوشمندسازی دارند. این در حالی است که در عمل، در زمینه ارتباطات دست بسته مانده‌ایم.

شاید گفته شود در صورت قطع اینترنت، شبکه «اینترانت» وصل است، اما این شبکه کارکرد چندانی ندارد، به‌عنوان مثال حتی دسترسی به خدمات سامانه دولتی کاداستر هم در بستر اینترانت ممکن نیست، برای نمونه در این شرایط حتی مجموعه‌های که قصد پارگذاری گزارش‌های محدوده‌های معدنی، پروانه تمدید و گزارش‌های نظام مهندسی را دارد نیز، در اجرا با مشکلات جدی مواجه است و امکان اجرای این فعالیت‌های رایج روند کار میسر نیست.

جالب اینجا است که با این شرایط قطع اینترنت، وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به برگزاری مزایده هم کرده، در حالی که سیستم ستاد به‌شکلی درآمده که می‌توان وارد سامانه شد، اما نمی‌توان هیچ اقدامی برای شرکت در مناقصه و مزایده انجام داد.

معتل و پلاتکلیف

همین‌طور بسیاری از فعالان معدنی برای گرفتن جواب آنالیز و گزارش‌های شرکت‌های دیگر با

فرصت‌های طلایی خزر برای تجارت ایران

دریا و سهمی که این ظرفیت مهم در اقتصاد کشورها دارد غیرقابل انکار است، به طوری که براساس آمار، ۸۵ درصد کالاهای تجاری جهان از طریق دریا جابه‌جا می‌شود. به طوری کلی صنایع دریایی و فعالیت‌های مرتبط با این حوزه نقشی مهم در اقتصاد جهان دارد و منبعی درآمدزا برای کشورها به‌شمار می‌رود؛ به‌ویژه کشورهای صاحب دریا از این رهگذر می‌توانند سود زیادی کسب کنند. ایران نیز یکی از کشورهای دارای ظرفیت‌های دریایی است، زیرا در بین خزر و آب‌های آزاد جهان قرار گرفته و به‌عنوان یکی از شاهراه‌های به‌صرفه ترانزیتی میان کشورهای آسیایی میانه

و دریاهای آزاد جهان مطرح است. اهمیت خزر برای ایران و سایر کشورهای حاشیه آن شناخته شده است و برگزاری همایش‌ها و انعقاد تفاهتنامه‌های تجاری مشترک برای بهره‌گیری از فرصت‌های خزر نیز به‌دلیل جایگاه طلایی این دریاچه است؛ هرچند ایران هنوز نتوانسته از فرصت‌های دریای خزر به‌طور بایسته و شایسته استفاده کند که مهم‌ترین دلیل آن را می‌توان کمبود زیرساخت‌های تجهیزاتی و لجستیکی عنوان کرد. صمت در این گزارش، به برنامه‌های ایران برای تجهیز خط ساحلی دریای خزر و سایر فعالیت‌ها برای افزایش استفاده از این بستر پرداخته است.

ضرورت توسعه بنادر در کشورهای همسایه

وی تصریح کرد: بندر ماخاچ‌قلعه یک پیوند راهبردی حمل‌ونقلی با کشورهای آسیای میانه، ایران و سایر کشورهای منطقه دارد. براساس گزارش‌ها ساخت ناوتیپ ماخاچ‌قلعه به‌زودی به پایان می‌رسد و امکان‌سنجی ساخت کشتی‌های ریلی برای مسیر ماخاچ‌قلعه-امیرآباد و ماخاچ‌قلعه-ترکمن‌باشی نیز از جمله تصمیماتی است که روسیه برای توسعه این بندر تا سال ۲۰۳۰ در نظر دارد.

بخش کشاورزی و دام‌های روغنی از مسیر امن‌تری تأمین شود. وی افزود: نظر به تحریم‌های بی‌سابقه روسیه از سوی آمریکا و متحدانش به‌دلیل مسائل مربوط به اوکراین، مسکو خواهان استفاده از تجربیات ایران در دور زدن تحریم‌ها و استفاده از ظرفیت اقتصادی کشورهای منطقه است. این موضوع در دیدارهای ولادیمیر پوتین با رئیس‌جمهوری ایران مطرح شده و از محورهای اصلی گفت‌وگوی ایران با روسیه است.

تجهیز بنادر روسیه در خزر

این کارشناس اقتصاد حمل‌ونقل بیان کرد: روسیه در شمال خزر از دو بندر اولیا و آستراخان و در غرب این دریا از بندر ماخاچ‌قلعه برای جابه‌جایی مسافر و کالا استفاده می‌کند. بندر اولیا به‌دلیل دسترسی به مسیرهای جاده‌ای، ریلی و دریایی، نقش بسزایی در تجارت این کشور دارد. توسعه این بندر که در دستور کار طرف روسی قرار گرفته، به‌عنوان یک پروژه کلیدی، می‌تواند جریان ترافیک عبوری از منطقه دریای خزر را تحت‌تأثیر قرار دهد.

در سال‌های اخیر، روسیه با برنامه‌های مدون، از طریق این بندر طیف وسیع کالاهای صادراتی را جابه‌جا کرده است. امکان‌سنجی ساخت کشتی‌هایی برای مسیرهای اولیا-نوشهر از جمله تصمیماتی است که روسیه برای توسعه این بندر تا سال ۲۰۳۰ در نظر دارد.

«تعیین مناطق آبی خزر» باقی مانده است

به عمل آید. بدیهی است مشخص شدن خطوط مبدا منجر به اجرایی شدن کنوانسیون خواهد شد. تقویت همکاری‌ها در دریای خزر وزیر امور خارجه ایران تأکید کرد: سازکار همکاری جمعی در راستای حفظ ثبات و امنیت و گسترش همکاری‌های اقتصادی پنج‌جانبه در دریای خزر همواره موردتأکید جمهوری اسلامی ایران بوده است. این موضوع به لحاظ امنیت و منافع ملی همه کشورهای ساحلی دریای خزر بسیار حائز اهمیت است. در این زمینه از سازکارهای پنج‌جانبه از جمله پیشنهاد اخیر روسیه به‌منظور تکمیل و تشکیل ساختار همکاری در دریای خزر حمایت می‌کنیم و معتقدیم این ابتکار باعث نظام‌مند کردن و تقویت همکاری‌ها در دریای خزر خواهد شد. وی ادامه داد: مسئله حفاظت از محیط‌زیست و منابع زنده دریای خزر باید به‌عنوان یکی از موضوعات دارای اولویت، در دستورکار و پیگیری کشورهای ساحلی خزر قرار گیرد. باوجود تصمیم اخذشده در پنجمین اجلاس طرف‌های متعهد کنوانسیون حفاظت از محیط‌زیست دریای خزر در عشق‌آباد در سال ۲۰۱۴، در زمینه استقرار دبیرخانه کنوانسیون تهران در منطقه، این تصمیم هنوز اجرایی نشده است؛ از این رو مدیریت صحیح حفاظت از محیط‌زیست دریای خزر و استقرار دبیرخانه موقت «کنوانسیون تهران» در منطقه موردتأکید ایران است.

وزیر امور خارجه ایران گفت: اجلاس‌های وزرای امور خارجه کشورهای ساحلی دریای خزر، فرصت مغتنمی را برای همفکری در زمینه مسائل این دریا و موضوعات منطقه‌ای و بین‌المللی فراهم کرده و می‌تواند موجب تقویت همکاری‌های پنج‌جانبه در دریای خزر شود. به گزارش ایرنا، حسین امیرعبداللّه‌پیان، وزیر امور خارجه ایران گفت: ۴ سال از زمان امضای کنوانسیون وضعیت حقوقی دریای خزر می‌گذرد. این اقدام را می‌توان گامی مهم توصیف کرد، اما موضوعات بسیار مهم تعیین مناطق آبی و تحدید حدود بستر و زیربستر دریای خزر همچنان باقی مانده است. وزیر امور خارجه گفت: پس از امضای کنوانسیون به‌منظور بررسی ابعاد مختلف همکاری در دریای خزر و با اولویت کار روی تدوین پیش‌نویس موافقتنامه‌ای درباره خطوط مبدا، گروه کاری مقامات عالی‌رتبه در زمینه مسائل دریای خزر تشکیل شد. در ۴ سال گذشته ۴ اجلاس گروه کاری برای نهایی کردن پیش‌نویس موافقتنامه خطوط مبدا برگزار شد و هنوز مذاکرات آن ادامه دارد. وی ادامه داد: چندین اجلاس نیز برای تدوین و نهایی کردن اسناد تخصصی پنج‌جانبه به‌صورت مجازی برگزار شده که این مذاکرات نیز همچنان ادامه دارد. البته در این مدت باوجود شیوع کرونا اقدامات زیاد و بسیار خوبی برای پیشبرد همکاری‌های پنج‌جانبه در زمینه مسائل خزر صورت گرفته است. با این حال تأکید داریم برای بهره‌مندی از مزایای کنوانسیون در به سرانجام رساندن توافق در زمینه خطوط مبدا تسریع

سخن پایانی

دریای خزر علاوه بر دارا بودن ثروت‌های طبیعی بی‌شمار، مهم‌ترین راه ارتباطی ایران با کشورهای همسایه شمالی به‌ویژه روسیه شناخته می‌شود. به‌عقیده کارشناسان، با افزایش تجارت ایران از مسیر دریایی با روسیه، جمهوری آذربایجان که در جایگاه کشور واسط مطرح است حذف و امکان ارتباط ایران و بنادر روسیه با هزینه و زمان کمتر فراهم می‌شود؛ از این رو افزایش توجه به ظرفیت دریای خزر و تجهیز بنادر و سواحل شمالی برای توسعه ترانزیت، باید از اهداف مهم نهادهای دولتی باشد.

ارتباطات با اسمرار زنده می‌ماند

روزهای رونق تجارت در راه است. با ما روی موج آگاهی و ارتباطات موثر، برای روزهای بهتر آماده بمانید

فرهیختگان و مدیران همچنان فرهنگ روزنامه‌خوانی را در کنار رصد سایت‌ها و پانگاه‌های خبری حفظ کرده‌اند
سازمان آگهی‌ها: ۰۲۱-۸۸۷۲۲۲۲۲-۰۲۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۱۴۸۸
www.smtnews.ir www.gostareh.news

The 17th Specialized Exhibition of Stone, Quarries & Related Industries

15 - 18 November Isfahan Stone 2022

Isfahan International Exhibition Center, Iran

[rastak.isf](https://www.instagram.com/rastak.isf)
[+989120295784](https://www.whatsapp.com/+989120295784)
ISF@RASTAK-EXPO.COM

هفدهمین نمایشگاه تخصصی سنگ، معادن و صنایع وابسته
۲۷-۲۴ آبان ماه ۱۴۰۱
ساعت بازدید: ۱۰ الی ۱۸

کمربندی شرق - رو به روی منطقه روشن دشت نمایشگاه بین‌المللی اصفهان

برگزار کننده: حرکت رستاک پادوین تلنگی ۰۲۱-۸۸۷۲۲۲۲۲-۰۲۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۱۴۸۸
 ORGANIZER: RASTAK PADVISION Co
WWW.RASTAK-EXPO.COM
WWW.ISF.ANIF.IR

www.Gostareh.news

با ما سبک زندگی اقتصادی را گسترش دهید

تدوین استراتژی‌های صحيح برای توسعه صادرات

سیدجلال ابراهیمی
رئیس خانه اقتصاد و تجارت ایران و ترکیه

تجارت مجموعه‌ای از فعالیت‌های مربوط به واردات و صادرات است و برای تعیین میزان رشد تجارت کشور، باید هر دو بعد این مسئله را مورد توجه قرار داد. طی سال‌های گذشته، میزان واردات ایران نسبت به صادرات بیشتر است و آمارهای ارائه‌شده از سوی سازمان گمرک، این مسئله را تایید می‌کنند.

حال اگر به دنبال افزایش صادرات به‌ویژه صادرات غیرنفتی کشور هستیم، همواره باید مولفه‌های متعددی را در نظر قرار داده و به بررسی تمام ابعاد دخیل در این موضوع بپردازیم. در ابتدا باید به اهمیت تولیدات صادرات‌محور توجه ویژه داشته باشیم؛ از ارکان اصلی صادرات، دارا بودن تولیداتی با مزایای مناسب اقتصادی است.

تا زمانی که کالاهای تولیدشده از جنبه‌های مختلف کیفیت، کمیت و نرخ نتوانند با تولیدات مشابه خود رقابت کنند، انتظار نمی‌رود تا استراتژی‌های کلان اقتصادی و بازرگانی کشور نتیجه داده و آمارها، رشد صادرات غیرنفتی را نشان دهند، بنابراین در ابتدا باید بخش‌های تولیدی خود را قدرتمند کرده و برنامه‌ریزی‌های مناسبی در امر تولید کالاهایی رقابت‌پذیر داشته باشیم، پس از آن باید وارد مراحل تجارت شد و تمامی مولفه‌هایی را که می‌توانند بر توسعه صادرات دخیل باشند، مورد بررسی قرار داد.

امروزه مشکلات مختلفی همواره به‌عنوان موانع اصلی انجام فعالیت‌های صادراتی شناخته می‌شوند، اما از مهم‌ترین آنها می‌توان به مسئله رفع تعهدات ارزی اشاره کرد. در این مدت دیده شده دولت اقدامات متعددی را برای افزایش رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان انجام دهد و تمدید مهلت رفع تعهدات، یکی از این راهکارهای در پیش گرفته شده است. چند ماه پیش نیز، دولت طرح دیگری را موسوم به بازار توافقی ارز برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان شکل داد.

در رابطه با عملکرد دولت برای بازگشت ارزهای صادراتی باید به چند نکته توجه داشت؛ نخست آنکه هر طرح مهم اقتصادی، بازار را دچار تحول کرده و وضع قوانین و طرح‌های مختلف، می‌تواند بی‌ثباتی را برای بازار به‌وجود آورد، چرا که فعالان بازرگانی براساس قوانین برای فعالیت‌های خود بررسی کرده و اگر هر تغییری در این مقررات شکل گیرد، دچار سردرگمی خواهند شد، بنابراین طرح‌ها حتی اگر برای بهبود و تسهیل فرآیندها هستند، باید تدوین و اجرایی کردن آنها از نظام‌بندی مشخصی برخوردار باشد.

در ابتدا نرخ ارز در بازار تحت‌تأثیر مولفه‌های متعددی است و یکی از آنها، مسائل سیاسی است. در چند سال اخیر دیدیم با تشدید تحریم‌ها، نرخ ارز دچار نوسانات متعدد شد. در حال حاضر نیز با شنیده شدن اخبار مربوط به برجام، این بازار دستخوش تغییر می‌شود و با کاهش نسبی نرخ ارز مواجه می‌شویم.

به دلیل فشارهای تحریمی، درآمدی ارزی ایران و همچنین بازگشت ارزهای حاصل از صادرات نیز دشوار شده، اما دولت‌ها تنها به محدودیت منابع ارزی توجه دارند و به بخشی که فعالان بازرگانی در آن دچار مشکل هستند، توجهی ندارند، از این‌رو بازرگانان ارزها با هزینه‌های زیادی همراه و در بسیاری از مواقع این روند زمان‌بر است، بنابراین نمی‌توان به‌طور دقیق اعلام کرد بازرگانان پس از فعالیت، چه زمانی درآمدی صادراتی خود را دریافت می‌کنند.

با شکل‌گیری بازار توافقی برای بازگشت ارزهای صادراتی نیز تعداد بازارها و تفاوت نرخ‌ها بیشتر شد، هرچند این اقدام می‌تواند ابعاد و جنبه‌های مثبتی داشته باشد، اما تا زمانی که به‌دلیل تعدد کانال‌های ارزی، نرخ دلار متغیر است، فعالیت بازرگانان ثبات ندارد.

در چنین شرایطی نمی‌توان به‌طور دقیق برای فعالیت‌های بازرگانی برنامه‌ریزی و برای مسائلی همچون رفع تعهدات ارزی، پیش‌بینی‌های قطعی داشت، از این‌رو دولت باید چارچوب‌های قانونی را که مانع توسعه فعالیت‌های تجاری صادرکنندگان می‌شود، برداشته و براساس شرایط فعلی قوانین را تسهیل کند. فشار برای انجام رفع تعهدات ارزی نه‌تنها راهگشا نیست، بلکه به‌میزان صادرات ایران آسیب می‌رساند.

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

تجارت

در گفت‌وگو با عضو کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی اتاق ایران مطرح شد

فرصت‌سوزی‌های مداوم در نبود بسترهای تجاری

ایران به ظرفیت‌های اقتصادی بازار روسیه توجه کند

مهم‌ترین بستری که باید برای استفاده از فرصت‌های تجاری فراهم کنیم، اصلاح چارچوب‌های قانونی در امر بازرگانی و صادرات است. دولت باید موانع داخلی را برداشته و تجار را به انجام صادرات ترغیب کند

بازار ۲۳۲ میلیارد دلاری روسیه

روسیه به‌عنوان یکی از کشورهای مهم حاضر در حوزه دریای خزر، برای ایران در جایگاه یکی از شرکای مهم اقتصادی برای ایران محسوب می‌شود، به‌ویژه با اعمال تحریم‌ها از سوی جامعه جهانی به روسیه، توجه این کشور بیش از پیش به ایران و فرصت‌های تجاری موجود جلب شد. آمارهای تجاری اعلام‌شده از سوی سازمان گمرک نیز نشان می‌دهد تجارت ایران با روسیه از ابتدای امسال تاکنون نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش داشته و جلسات متعدد مشترک میان هیات‌های اقتصادی ۲ کشور، گواهی بر این موضوع است. ایران و روسیه، هم از طریق حمل‌ونقل ریلی و هم دریایی، قابلیت برقراری ارتباط با یکدیگر دارند و در چند مدت اخیر بهبود زیرساخت‌های تجهیزاتی و لجستیکی ارتباطی میان این ۲ کشور، همواره جزو بحث‌های مهم حال حاضر بوده است. در این باره چندی پیش سفیر ایران در روسیه اعلام کرده بود، ایران قصد دارد برای گسترش کشتیرانی در دریای خزر از روسیه شناور بخرد. در دومین همایش اقتصادی خزر که اواخر هفته گذشته در مسکو برگزار شد، بحث حمل‌ونقل از مسیر خزر و استفاده از ظرفیت‌های آن، مورد توجه ایران و روسیه قرار داشت. به‌طور کلی کارشناسان فعالان اقتصادی معتقدند از افزایش رغبت روسیه برای تجارت با ایران می‌توان بهره‌برداری تجاری مناسبی به‌نفع ایران کرد، اما این فرصت کوتاه است و باید از تمامی توان خود برای بهره‌گیری از این مزیت پیش‌آمده، استفاده کنیم. **گفت‌وگو با سیدرضی حاجی آقامیری، عضو کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی اتاق ایران با ابعاد فرصت تجارت ایران و روسیه و همچنین بسترهای توسعه صادرات کشور پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.**

روسیه یکی از اصلی‌ترین اعضای سازمان شانگهای و همچنین شریکی حائز اهمیت برای ایران به‌حساب می‌آید. این کشور با جمعیت تقریبی ۱۴۴ میلیون نفر، یکی از کشورهای پرجمعیت اروپا است و یکی از کشورهای است که در زمینه صادرات کالا از ایران مقصد بسیار خوبی برای بازرگانان ایرانی و از اهمیت خاصی نیز برخوردار است. شرایط آب و هوایی این کشور باعث شده تا امکان تولید و کشت بسیاری از محصولات کشاورزی را نداشته

باشد، این موضوع یک امتیاز مثبت برای صادرات ایران به‌حساب می‌آید. در حال حاضر روسیه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین شرکای تجاری ایران شناخته می‌شود و سالانه مقادیر قابل‌توجهی از انواع محصولات به این کشور صادر می‌شود. در این باره رئیس سازمان توسعه تجارت ایران با اشاره به بازار بزرگ ۲۳۲ میلیارد دلاری روسیه گفت: سهم ایران از این بازار تنها ۵۸۰ میلیون دلار بوده است. به‌گزارش

فارس، با اشاره به آمار ۵ ساله صادرات و واردات روسیه ۸۰ میلیارد دلار از مجموع واردات روسیه از کشورهای اروپایی و سایر کشورهای اینجانب می‌شد که بعد از جنگ اوکراین به تحریم روسیه پرداختند. همین موضوع نشان‌دهنده یک بازار بزرگ در روسیه است که تجار ما می‌توانند هرچقدر توان دارند، در این بازار سهم شوند، اما متأسفانه تاکنون از حجم کلی ۲۳۲ میلیارد دلار واردات این کشور، سهم ایران تنها ۵۸۰ میلیون دلار بوده

در حال حاضر بستر و زیرساخت‌های مناسبی برای انجام فعالیت‌های تجاری در سطوح کلان نداریم و همین موضوع سبب شده تا تمام فرصت‌های پیش‌آمده را از دست دهیم. برای استفاده از بزنگاه‌های تجاری که بنا به هر دلیلی می‌تواند فرصت گسترش بازرگانی و صادرات ایران را شکل دهد، باید زمینه‌های مختص به آن همواره فراهم باشد. این در حالی است که خلأهای زیادی در این مسئله داریم و تنها زمانی که فرصت تجارت برای ایران فراهم می‌شود، یاد نقایض زیرساختی خود می‌افتیم.

تا خلاها را شناسایی کرده و درصدد رفع آنها برآییم، طبیعی است فرصت تجاری پیش‌آمده از دست رفته و سایر کشورها جایگزین ایران می‌شوند، بنابراین در گام نخست باید تمام لوازم، بسترها، زیرساخت‌های قانونی و تجهیزاتی را که لازمه توسعه بازرگانی هستند، شناسایی و فراهم کرده تا بتوانیم در زمان مناسب، از مزیت آنها استفاده کنیم.

بسترهایی که باید برای توسعه تجارت ایران مهیا شوند، کدامند؟

زمانی که صحبت از الزامات توسعه تجارت مطرح می‌شود، ابتدا نقایض مربوط به تجهیزات فنی و لجستیکی به ذهن متبادر می‌شود، اما با نگاهی دقیق‌تر درمی‌یابیم بیشتر مشکلات از چارچوب‌های قانونی موجود سرچشمه می‌گیرند. به‌عنوان مثال در حال حاضر صادرکنندگان دغدغه مهمی به نام پیمان‌نامه ارزی دارند.

پیمان‌نامه ارزی فرمی است که صادرکننده هنگام صادرات کالا از کشور برای تعهد بازرگانان ارز حاصل از صادرات با اطلاع گمرک به بانک مرکزی تسلیم می‌کند. قوانین مربوط به رفع تعهدات ارزی به‌نظر می‌رسد برای ساماندهی فعالیت‌های صادراتی وضع شده، اما این قوانین خود موانعی جدی برای تجارت به‌شمار می‌روند.

به‌دلیل وجود تحریم‌ها و سایر مسائل، دست‌اندازه‌های مختلفی در مسیر بازگشت درآمدی حاصل از صادرات وجود دارد، از این‌رو تجار بیشتر نمی‌توانند در بازه‌های زمانی اعلام‌شده رفع تعهدات ارزی خود را انجام دهند.

حال باوجود این مشکل، اهمیتی ندارد که آیا فرصت صادراتی برای کشور شکل خواهد گرفت یا خیر؟ در این شرایط هیچ‌یک از پیمان‌های تجاری بین‌المللی، توسعه صادرات ایران را در پی نخواهند داشت، چرا که موانع پیش‌روی صادرکنندگان، آنها را از انجام تجارت بازداشته

است. پیمان‌پاک با اشاره به برگزاری نشست‌های متعدد با هیات‌های اقتصادی و تجاری روس در ایران و روسیه گفت: سازمان توسعه تجارت چند فاکتور مهم را برای توسعه تجارت با روسیه در دستور کار قرار داده است. توسعه بازار مهم‌ترین فاکتور در این میان است، به این معنا که سازکارهایی را ایجاد کنیم که تجار ایرانی و روسی بر مبنای آن ارتباط درستی با یکدیگر برقرار کنند.

به نفت و مشتقات آن از ایران ندارد، اما سایر نیازهای کلانی این کشور، فرصت بسیار خوب و مناسبی است که ایران می‌تواند با برنامه‌ریزی، ایجاد بسترهای توسعه تجارت و انجام تولیدات صادرات‌محور، بازارهای روسیه را تصاحب کند.

چند ماه گذشته بحث تجارت با ارز ملی مشترک میان ایران و روسیه مطرح شده و ۲ کشور با این اقدام تجاری موافقت کردند. در حال حاضر نیز در تلاش هستند تا بسترهای این امر را محقق کنند. به‌نظر شما انجام تجارت با ارز ملی مشترک، چه تأثیری بر میزان تجارت ایران با سایر کشورها به‌ویژه روسیه خواهد داشت؟

بحث تجارت با ارز ملی مشترک گسترده و جزئی بوده و زوایای متعددی دارد که باید تک به تک آن را بررسی کرد. آثار این نوع تجارت در هر نوع کالا نیز متفاوت است، اما به‌طور کلی طرح تجارت با ارز ملی مشترک با کشورهای مانند روسیه، می‌تواند اقدامی مثبت و روشن تلقی شود. با افزایش فشارهای تحریمی، ذخایر ارزی ایران دچار مشکل شده و از این‌رو هر طرحی که بتواند هزینه‌های ارزی کشور را کاهش دهد، موردقبول است. از آنجایی که در چند ماه اخیر، روسیه نیز مورد تحریم‌های بین‌المللی قرار گرفته و برای کاهش نقش دلار در روابط تجاری خود در تلاش است.

به‌نظر می‌رسد تجارت با ارز ملی مشترک، از نقش دلار در امور بازرگانی ۲ کشور ایران و روسیه کاسته و از این‌رو دارای ثمره‌های مثبت زیادی خواهد بود، اما تنها مشکل تجارت ایران، محدودیت منابع ارزی نیست که با انجام تجارت با ارزهای ملی مشترک، انتظار بهبود یافتن آمارهای تجاری به‌طور گسترده باشیم.

با توسعه طرح مذکور و رواج یافتن تجارت با ارز ملی کشورها، امور بازرگانی برای ایران تسهیل خواهد شد، اما برای دستیابی به توسعه واقعی در صادرات، باید به ریشه مشکلات فعلی تجارت نگاه کرد.

سخن پایانی

توجه به توسعه تجارت با کشورهای منطقه و همسایه، همواره از اهداف مهم تجاری دولت سیزدهم محسوب می‌شود. این دولت عقیده دارد افزایش حضور کالاهای ایرانی در بازارهای کشورهای همسایه، می‌تواند آمار تجارت به‌ویژه صادرات را تغییر دهد. کارشناسان اقتصادی و فعالان بازرگانی از سویی دیگر بر این باور هستند که کشورهای منطقه و همسایه، از ظرفیت‌های مناسب تجاری برخوردار هستند، اما تأکید بر این بازارها بدون در نظر گرفتن اهداف توسعه‌ای و ایجاد تعامل سازنده با سایر کشورهای جهان، به‌هیچ‌وجه به‌نفع تجارت بین‌المللی ایران نیست.

هجوم کاربران برای خرید فیلتر شکن

پس از ایجاد ناآرامی‌های اخیر و اختلال در اینترنت در کشور، بازار خریدوفروش وی‌پی‌ان به‌شدت داغ شد. نکته جالب در این میان آن است که طبق گزارش وبسایت comparietech ایران در رتبه دوم محدودیت‌های اینترنت یا به‌نوعی فیلترینگ در جهان قرار دارد.

فیس‌بوک، توئیتر و تلگرام پیش از این فیلتر بودند و حال دو اپلیکیشن پرطرفدار اجتماعی یعنی اینستاگرام و واتساپ نیز به فهرست نرم‌افزارهای فیلترشده اضافه شده است.

گفتنی است که هیچ‌یک از کشورهای اروپایی به‌جز ترکیه و بلاروس، اقدام به فیلتر شبکه‌های اجتماعی نکرده و تنها کشوری که در امریکای جنوبی اقدام به فیلتر شبکه‌های اجتماعی کرده، ونزوئلا است.

اگر بخواهیم نام کشورهایی که وی‌پی‌ان را نیز به‌طور کامل ممنوع کرده‌اند، بگوییم می‌توانیم از چین، ایران، کره شمالی و عراق یاد کنیم.

فیلتر شبکه‌های اجتماعی در ایران به‌ویژه اینستاگرام و واتساپ باعث شده تقاضا برای دانلود یا خرید وی‌پی‌ان به‌شدت افزایش پیدا کند. رقم‌های گوناگونی درباره گردش مالی فیلترشکن‌ها اعلام می‌شود که بین ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ میلیارد تومان است. در این میان به گفته برخی از کارشناسان، احتمال فیلترینگ دائمی واتساپ و اینستاگرام هم وجود دارد.

طبق یک بررسی آمار، طی هفته‌های اخیر میزان درخواست برای خرید وی‌پی‌ان ۳هزار برابر افزایش پیدا کرده است.

پیش از این بسیاری از مردم سراغ وی‌پی‌ان‌های رایگان می‌رفتند، اما پس از قطعی‌های اخیر اینترنت، بسیاری از وی‌پی‌ان‌های رایگان نیز به مشکل خوردند یا به سختی وصل می‌شدند و به همین دلیل، مردم به سمت وی پی ان های پولی رفتند.

به‌نوعی می‌توان گفت بازار فروش وی‌پی‌ان در کشور به‌ویژه طی هفته‌های اخیر به‌شدت داغ شده است. اما قیمت فروش وی‌پی‌ان در ایران چندتر است. کافی است در گوگل کلمه وی‌پی‌ان را جست‌وجو کنید تا تعداد زیادی از سایت‌های فروش فیلترشکن برای شما لیست شود. هرکدام از این سایت‌ها قیمت‌های متفاوتی برای فروش وی‌پی‌ان دارند.

اما باید برای باز کردن این سایت‌ها نیز مجدد از یک وی‌پی‌ان استفاده کنید. بسیاری از این سایت‌ها برای افزایش فروش خود قیمت‌ها را با تخفیف اعلام می‌کنند تا بتوانند وی‌پی‌ان خود را برای مدت‌زمان بیشتری به فروش برسانند.

یکی از این سایت‌ها وی‌پی‌ان را به‌صورت ۱۲،۰۳ و ۲۴ ماهه به‌ترتیب با قیمت ۱۵۰، ۳۹۰ و ۶۶۰ هزار تومان به فروش می‌رساند. یکی دیگر از این سایت‌ها وی‌پی‌ان را به‌صورت ماهانه با قیمت ۵۰ هزار تومان به فروش می‌رساند. به‌طورکلی قیمت‌ها تقریباً در یک رده قرار دارد. نکته جالب اینجاست که این سایت‌ها مجهز به درگاه پرداخت هستند.

در سال ۹۸، محمدجواد آذری‌جهرمی، وزیر ارتباطات دولت وقت، از وجود مافیای فیلترشکن و یک تجارت چند صدمیلیاردی سخن گفته بود. آنچه مشخص است فیلترینگ پیش از این نیز شکست‌خورده بوده است.

به‌عنوان‌مثال با وجود فیلترینگ تلگرام، اما همچنان بسیاری از مردم از این پیام‌رسان استفاده می‌کنند و محدودیت‌ها نتوانست جلوی استفاده‌ها از تلگرام را بگیرد. با تمام این وجود، مجلس طرح محدودسازی اینترنت را دستور کار خود قرار داده و براساس آن خریدوفروش فیلترشکن، جرم است و مجازات زندان و جریمه نقدی دارد.

کشور که همواره تاکید بر مقابله با ایران‌هراسی دارد، اقدام شما برای رفع این نگرانی چه بوده، ضمن اینکه اکنون با فضایی که ایجاد شده و قطع ارتباط اینترنتی و دسترسی به پلتفرم‌های خارجی، امکان و فضای برای مقابله با ایران‌هراسی وجود ندارد. او پاسخ داد: من حرف‌هایم را به صراحت در توئیث‌هایم زده‌ام. به توئیث «مارولسه» مراجعه کنید. همین حرف زدن خیلی اقدام است، در جایی که کسی موضع نمی‌گیرد. حرف‌های روشن زدن بخشی از راه‌حل است.

قصه پر غصه قطعی اینترنت و خرید فیلتر شکن های گرانقیمت

تجارت پولساز پشت پرده فیلترینگ

چرخش چرخ اقتصادی فروش پر درآمد فیلتر شکن، بدون پشتوانه امکان‌پذیر نیست

چه کسانی پشت این چرخه پولساز هستند؟

کارکرد اصلی آن، انتقال امن داده‌ها در شبکه‌های اطلاعاتی است. VPN معمولاً یک محیط آنلاین مجزا برای زیرساخت سازمان‌ها ایجاد می‌کند تا احتمال ورود افراد غیرمجاز را کاهش بدهد. از سوی دیگر، فیلترشکن روشی است که مردم برای استمرار ارتباط خود با دنیا از آن استفاده می‌کنند. شرکت‌های فروش فیلترشکن نیز درآمدهای خوبی از این طریق به‌دست

می‌آورند.

نکته جالب اینجاست که یک فعالیت غیرقانونی با درآمدی هنگفت در جریان است که هرگز بی‌پشتوانه ممکن نیست! حال که روزهای زیادی از فیلترینگ می‌گذرد و بازار شرکت‌های فعال در حوزه فیلترشکن داغ می‌شود می‌توان به وجود مافیایی بزرگ پشت‌پرده دسوزی‌های داخلی‌سازی فکر کرد!

عزت‌الله ضرغامی به‌عنوان وزیر کابینه دولت سیزدهم و عضو شورای عالی فضای مجازی درباره قطع ارتباط اینترنتی پلتفرم‌های خارجی، نگاه و اقدام خود را تشریح کرد و گفت: جزو مدافعان فضای مجازی هستیم و در شورای عالی فضای مجازی مواضع صریح است. به‌گزارش ایسنا، وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در حاشیه اختتامیه هفته گردشگری در پاسخ به پرسش ایسنا درباره اقدام و پیگیری او به‌عنوان عضو شورای عالی فضای مجازی و وزیر کابینه

توضیحات ضرغامی درباره فیلترینگ اینترنت

قصه تکراری فیلترینگ و قطعی اینترنت، این روزها شکلی تازه به خود گرفته است. با فیلترینگ اینستاگرام و واتساپ و ظرفیت محدود پلتفرم‌های داخلی، بسیاری از مردم درگیر استفاده از وی‌پی‌ان و پروکسی هستند و طبق آمار منتشرشده درخواست برای خرید وی‌پی‌ان با افزایش ۳ هزار برابری روبه‌رو شده است. به‌گفته برخی از کارشناسان، درآمد سالانه حاصل از فروش فیلترشکن در ایران از حدود ۱۰۰ میلیارد تومان در سال ۹۲ به ۶۰۰ میلیارد تومان در سال‌های اخیر رسیده است و آخرین گردش مالی این بازار تا هزار میلیارد تومان در سال تخمین زده می‌شود؛ بنابراین می‌توان گفت اعمال محدودیت در استفاده از پیام‌رسان‌های پر مخاطب، نه تنها باعث ریزش کاربران این پلتفرم‌ها نمی‌شود، بلکه به عاملی برای رونق بیشتر تجارت پرسود فروش فیلترشکن در ایران بدل می‌شود. به گفته برخی از کارشناسان چرخش این چرخ اقتصادی پر درآمد بدون پشتوانه و رانت امکان‌پذیر نیست. ~~۱۳۹۸~~ در این گزارش به بررسی پشت‌پرده مافیای فروش فیلترشکن پرداخته است.

در روزگاری که تکنولوژی حرف نخست را می‌زند، قطعی اینترنت و فیلترینگ نخستین تصمیمی است که حاکمیت پس از هر مشکل به آن می‌رسد.

این روزها، قطع پهنای باند اینترنت بین‌الملل در ساعاتی از روز روی اپراتورهای تلفن همراه، محدودیت‌هایی را برای بعضی از اینترنت‌های خانگی ایجاد کرده است؛ تصمیمی که گویی در

عصر تکنولوژی قصد قطع ارتباط ایران با دنیا را دارد. آیا در عصر تکنولوژی و ارتباطات می‌توان ترمزدستی را کشید تا از علم روز جا بمانیم؟ VPN سروازهای است برای عبارت Virtual private network که می‌توان آن را «شبکه خصوصی مجازی» ترجمه کرد. VPN اما بر خلاف آنچه کاربران عادی تصور می‌کنند، صرفاً برای دور زدن فیلترینگ مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، بلکه

دلالی فیلتر شکن شغل پر درآمد این روزها

گوگل به‌راحتی می‌توان با فهرستی از فیلترشکن‌های داخلی و خارجی آشنا شد. در کنار هم قراردادن این گزاره‌ها، حاکی از وجود دست‌های پشت‌پرده با محور داری از قدرت خاصی است که این رانت را در اختیار گروه یا افرادی خاص قرار می‌دهد.

کمک به هکرها

نقره کار با اشاره به ضرری که به خریدار فیلترشکن در راستای استفاده از فیلترشکن تحمیل می‌شود، گفت: فیلترشکن جدا از درآمد خوبی که می‌تواند برای فعالان این حوزه داشته باشد، ضررهایی برای مصرف‌کننده دارد. بسیاری از فیلترشکن‌ها برخلاف آنچه ادعا می‌شود کارآیی لازم را ندارند. به‌عنوان مثال، هزینه‌ای را دریافت می‌کنند تا خدمات ۶ ماهه‌ای را عرضه کنند، اما پس از گذشت ۲ ماه ممکن است آن قابلیت دیگر در دسترس نباشد. این خلف وعده موضوعی

کیوان نقره‌کار، کارشناس فناوری اطلاعات درباره درآمدهای سالانه حاصل از فروش فیلترشکن در ایران و استقبال مردم از خرید آن به ~~۱۳۹۸~~ گفت: زمانی که شرایط اقتصادی نابسامان می‌شود، افراد سودجو از این فرصت استفاده می‌کنند. در شرایط نابسامان رانت‌خواه، دست‌های پشت‌پرده و افرادی که صاحب نفوذ هستند، فعالیت می‌کنند. در نتیجه بسیاری از سودجویان از التهاب ایجادشده در میان کاربران به‌ویژه افرادی که در حوزه‌های اقتصادی از این بستر استفاده می‌کنند، سوءاستفاده کرده و در برابر فروش فیلترشکن با اعطای خدمات گوناگون، هزینه‌هایی را دریافت می‌کنند. وی با تأیید وجود مافیای فیلترشکن در کشور بیان کرد: فروش وی‌پی‌ان از نگاه قانون یک فعالیت اقتصادی غیرمجاز است. به علاوه فروشندگان فیلترشکن در بستر مجاز اقدام به ارائه خدمات می‌کنند. به‌عنوان نمونه، با سرچ در موتور جستجوگر

بستر سازان فیلترینگ و طرح صیانت چه کسانی بودند؟

از فیلترشکن‌هایی که به صورت قانونی به فروش می‌رسند، استفاده کنند که مبتنی بر آن، محدودیت‌هایی برای این فیلترشکن‌ها در نظر گرفته می‌شود.

سندرم «بی‌علاقگی نسبت به دانستن واقعیت»

کارشناس هوش مصنوعی و فناوری‌های نوین با اشاره به پیامدهای استفاده از فیلترشکن بیان کرد: این فرآیند چند مسئله ایجاد می‌کند. ابتدا موضوع افزایش شکاف آگاهی مطرح است که در نتیجه آن اختلاف‌های طبقاتی در حوزه علم و دانش ایجاد می‌شود. طبقه ثروتمند با خرید فیلترشکن، دسترسی به اطلاعات خود را تقویت می‌کند و قشر ضعیف جامعه برای دستیابی به اطلاعات به مشکل بر می‌خورد که در نتیجه آن شاهد تحت‌الشعاع قرار گرفتن نظام اطلاع‌رسانی و دانشی خواهیم بود. دوم اینکه کاهش دسترسی عمومی به نظام اینترنتی موجب می‌شود نیازهای اطلاعاتی مردم به سرعت پاسخ داده نشود. سوم اینکه با توجه به محدودیت‌های احزاب و رسانه‌ها، نظام آگاهی بخشی نیز یک‌سویه شده و عموم مردم که دسترسی کمتری نیز به تهیه فیلترشکن دارند، نمی‌توانند چندسویه وقایع را بررسی کنند و در پی آن شاهد سندرم «بی‌علاقگی نسبت به دانستن واقعیت» خواهیم شد و سطح سواد رسانه‌ای مردم کاهش پیدا خواهد کرد.

درآمد حاصل از دسترسی به اینترنت بین‌الملل تفنگچی با توجه به درآمدهای حاصل از دسترسی به اینترنت بین‌الملل اظهار کرد: تمایزی که بین استفاده از اینترنت و اینترنت وجود دارد، موجب شده افرادی که می‌خواهند از اینترنت بین‌الملل بهره‌مند شوند، تعرفه ۴ برابری پرداخت کنند و در نتیجه درآمد خوبی نصیب سایت‌های بین‌المللی شود. در کنار محدودیت در دسترسی

است که قابلیت پیگیری قانونی ندارد و در نتیجه هزینه‌های مضاعف برای مصرف‌کننده ایجاد می‌کند. این کارشناس فناوری اطلاعات با اشاره به اینکه آسیب استفاده از فیلترشکن به‌همین جا ختم نمی‌شود، گفت: با ورود فیلترشکن‌ها به سیستم نرم‌افزاری تلفن همراه و سیستم‌های ارتباطی عملاً امنیت شبکه از بین می‌رود. با استفاده از فیلترشکن راه‌ورود هکرها بازمی‌کنیم، زمانی که از فیلترشکن استفاده می‌شود از لحاظ فنی حفره‌هایی را روی ابزارهای گوناگون ایجاد می‌کنیم که امکان دسترسی‌های غیرمجاز بیشتر می‌شوند. و در نتیجه شاهد حمله‌های هکری بیشتر هستیم؛ بنابراین دولت باید نگاه تخصصی‌تری به افزایش استفاده کاربران از فیلترشکن داشته باشد، زیرا موجب کاهش امنیت می‌شود. این موضوعی است که انتظار می‌رود شورای عالی فضای مجازی و وزارت ارتباطات آن را بررسی کنند و نگاه همه‌جانبه

به این موضوع شود، زیرا می‌تواند تأثیرات اقتصادی منفی برای کشور به همراه داشته باشد.

راهکار چیست؟

این کارشناس فناوری اطلاعات، بهترین راهکار رهایی از این سودجویی‌ها را دسترسی آزاد به فضای مجازی دانست و افزود: هر قدر محدودیت استفاده از اینترنت بیشتر شود، کاربران برای رفع نیازهای خود بیشتر مجبور به استفاده از فیلترشکن می‌شوند. با فیلترینگ، بستر سودجویی کاسیان وی‌پی‌ان نیز تأمین می‌شود. در اصل نصب فیلتر به‌طور مستقیم هزینه‌ای دارد که برای خرید آن پرداخت می‌شود و به‌طور غیرمستقیم روی کسب‌وکارها و اصلاحات فنی نیز اثر می‌گذارد.

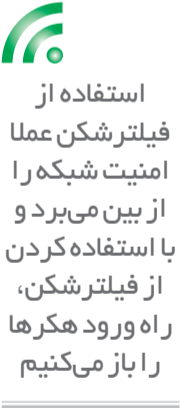
جایگزین می‌روند. در نتیجه رفع محدودیت‌ها، افزایش سطح دسترسی مطلوب و مقبول با نظام جهانی و ایجاد کارگاه‌های آموزشی در سطح سازمان‌ها و نهادهای برای استفاده از آن آمد، می‌تواند اقدامات مطلوب‌تری باشد که نهادهایی مانند معاونت پیشگیری از جرم قوه قضاییه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با کمک یکدیگر می‌توانند برای آن برنامه‌ریزی کنند.

جایگزین می‌روند. در نتیجه رفع محدودیت‌ها، افزایش سطح دسترسی مطلوب و مقبول با نظام جهانی و ایجاد کارگاه‌های آموزشی در سطح سازمان‌ها و نهادهای برای استفاده از آن آمد، می‌تواند اقدامات مطلوب‌تری باشد که نهادهایی مانند معاونت پیشگیری از جرم قوه قضاییه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با کمک یکدیگر می‌توانند برای آن برنامه‌ریزی کنند.

سخن پایانی

«همان‌هایی که فیلتر می‌کنند، فیلترشکن می‌فروشند.» این سخنان چندی پیش محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهوری سابق است که از پشت‌پرده فیلتر کردن شبکه‌های اجتماعی در ایران خبر می‌دهد. فقط احمدی‌نژاد به این موضوع اشاره نکرده و وزیر سابق ارتباطات، محمدجواد آذری‌جهرمی هم در مجلس از بی‌عملی نهادهای ناظر در برابر برخورد با تجارت فیلترشکن‌ها پرده برداشته بود. این موضوع فقط به حرف‌های مسئولان محدود نمی‌شود بررسی سایت‌های فروش فیلترشکن به‌وضوح نشان می‌دهد، این تجارت بدون هیچ محدودیتی در کشور در حال توسعه است. تجارتی پولساز که ظاهر دست‌هایی با قدرت در آن نفوذ کردند. جای تأسف است که این چرخه پر درآمد در حالی روزگارش سسکه است که عده‌ای با بیچارگی و از ترس نبود نان به آن پناه می‌برند!

بلندمدت‌سازی در بازآفرینی بافت فرسوده

حسین عبداللہی کارشناس مسکن

یکی از پدیده‌های بحث‌برانگیز در شهرسازی معاصر کشور ما را که همواره موردچالش بوده است، راهبرد توسعه عمودی و بلندمدت‌سازی در فرآیند برنامه‌ریزی شهری است. موضوعاتی نظیر رشد روزافزون جمعیت شهری، کمبود و گرانی زمین به‌ویژه در کلانشهرها و مشکلات ناشی از گسترش افقی، دلایلی هستند که اتخاذ راهبرد بلندمدت‌سازی را توجیه‌پذیر کرده است.

بلندمدت‌سازی در فرآیند بازآفرینی بافت فرسوده موجب می‌شود دوباره تراکم بالا و ریزدانه‌گی و مشکل معیار در این مناطق یا برج‌مانند، بنابراین باید از بلندمدت‌سازی در بازآفرینی بافت فرسوده جلوگیری شود تا در این فرآیند کیفیت زندگی مردم در شهرها نیز افزایش پیدا کند.

برای توسعه ساخت مسکن به زمین نیاز داریم، در تهران زمین کافی برای خدمات عمومی وجود ندارد. باید کمربند تهران را باتوجه به طرح تفصیلی گسترش دهیم و با مشوق تهاتر زمین جدید با مسکن موجود، مردم را به امکان جدید انتقال دهیم و جمعیت را در سطح تهران پخش کنیم.

در داخل شهر تهران، اراضی به‌میزان کافی وجود دارد، بنابراین نیازی به ساخت واحدهای بلندمدت‌تیه که خود زمین‌ساز ناممگون شدن واحدهای مسکونی در داخل شهرها می‌شود، نداریم. هم‌اکنون ساخت واحدهای ویلایی در کشور رونق گرفته، به‌طوری که ایوانکی به‌عنوان پرچمدار ساخت واحدهای ویلایی در کلانشهر تهران به‌شمار می‌رود و پیشرفت فیزیکی واحدهای این شهر به مرحله فونداسیون و اسکلت رسیده است.

طرح توسعه افقی شهرها یکی از مهم‌ترین راهکارها برای اجرا و تسریع در روند ساخت پروژه‌های نهضت ملی مسکن است که در این بخش دستگاه‌ها هم باید همکاری لازم را برای اجرای هرچه سریع‌تر این پروژه‌ها در دستور کار خود قرار دهند.

باتوجه به اینکه تراکم جمعیتی در بافت فرسوده بالا و کیفیت زندگی در این اماکن نیازمند بهبود است، هدف اصلی نمی‌تواند افزودن ساکنان جدید باشد. باید با روش‌هایی به‌سمت بازآفرینی برویم که کیفیت زندگی را برای ساکنان فعلی بالا ببریم.

مسئله بعدی اینکه تعریف دقیق بافت فرسوده روشن نیست. تعریف شورای عالی شهرسازی ۳ شاخص ریزدانه‌گی، نفوذناپذیری و کمبود مقاومت را مطرح می‌کند، اما به‌طور مثال در منطقه ۱۶ شهرداری تهران، بافت‌های فرسوده تمامی ۳ شرط فوق را ندارند و این مسئله موجب شده مردم نتوانند از تسهیلات آن استفاده کنند.

نکته دیگر اینکه بهتر است توسعه افقی را در راستای احیای بافت فرسوده در دستور کار قرار دهیم و نباید این دو در تقابل با همدیگر در نظر گرفته شود. توسعه عمودی و بلندمدت‌سازی در فرآیند بازآفرینی بافت فرسوده موجب می‌شود دوباره تراکم بالا و ریزدانه‌گی و مشکل معیار در این مناطق یا برج‌مانند، بنابراین باید از بلندمدت‌سازی در بازآفرینی بافت فرسوده جلوگیری شود. علاوه بر این، باید از ساخت واحدهای مسکونی کوچک‌مقیاس که موجب بالا رفتن تراکم در این بافت‌ها می‌شود نیز، جلوگیری کرد.

در تهران زمین کافی برای خدمات عمومی وجود ندارد. باید کمربند تهران را باتوجه به طرح تفصیلی گسترش و با مشوق تهاتر زمین جدید با مسکن موجود مردم را به امکان جدید انتقال دهیم و جمعیت را در سطح تهران پخش کنیم. به این ترتیب، زمین‌چینی برای بازسازی فراهم می‌شود، کم‌اینکه در لندن به همین سمت حرکت شده است.

خانه‌های خالی موجود در شهرها بیشتر در بالای شهر است و برای افراد متوسط جامعه قابل‌استفاده نیست، اما آیا این خانه‌ها هم تقاضای خاص خودشان را ندارند؟ اگر یک شیفت در تهیه خانه اتفاق بیفتد و کسی که در دهک ۱۰ قرار دارد، به این املاک نقل‌مکان کند و تقاضا را در محله‌های متوسط کاهش دهد، در این صورت فرصت تهیه مسکن برای دهک‌های بعدی فراهم می‌شود، بنابراین ساماندهی به خانه‌های خالی موجود در شهرها نیز یکی دیگر از الزامات خانه‌دار کردن مردم شهرهای بزرگ است که باید در کنار بازآفرینی بافت‌های فرسوده به آن توجه شود.

حمل‌ونقل کشور تا ۴ سال آینده متحول می‌شود

به‌گفته وزیر راه و شهرسازی برنامه تحول در بخش دریا، ریل و هوایی تا ۴ سال آینده با اختصاص ۲۰ میلیارد دلار اجرا خواهد شد.

به‌گزارش ایرنا، رستم قاسمی افزود: بخش دریایی کشور مظلوم واقع شده و نتوانستیم از ظرفیت دریا که می‌توانست پایه اقتصاد کشور باشد، استفاده کنیم.

قاسمی ادامه داد: کریدورهای جاده‌ای و ریلی به بنادر ما به‌طور کامل متصل نیست، این درحالی است که ایران می‌تواند مهم‌ترین

زیرساخت

نقش ترازینی را داشته باشد.

وی گفت: امروز امنیت دریا در ایران برقرار است، اما باید از موقعیت ژئوپلیتیکی ایران استفاده کنیم. ۲۰۰ میلیون تن بار در منطقه وجود دارد و می‌تواند از کریدور ایران جابه‌جا شود.

وزیر راه افزود: هر ۱۰ روز یکبار، بار کود از روسیه به هند ارسال می‌شود که می‌تواند از مسیر ایران باشد. تکمیل ظرفیت کریدورها و افزایش ترازیت کشور بعد از نفت می‌تواند درآمد بسیار خوبی برای

طرح «تهاتر خانه‌های ویلایی با مسکن فرسوده» بررسی شد

گام لرزان دولت در حل مشکل مسکن

عکس: آیدا فریدی

موضوع مسکن روستایی پیچیدگی زیادی ندارد که برای بازسازی با چالش روبه‌رو باشد، بلکه دولت با پرداخت تسهیلات کافی و به‌موقع می‌تواند بسیاری از این خانه‌ها را در مدت زمان کوتاهی بازسازی کند

«خانه فرسوده خود را واگذار کنید، خانه ویلایی تحویل بگیرید»؛ این برنامه جدید وزارت راه و شهرسازی است. در روزهای گذشته تهاتر خانه‌های ویلایی با مسکن بافت‌های فرسوده سر تیترا اخبار رسانه‌ها شد. مسئله‌ای که هادی عباسی‌اصل از آن سخن به‌میان آورده بود و در رابطه با آن گفته بود: «اولویت وزارت راه و شهرسازی یک طبقه‌سازی است. در بحث ساخت خانه‌های یک طبقه در مجموع هزینه پاکرد، آسانسور و سایر مشاعات کم شده و باوجود افزایش هزینه‌های زیربنایی طی محاسبه انجام شده، در مجموع هزینه‌های مردم کاهش می‌یابد. با استفاده از ظرفیت سازمان ملی زمین در بافت‌های فرسوده امکان تهاتر مسکن یک طبقه ویلایی به‌صورت کلید به کلید با مسکن در بافت‌های فرسوده فراهم است. مدیران راه و شهرسازی استان‌ها برای ساخت مسکن یک طبقه اختیار دارند و این اختیارات در شهرهای زیر ۵۰ هزار نفر جمعیت ابلاغ شده و پیشنهاد می‌کنیم مسکن به‌صورت یک طبقه ساخته شود». این صحبت‌های معاون مسکن و ساختمان در حالی مطرح شد که وزارت راه و شهرسازی برای تامین زمین موردنیاز برای ساخت‌وساز با مشکلات زیادی روبه‌رو است. در ادامه، موضوع تهاتر خانه‌های ویلایی با مسکن بافت‌های فرسوده را موردبررسی قرار داده است.

محمد انوشه‌ئی editor@smtnews.ir

توسعه افقی شهرها در دستور کار

قرار گرفته، ساخت مسکن یک و ۲ طبقه است و به‌گفته بسیاری از کارشناسان، اجرای این طرح باعث می‌شود که هم هزینه‌های ساخت مسکن کم شود و هم سرعت اجرای طرح‌ها در این حوزه افزایش یابد. در این زمینه، وزیر راه و شهرسازی اعلام کرده که برنامه دولت برای ساخت مسکن یک طبقه و ۲ طبقه

است و هم‌اکنون شهر یزد به‌عنوان سکندار اجرای توسعه افقی شهرها به‌شمار می‌رود و بخش عمده‌ای از اجرای پروژه‌های نهضت ملی مسکن به‌جای آنکه به‌شکل واحدهای مترآم باشد، به‌شکل افقی ساخته می‌شود.

از مهم‌ترین طرح‌هایی که هم‌اکنون در دستور کار

طرح نهضت ملی مسکن به‌عنوان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های دولت به‌شمار می‌رود که در این طرح راهکارهایی را برای بهبود و رونق بازار مسکن و جبران عقب‌ماندگی‌ها در دستور کار خود قرار داده است. اختصاص زمین و همچنین ساخت مسکن به‌شکل ویلایی در شهرهای مختلف این طرح کلید خورده

طرح بی‌اساس دولت برای خانه‌های روستایی

هیچ کشوری دیده نمی‌شود و الگوی ساخت با دقت و برنامه‌ریزی زیادی تغییر می‌کند. وی در ادامه افزود: همچنین اگر به گذشته برگردیم، مشاهده می‌کنیم که ساخت‌وساز در منطقه ۲۲ کنونی تنها به‌صورت خانه‌های یک یا ۲ طبقه انجام می‌گرفت تا آلودگی هوا از غرب تهران خارج شود و کیفیت زیست‌محیطی بالا رود، اما متأسفانه اکنون شاهد برج‌سازی‌های بی‌رویه در این منطقه هستیم که مشکل برنامه‌ریزی در بحث شهرسازی را به‌خوبی نشان می‌دهد.

راهکار اساسی برای ساماندهی بازار مسکن
بهریوان خاطر نشان کرد: راهکارهای زیادی برای ساماندهی بازار مسکن وجود دارد که بسیار کم‌هزینه‌تر از اقدامات کنونی دولت است. یکی از این راهکارها، بحث اجاره‌داری حرفه‌ای و ساخت مسکن مشارکتی است، به‌گونه‌ای که واحدهای کوچک متراژ انبوسازی شود و امکانات و خدمات متنوع برای شهروندانی که در این خانه‌ها زندگی می‌کنند، فراهم شود. با این کار حتی افرادی که درآمد زیادی ندارند نیز می‌توانند

که قصد تشکیل خانواده دارند، از تامین خانه مناسب ناامید هستند.

تعبیر اشتباه دولت از شهرسازی

بهریوان تامین زمین مناسب برای ساخت خانه‌های ویلایی را یکی از چالش‌های جدی وزارت راه و شهرسازی دانست و به **تهاتر** گفت: در بیشتر کشورهای پیشرفته این موضوع کامل منسوخ شده و ساخت‌وساز در راستای برج‌سازی در حال حرکت است؛ چرا که رشد روزافزون جمعیت، اجازه ساخت خانه‌های ویلایی و یک طبقه را نمی‌دهد. از سوی دیگر، ساخت خانه‌های یک طبقه نیاز به خدمات آموزشی، رفاهی، درمانی، تفریحی و... را افزایش می‌دهد و از کیفیت زندگی مردم می‌کاهد. در کشور ما مشکلات زیادی درباره تامین زمین و خدمات مختلف رفاهی وجود دارد و ساخت این خانه‌ها برای روستاییان کمکی به تغییر زندگی آنها نمی‌کند و ممکن است تاثیر معکوسی بر بخش شهرنشینی و صنعت کشاورزی کشور بگذارد. اکنون طرح چنین سیاست‌هایی برای بازار مسکن در

متوجه به‌رویان، کارشناس مسکن و استاد دانشگاه در رابطه با این موضوع به **تهاتر** می‌گوید: باید به‌طور قاطع طرح این موضوع را بی‌اساس خواند؛ چرا که در حال حاضر تهاتر خانه‌های ویلایی با مسکن بافت‌های فرسوده اولویت ندارد و این اقدام در این شرایط اقتصادی پرهزینه و وقت‌گیر است.

مسکن فرسوده روستایی پیچیدگی زیادی ندارد که برای بازسازی با چالش روبه‌رو باشد، بلکه دولت با پرداخت تسهیلات کافی و به‌موقع می‌تواند بسیاری از خانه‌های فرسوده روستایی را در مدت زمان کوتاهی احیا کند و نیازی به دخالت مستقیم دولت به این موضوع احساس نمی‌شود.

وی در ادامه گفت: دولت می‌تواند در راستای اجرای سیاست‌های کاربردی برای خانه‌دار کردن جوانان قدم‌های موثری بردارد تا بسیاری از مشکلات جامعه برداشته شود؛ زیرا این موضوع یکی از چالش‌های بزرگ دولت در بازار مسکن است که تبعات زیانباری را به‌وجود آورده است و در حال حاضر بسیاری از افرادی

ظرفیت تهاتر مسکن روستایی و خانه ویلایی وجود ندارد

می‌توان در رابطه با تهاتر مسکن با مسکن روستایی و بافت فرسوده اظهار نظر کرد، زیرا ابتدا باید مبانی را در نظر گرفت و سپس به موردنظر نتیجه رسید. این مسئله نیاز به تحقیقات در رابطه با موضوعات مختلف دارد و در این فرآیند موارد مالی، فرهنگی و... نیاز به بررسی دارد.

به‌گفته این کارشناس مسکن، اصلا چه شرایطی برای این مسئله در نظر گرفته شده و باید مشخص

سوی مسئولان به‌نظر می‌رسد چنین موضوعی تنها یک ایده خام باشد. به‌همین دلیل ابتدا باید برنامه‌ای جامع از این موضوع منتشر شود تا با بررسی آن متوجه شویم، آیا زیرساخت‌های لازم برای این مسئله وجود دارد؟

وی با بیان اینکه، ارائه‌دهندگان این برنامه آیا از لحاظ مالی، فرهنگی، رفاهی و... توانستند جوابی دریافت کنند یا تنها یک تئوری است، گفت: برای بررسی موضوع، بهتر است با این سوال پیش رویم که آیا اجرای قدم به قدم این طرح مورد بررسی قرار گرفته است و اجرای آن از نظر مالی مشکلی ندارد؟ بدون شک ساخت خانه‌های ویلایی نیاز به بودجه دارد، اصلا دولت چه مقدار بودجه برای چنین طرحی در نظر گرفته است؟

اگر بودجه در نظر گرفته شده به‌صورت وام است، وام کوتاه‌مدت یا بلندمدت با بهره چند درصد در نظر گرفته شده و این طرح برای چه اقشاری قابل‌اجرا است. باتوجه به موارد یادشده تا قبل از پاسخ این سوالات روشن نشدن تمام ابعاد طرح نمی‌توان درباره مثبت یا منفی بودن آن به نتیجه رسید. با این همه به‌نظر می‌رسد این موضوع تنها در حد یک ایده و شعار است. این کارشناس مسکن در خاتمه تاکید کرد: در صورتی که زیرساخت‌های این موضوع منتشر شود، راحت‌تر

محمود شقاقی، کارشناس مسکن در رابطه با این موضوع به **تهاتر** گفت: تهاتر مسکن یک طبقه ویلایی به‌صورت کلید به کلید با مسکن در بافت‌های فرسوده با منطق امکان‌پذیر نیست. هم‌اکنون در بافت‌های فرسوده مردم در حال گریز از این مناطق هستند. کسانی هم که در بافت فرسوده زندگی می‌کنند، سرمایه‌ای ندارند و در صورتی که از سرمایه کافی برخوردار بودند، خانه‌های خود را می‌ساختند، به‌همین دلیل، اجرای چنین مسئله‌ای امکان‌پذیر نیست و غیرمنطقی به‌نظر می‌آید. این کارشناس مسکن با اشاره به نبود زیرساخت‌های کافی در مناطق فرسوده اضافه کرد: در نظر داشته باشیم که مناطق فرسوده ما جمعیت‌گریز است و امکان پذیرش جمعیت را ندارد، زیرا از امکانات کافی برخوردار نیست، جرم و جنایت در بین آنها زیاد است و به‌طورمعمول اقشار کم‌درآمد در آن منطقه زندگی می‌کنند، ضمن آنکه بسیاری از افراد علاقه‌ای به زندگی در چنین مناطقی ندارند و در تلاش هستند که به هر قیمتی از بافت فرسوده جدا شوند. باتوجه به این مسائل، به‌نظر نمی‌رسد این منطقه ظرفیت برای چنین ایده‌ای داشته باشد.

زیرساخت‌های تهاتر فراهم است؟

شقاقی توضیح داد: باتوجه به مسائل مطرح‌شده از

است و هم‌اکنون ۲۰۰ هزار واحد مسکونی روستایی در مرحله نهایی شدن قرار گرفته و برنامه داریم تا پایان دولت ۸۰۰ هزار مسکن روستایی را تکمیل کنیم، البته این طرح در کنار موافقان خود، مخالفان بسیاری نیز دارد که چنین طرحی را مناسب شرایط کنونی بازار مسکن نمی‌دانند.

صاحب خانه شوند و گزینه ساخت خانه‌های بالای ۱۰۰ متر آن هم در شرایطی که مردم قادر به تامین مالی این واحدها نیستند، فایده‌ای ندارد و فشار تورم بخش مسکن مردم را با معضلات جبران‌ناپذیری روبه‌رو می‌کند و امید به زندگی شهروندان از بین می‌رود.

وی در پایان گفت: باتوجه به لزوم ساخت واحدهای مسکونی مقاوم و امن در مقابل خطرات حوادث طبیعی، ضرورت تشکیل یک نظام کنترلی در ساخت‌وسازهای روستایی برای دستیابی به مسکن روستایی مقاوم وجود دارد، همچنین روستاها خود باید محل زندگی، رونق و کسب‌وکار باشند و جامعه مهاجرت معکوس از شهر به روستاها را برنامه‌ریزی کند، ساخت‌وسازهای غیراصولی و تغییر بافت‌های موجود، خسارت‌های فراوانی بر پیکر اقتصاد روستا و در نتیجه ضریب ماندگاری جمعیت در روستاها وارد کرده است.

شود که چنین تهاتری در دست تعاونی، دولت یا بخش خصوصی است، چرا که شرایط هر یک با یکدیگر متفاوت بوده و بدون اطلاع از این مسائل نمی‌توان در رابطه با آن اظهارنظر کرد. در نهایت اینکه در پی این پیشنهاد چه چیزی نهفته است، مشخص نیست و نیاز به بررسی‌های بیشتری دارد.

سخن پایانی

تامین مسکن مناسب جایگاه مهمی را در برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی بیشتر کشورها به خود اختصاص می‌دهد. نکته مهم این است که بیشتر سیاست‌های مسکن متوجه موضوع مسکن شهری است و باوجود اینکه بخش مهمی از ساکنان روستایی به‌ویژه در حال توسعه در مسکن نامناسب از لحاظ وضعیت فیزیکی زندگی می‌کنند، کمتر موردتوجه دولت‌ها و نهادهای رسمی دیگر قرار می‌گیرند. بیشتر بناهای روستایی به‌دلیل نبود توجه کافی به ضوابط طراحی، ساخت و مقررات قانونی از استحکام کافی برخوردار نبوده و این امر در هنگام بروز سوانح طبیعی صدمات جبران‌ناپذیری بر پیکر روستاها وارد می‌آورد. مسکن روستایی از نبود برنامه‌ریزی توسعه و برنامه‌های اجرایی رنج می‌برد. سیاست مسکن روستایی به روشی عمومی برای خانه‌دار شدن خانواده‌ها و افراد روستایی با بهره‌گیری از برنامه‌های مختلف تبدیل شده است. متأسفانه نظارت دقیقی روی طرح‌های روستایی به‌عمل نمی‌آید و ممکن است توسعه روستاها به‌ویژه در ابعاد مسکونی از آنچه مدنظر است، متفاوت باشد. این مشکلی است که قاعدتاً مسئولان ذی‌ربط باید به آن توجه بیشتری کنند.

در جلسه میز کشوری صنایع دستی اصفهان مطرح شد

لزوم تشکیل کنسر سیوم مدیریت صادرات

معرفی شد. به گزارش خبرنگار **سمن** از اصفهان، در این جلسه که به میزبانی شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان برگزار شده بود، مسئولان سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اصفهان، اتاق بازرگانی صنایع و معادن و بازرگانی استان و شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان بر تشریح مساعی برای حل مشکلات تولیدکنندگان صنایع دستی تاکید کردند.

پریا کواکبانی: در جلسه میز کشوری صنایع دستی که با حضور جمعی از فعالان صنف صنایع دستی و مسئولان اتحادیه‌های تولید و صادرات صنایع دستی با معاون وزیر میراث فرهنگی گردشگری و صنایع دستی کشور در اصفهان برگزار شده بود، بر مدیریت صادرات محصولات صنایع دستی تاکید و راهبرد تشکیل کنسر سیوم به‌عنوان راهکار اجرایی مدیریت صادرات محصولات صنایع دستی

جدید برای صنایع دستی ایران از دیگر پیشنهادهای بود که توسط وی مطرح شد.

بر خورنداری از اعتبارات حمایتی

مدیر تامین مالی شرکت شهرک‌های صنعتی استان نیز خوشه طلا و سنگ‌های قیمتی را یکی از قدیمی‌ترین خوشه‌های این شرکت معرفی کرد و گفت: در شهرک، مباحث تولیدی و ۶ صنعتی این خوشه‌ها پیگیری می‌شود. محمد سعادت‌جو از وجود ردیف بودجه‌های مختلف برای حمایت از شرکت‌های مدیریت صادرات و صنایع کوچک و متوسط تولیدی خبر داد و افزود: تشکیل کنسر سیوم در حوزه صنایع دستی در هزینه‌کرد هدفمند این اعتبارات حمایتی دارای اهمیت است.

در ادامه، علی محمد آقاچان، مدیر خدمات به اعضا، تشکرها و دفاتر منطقه‌ای اتاق بازرگانی اصفهان با تاکید بر اینکه صنایع دستی هنر صنعتی است که باید از جنبه‌های مختلفی فراتر از نگاه تنها اقتصادی مورد توجه قرار گیرد، افزود: در واقع هر محصول این صنعت، نماینده فرهنگ، هنر و غنای تاریخ ایران است.

سخن پایانی

استان اصفهان از بزرگ‌ترین مراکز تولیدی صنایع دستی کشور است که سهم بسزایی در اشتغال و ارزآوری دارند. از لحاظ اقتصادی، صنایع دستی کمترین میزان سرمایه‌گذاری برای ایجاد سرانه اشتغال و ارزیابی، آلاینده‌گی و مصرف آب را در تولید واحد محصول دارد؛ بنابراین جفا دارد مسئولان مربوطه، نگاه ویژه‌ای به مانع‌زدایی و حل مسائل این حوزه داشته باشند.

الکترونیک به‌صورت کلان در این زمینه، مشکلات تامین مواد اولیه، تامین مالی و پیمان‌سپاری ارزی از مهم‌ترین موانع مطرح‌شده از سوی فعالان و دست‌اندرکاران حوزه صنایع دستی است.

توکلی تشکیل کارگروهی مشترک متشکل از معاونت صنایع دستی کل کشور و شرکت ملی پست برای بررسی راهکارهای کاهش تعرفه‌های پستی و زمان ارسال، لزوم شفاف‌سازی قوانین به‌ویژه ماده ۳۷ آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات به‌منظور جلوگیری از برداشتهای متفاوت، حذف سقف وزنی صادرات نقره از طریق پست و بار همراه مسافر، تامین زیرساخت‌های فروش اینترنتی صنایع دستی، تهیه لیست ردیف تعرفه‌های فرعی محصولات صنایع دستی و لزوم صدور گواهی مبدأ برای صنایع دستی را از جمله راهکارهای رفع این مشکلات بیان کرد.

نمی‌توان انتظار رونق صادرات را داشت

همچنین مجدالدین تاج، رئیس اتحادیه صنایع دستی استان اصفهان، برگزاری جلسات مستمر به‌منظور گفت‌وگوی مسئولان دولتی حوزه صنایع دستی با کلیه ذی‌نفعان این حوزه را در حل مشکلات مهم بیان کرد، همچنین تعریف بازارهای جدید را در رونق صادرات صنایع دستی حائز اهمیت دانست و تصریح کرد: باوجود نرخ بالای مواد اولیه نمی‌توان انتظار رونق صادرات داشت.

تاج همچنین بر ضرورت تبلیغ و اطلاع‌رسانی قوی درباره ظرفیت بالای ایران در تولید صنایع دستی تاکید کرد و گفت: لازم است محتوای لازم برای تبلیغ صنایع دستی ایران در کشورهای هدف صادراتی تهیه شود. حضور صنایع دستی در بورس کالا و فراهم کردن زمینه ایجاد بازارهای

فروش‌های برگشتی، محدودیت‌های صنایع دستی دارای نقره و سنگ‌های گرانبها و صادرات پستی از دیگر مواردی بود که توسط مدیر کل گمرکات استان مطرح و راهکارهای رفع آنها در راستای افزایش صادرات ارائه نیز از دیگر مواردی بود که توسط وی عنوان شد.

بهره‌گیری از ظرفیت ستاد تسهیل

امیرحسین کیمیلی، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اصفهان نیز خواستار استفاده اتحادیه صنایع دستی از ظرفیت ستاد تسهیل و رفع موانع تولید برای کمک به نقض قوانین دست و پاگیر حوزه صنایع دستی شد.

وی گفت: نبود شرکت مدیریت صادرات در حوزه صنایع دستی، مهم‌ترین مشکل زیرساختی صادرات این حوزه است. در ادامه، محبوبه توکلی، مسئول واحد بازاریابی و تجاری‌سازی معاونت صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی استان گفت: از سال ۹۷ که استان اصفهان به‌عنوان استان معین میز ملی صادرات صنایع دستی انتخاب شد، مشکلات صادرات این حوزه در سطح ملی بررسی و در مجموع این مشکلات مربوط به بخش‌های تولیدی، زیرساختی، قانونی و قسمتی نیز مربوط به ضعف آمار و اطلاعات شناخته شد.

وی نبود حتی یک شرکت مدیریت صادرات در حوزه صنایع دستی در کل کشور را مهم‌ترین مشکل زیرساختی صادرات این حوزه عنوان کرد.

مسئول واحد بازاریابی و تجاری‌سازی تصریح کرد: نبود گمرک تخصصی، مشکلات مربوط به گمرک فرودگاه امام خمینی، ناکارآمدی آمارهایی که کد تعرفه صنایع دستی دارند، محدودیت‌های پستی و نبود زیرساخت برای تجارت

به‌ویژه کاشی‌های هفت‌رنگ و معرق در این اقلام است. وی با بیان اینکه آمار صادرات صنایع دستی جز طلا و فرش دستباف از گمرکات استان ۷۱۰ هزار دلار بوده، تصریح کرد: این رقم در سال ۱۳۹۹ به یک میلیون دلار و در سال ۱۴۰۰ به یک میلیون و ۷۰۰ هزار دلار رسیده است. کوهستانی افزود: بررسی آمارهای موجود در حوزه صادرات طلا نیز که به‌نوعی صنایع دستی محسوب می‌شود، حاکی از آن است که با کاهش بسیار فاحش در این زمینه روبه‌رو هستیم، به‌طوری که آمار صادرات و واردات ۹ تنی ما به ۱۰۰ تا ۲۰۰ کیلو تقلیل یافته و این امر نشان‌دهنده رو به تعطیلی رفتن صنعت طلای استان است.

مدیرکل گمرکات استان اصفهان افزود: در حوزه فرش دستباف نیز، صادرات ۵۶۰ میلیون دلاری سال ۱۳۹۰ از سال ۱۳۹۷ رو به افول رفته و در ۶ ماه ابتدای امسال به ۶۴ میلیون دلار رسیده که از این رقم یک میلیون و ۴۹۷ هزار دلار آن مربوط به اصفهان است.

کوهستانی در ادامه، قطر، کویت و امارات را کشورهای عمده هدف صادراتی ایران معرفی و تصریح کرد: کشورهای هدف صادراتی ما از سال ۱۳۹۴ تاکنون بسیار محدود شده و به ۳ کشور رسیده و این نشان‌دهنده از دست دادن بازارهای صادراتی ایران یا ارسال محصولات با واسطه است.

وی در ادامه مشکلات مربوط به تعهدنامه ارزی و برگشت ارز حاصل از صادرات را از موانع عمده صادرات صنایع دستی، طلا و فرش دستباف عنوان کرد.

وی از پیگیری رفع این موانع و ارائه پیشنهادهای حل این موانع از سوی گمرکات استان در جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خبر داد.

معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در جلسه میز کشوری صنایع دستی بر همکاری میان تمامی ذی‌نفعان حوزه صنایع دستی تاکید کرد و گفت: ایجاد جریانی برای رفع موانع و افزایش میزان صادرات محصولات حوزه صنایع دستی حائز اهمیت است.

مریم جلالی، در ادامه بر ضرورت اجماعی از طریق این همکاری برای اصلاح قوانین دست و پاگیر و رفع نگاه سنتی به این حوزه تاکید کرد.

وی نقصان حکمرانی اطلاعات در کشور و نبود اطلاعات پایه ثابت را یکی از مشکلات مهم صنایع دستی عنوان کرد و گفت: این امر در رصد امور این حوزه و مطالعات بازار آن از اهمیت زیادی برخوردار است.

معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی همچنین تشکیل کنسر سیوم صادرات صنایع دستی متشکل از صادرکنندگان نمونه و باتجربه را در رفع این مشکلات مهم دانست.

جلالی در ادامه از الزام تبدیل خانه‌های فرهنگ ایران در ۶۰ کشور هدف صادراتی به نمایشگاه صنایع دستی کشورمان با حکم وزیر میراث فرهنگی و صنایع دستی خبر داد و گفت: مقرر شده رایزنان فرهنگی به‌عنوان بازارآرباب صنایع دستی ایران فعالیت کنند.

کشورهای عمده، هدف صادراتی ایران

رسول کوهستانی، مدیرکل گمرکات استان اصفهان نیز در این جلسه با ارائه گزارشی از وضعیت صادرات استان اصفهان گفت: در حالی که صادرات صنایع دستی استان از سال ۱۳۹۴ تا ۶ ماه نخست ۱۴۰۱ از لحاظ وزنی دارای رشد ۸ مطلق بوده، این افزایش ناشی از وجود کاشی

سامن بیمه سامان
Saman Insurance

حس خوب امنیت برای شما و کارکنان‌تان

بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در قبال کارکنان سامان

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می‌توانید به وبسایت شرکت بیمه سامان به نشانی www.si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۳-۰۲۱- تماس حاصل فرمایید.

تولید داخلی

سومین نمایشگاه تخصصی بومی سازی قطعات، تجهیزات و مواد مصرفی صنعت فولاد

زمان: ۲۷ لغایت ۳۰ دی ماه ۱۴۰۱

مکان: اهواز، محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی خوزستان

برگزارکننده:
شرکت رستاک پادویژن
تلفکس: ۷-۸۸۳۴۶۴۵۵-۰۲۱
وبسایت: www.rastak-expo.com

[metallurgyonline](https://www.metallurgyonline.com)
+989120295784
Info@rastak-expo.com

نمایشگاه با رعایت شیوه نامه های بهداشتی برگزار خواهد شد.

اقتصاد معدن
را جایگزین
نفت کنیمبهمن افضل
عضو انجمن مهندسی معدن ایران

پیشرفت‌های بین‌المللی و وضعیت داخلی ایران حاکی از افزایش اهمیت معدن در نگاه نهادهای دولتی و همچنین مردم است. در نگاه عمومی، بنا بر تورم و وجود مشکلات گوناگون، سرمایه‌گذاری در واحدهای تولیدی کاهش پیدا کرده و شاهد فرار سرمایه‌های زیادی از کشور هستیم؛ از این رو بخش تولید به دلیل خروج سرمایه‌ها در رکود به سر می‌برد، اما در بخش معدن، شرایط متفاوت بوده و سرمایه‌های زیادی در این مدت وارد فعالیت‌های معدنی شده‌اند. ورود سرمایه‌های خرد و سرگردان به بخش معدن و شکل‌گیری نگاه درامدی دولت به معدن، دلایل گوناگونی دارند.

کاهش نقش نفت در اقتصاد ایران، با افزایش تحریم‌های بین‌المللی و تغییر نگرش کشورها به استفاده از سوخت‌های فسیلی، از مهم‌ترین دلایل رشد اهمیت بخش معدن در ایران است. تأکید کشورها بر کاهش استفاده از نفت و مشتقات آن به دلیل بحران‌های محیط‌زیستی منجر به کاهش میزان اثرگذاری نفت در سال‌های اخیر شده است. هرچند در مدت اخیر، بنا به دلایل سیاسی شاهد رشد نرخ جهانی نفت بودیم، اما در آینده‌ای نه‌چندان دور، سوخت‌های پاک جای آن را در جهان خواهند گرفت.

در بعد کلان می‌توان به مزیت‌های بخش معدن در تغییر نگرش‌های صنعتی کشورهای جهان اشاره کرد. جهان در دوره شوک‌فایی انقلاب صنعتی چهارم است و به زودی وارد انقلاب صنعتی پنجم خواهد شد. این ارتقا، نیازمند عناصر معدنی به‌ویژه عناصر کمیاب و نادر خاکی است. علاوه بر آن، موضوع فناوری‌های مبتنی بر حفظ محیط‌زیست مانند ماشین‌های الکتریکی است که استفاده از آنها در دوران کرونا رشد یافت. توسعه کاربرد و کارایی این نوع فناوری‌ها به حجم بالای آن مواد معدنی مانند لیتیم و من‌نیزل دارد و از این رو در مدت اخیر، نرخ این عناصر در بازارهای جهانی جهش چشمگیری داشته است؛ بنابراین جهان حرکتی پر سرعت به سمت استفاده از ذخایر معدنی و جایگزینی آنها به جای سوخت‌های فسیلی دارد.

ایران نیز حتی با لغو تحریم‌هایی توند به اتکالی خود بر اقتصاد نفتی ادامه دهد، چراکه از دیدگاه فنی دارای صنعت نفت قوی و پیشرفته‌ای نیستیم تا از ذخایر نفتی خود بتوانیم استفاده کنیم. تمامی این دلایل سبب شده هم در جهان و هم در ایران، معدن جایگاهی ارزشمند داشته باشد.

با توجه به موارد یادشده، در سال‌های اخیر شرکت‌های بزرگ معدنی دولتی و خصوصی وارد فعالیت‌های توسعه‌ای بخش معدن از جمله اکتشافات شده‌اند و در حال حاضر نیز برخی دستگاه‌های حفاری در ایران ساخته می‌شود. به‌طور کلی، در چند سال اخیر در کشور فعالیت‌های مربوط به شناسایی ذخایر و بهره‌برداری از آنها، رشد چشمگیری داشته است. حتی در این مدت، برخی از کانسراس‌های مهم در مناطق محروم اقتصادی تبدیل به معادن فعال شدند که خود نشانگر رشد بخش معدن است.

با این وجود، توجه به سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌های سرگردان در حوزه معدن باید در دستور کار قرار گیرد. تاکنون نیز بخش معدن در جذب سرمایه موفقیت نسبی داشته است، اما ضعف مهم ورود این سرمایه‌های سرگردان، هدفمند نبودن آنهاست. از ابتدای دهه ۹۰ برای نخستین بار به دلیل رشد نرخ جهانی فلزات و مواد معدنی و همچنین افزایش تحریم‌های نفتی علیه ایران، توجه بسیاری از سرمایه‌داران خرد به بخش معدن جلب شد. البته ورود این سرمایه‌گذاران به معادن هدفمند نبود و مهم‌ترین دلیل آن در دسترس نبودن اطلاعات کافی از فعالیت‌های معدنی و وجود تفکرات غلط و قدیمی نسبت به معدنکاری در نگاه مردم و حتی سیاست‌گذاران بخش معدن است؛ افرادی که از دیگر حوزه‌های تجاری وارد فعالیت معدنکاری می‌شوند، دید مناسبی به این بخش ندارند. آنها به دیربازده بودن و فعالیت‌های زمان‌بر و هزینه‌بر اکتشافی توجهی ندارند.

این در حالی است که معدنکاری نیازمند صرف هزینه و زمان برای شناسایی ذخایر، استخراج، فرآوری، حفظ محیط‌زیست و... است و با دیگر فعالیت‌های تولیدی تفاوت دارد، اما چون این سرمایه‌گذاران خرد از بخش بازار آمده و پیشینه ذهنی از بخش معدن ندارند، پس از مدتی سرخورده و ناامید شده و ممکن است از معدن خارج شوند. در مجموع برای حفظ و رشد بخش معدن راهی جز توجه بیشتر به این حوزه نداریم. در این صورت، می‌توان در راستای کاهش اتکا به دلارهای نفتی گام برداشت و اقتصاد معدن را جایگزین آن کرد.

مهلت واردات
ماشین‌آلات
و تجهیزات
تأمید شد

ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، شرکت‌های دولتی، سازمان امور مالیاتی و وزارت صنعت، معدن و تجارت را موظف کرد به منظور حمایت از تأمین مالی سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی کشور، ابزارهای تأمین مالی زنجیره‌های از قبیل اوراق گواهی اعتبار، مولد (گام) و برات الکترونیکی را پذیرند.

به گزارش ایرنا، ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به منظور حمایت از تولید داخلی، مهلت تعیین‌شده برای واردات ماشین‌آلات و تجهیزات

صنایع معدنی

تولیدی را تمدید کرد. این مصوبه در حالی تمدید شد که نوسازی و بهسازی ماشین‌آلات معدنی به‌ویژه ماشین‌آلات مورد استفاده پیمانکاران بزرگ معدنی از مهم‌ترین مشکلات این حوزه است. فعالان معدنی بر این نکته تأکید دارند که اگر اقدامی برای بهبود وضعیت ماشین‌آلات معدنی و تجهیزات انجام نشود، به یک‌باره کل ماشین‌آلات فعال در این صنعت با افت روبه‌رو خواهند شد که نتیجه آن از دست دادن حجم بالایی از میزان استخراج و فعالیت‌های معدنی در کشور است، زیرا

در بررسی چالش‌های پیش‌روی فعالان معدنی عنوان شد

سایه سیاست‌های غلط بر صنایع معدنی

عکس: مهر

تولید در بخش معدن و صنایع معدنی، یکی از ارکان اصلی توسعه صنعتی و اقتصادی و همچنین بهبود اشتغالزایی است. در چنین شرایطی، از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود ضمن توجه حداکثری به اهمیت و اثرگذاری فعالیت در بخش یادشده، زمینه تسهیل تولید را در این حوزه فراهم کنند. دولت موظف به سیاست‌گذاری درست و همچنین تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز صنایع در مسیر تولید و توسعه است. با این وجود، صنایع در سال‌های اخیر با چالش‌های جدی در روند تأمین انرژی مورد نیاز خود برای تداوم تولید روبه‌رو شده‌اند. همین موضوع نیز از ظرفیت تولید صنایع کاسته است، تا جایی که بعضی صنعتگران در برخی برهه‌های زمانی در عمل تولید خود را متوقف کرده‌اند. در این گزارش به مشکلات صنایع معدنی و درخواست آنها از دولت پرداخته است.

از تأمین انرژی تا قیمت‌گذاری دستوری

محصولات، از دیگر مشکلات این حوزه است. با وجود اینکه بورس کالا بستری برای تقابل میان عرضه و تقاضا و کشف نرخ در فضایی شفاف است، اما همچنان شاهد تداوم سیاست قیمت‌گذاری دستوری در این بخش هستیم. این مقررات اشتباه و خارج از انتظار، شرایط را برای تولیدکنندگان صنایع دشوار می‌کند.

وی گفت: دخالت وزارت صنعت، معدن و تجارت در شرایط تجاری و تعامل بین بنگاه‌ها نیز چالش‌های اساسی را برای تولیدکنندگان ایجاد می‌کند، اما با وجود

غلامرضا خلیقی، فعال در حوزه صنایع معدنی با اشاره به وجود محدودیت جدی در روند تأمین برق صنایع فولاد، گفت: محدودیت در تأمین سوخت برای صنایع معدنی چند سالی است زمینه‌ساز خسارت‌های جدی برای فعالان این حوزه شده است.

خلیقی در گفت‌وگو با **سایت** با اشاره به اینکه مشکلات فعالان صنایع معدنی به تأمین انرژی ختم نمی‌شود، افزود: فرآیند فروش فولاد و محصولات فولادی در بورس کالا و تنظیم نرخ پایه برای این

مرحبه احقانی
editor@smtnews.ir

درخواست‌هایی که از وزارت صنعت، معدن و تجارت برای رفع این مشکل شده، تاکنون اقدام مناسبی برای مقابله با این شرایط ترتیب داده نشده است. در موارد متعددی شاهد دخالت وزارت صنعت، معدن و تجارت در تعیین شرایط معامله فولاد یا ورق فولادی هستیم. این‌گونه مقررات، مانع تعامل میان صنایع بالادستی و پایین‌دستی برای خرید است و عملکرد صنایع نهایی را تحت تأثیر منفی قرار می‌دهد.

خلیقی درباره عملکرد دولت در مبارزه با رانت

مجدد سعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با **سایت** اظهار کرد: فعالان زنجیره فولاد در طول سال‌های گذشته با چالش قیمت‌گذاری دستوری روبه‌رو بوده‌اند. این چالش از یک‌سو امکان رانت را برای برخی فعالان زنجیره و بازار فولاد فراهم و از سوی دیگر، آسیب‌های غیرقابل‌جبرانی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

این فعال صنعت فولاد گفت: هراز چندگاه چالش‌های ناشی از دخالت سیاست‌گذاران در فرآیند قیمت‌گذاری شدت می‌گیرد، هرچند در طول هفته‌های اخیر، شاهد بروز این دست مشکلات و تحمیل فشار مضاعفی به

سیاست‌گذاری جانبدارانه

تولیدکنندگان محصولات نهایی بوده‌ایم.

سعیدیان افزود: وزارت صنعت، معدن و تجارت، مقصر اصلی قیمت‌گذاری دستوری را بورس کالا می‌داند و بورس کالا نیز وزارت صنعت، معدن و تجارت را مسئول همه مشکلات معرفی می‌کند. این فعال صنعت فولاد ابراز کرد: در برخی اعضای هیات‌مدیره بورس کالا، جزو فعالان صنعت فولاد هستند و همین موضوع مانع سیاست‌گذاری بدون جانبداری توسط این نهاد است. موضوعات یادشده، چالش‌های جدی را برای فعالان صنعتی به‌دنبال دارد و خسارت‌های بسیاری را به آنها تحمیل می‌کند؛ بنابراین تجدیدنظر در این

شرایط، ضروری به‌نظر می‌رسد. سعیدیان اظهار کرد: چنانچه روند ثابتی بر فرآیند کشف نرخ محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد جریان داشته باشد، بسیاری از این مشکلات برطرف خواهد شد، در غیر این صورت و با تغییر مداوم شرایط، شاهد وارد آمدن ضربه‌های جدی به عملکرد صنایع داخلی خواهیم بود.

وی عنوان کرد: بسیاری از محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد همچون میلگرد و تیرآهن برای مصرف مردم به‌فروش می‌رسند؛ بنابراین اثرات نهایی چالش‌های یادشده که از عملکرد ناسازگار دولت نشأت می‌گیرد، در نهایت به مردم تحمیل می‌شود،

چالش‌های فراگیر صنایع معدنی

وی افزود: در ادامه بی‌توجهی دولت‌ها به توسعه زیرساخت‌ها در حوزه‌های گوناگون حمل‌ونقل، انرژی و... مورد توجه نبوده که اکنون کشور را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است. این در حالی است که انتظار می‌رود با مدیریت منابع، بتوان بخشی از کمبودهای کنونی را برطرف کرد.

این فعال صنعت سرب و روی افزود: با توجه به موارد یادشده که برای تمامی صنایع یکسان هستند یا عملکرد بسیاری از صنایع را تحت تأثیر قرار می‌دهند، از میزان سودآوری تولید کاسته شده و هم‌زمان قیمت تمام‌شده تولید افزایش یافته است. در واقع از مجموع این موضوع‌ها می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که چالش‌های یادشده که بسیاری از آنها از ضعف مدیریت کشور نشأت می‌گیرند، آسیب‌های غیرقابل‌جبرانی به روند توسعه صنعتی کشور تحمیل می‌کنند و در نهایت همه مردم و اقتصاد کشور از اثرات سوء آنها متأثر

و افزود: در ادامه بی‌توجهی دولت‌ها به توسعه زیرساخت‌ها در حوزه‌های گوناگون حمل‌ونقل، انرژی و... مشکل دیگری است که اکنون به سد راه تولید و توسعه صنعتی کشور بدل شده است. صنعتگران در ماه‌های گرم سال با کمبود برق روبه‌رو هستند؛ محدودیتی که از میزان تولید آنها می‌کاهد و خسارت‌هایی را به خطوط تولید وارد می‌کند.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان سرب و روی در ادامه گفت: در روزهای سرد سال نیز محدودیت در تأمین گاز مانع تولید صنعتگران می‌شود. این کمبودها در شرایطی در مسیر تولید قرار دارد که ایران از ظرفیت‌های غنی انرژی برخوردار است، با این وجود، بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور، چنین چالش‌هایی را ایجاد کرده است.

متاسفانه در این سال‌ها مدیریت و بهره‌وری منابع

حسن حسینی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان سرب و روی نیز در گفت‌وگو با **سایت** اظهار کرد: فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با مشکلات متعددی در مسیر فعالیت خود روبه‌رو هستند. برخی از این چالش‌ها عمومی هستند و جدای از نوع فعالیت و تولید محصولات گوناگون، از شرایط اقتصادی کشور نشأت می‌گیرند و عملکرد تمامی صنایع را تحت تأثیر قرار می‌دهند. بخش مهمی از چالش‌های حاکم بر عملکرد صنایع نیز متأثر از سیاست خارجی ایران است. در واقع صنایع تحت تأثیر روابط خارجی ایران و سایر کشورها قرار دارند. تولید در سایه برقراری تعامل با سایر کشورها ممکن می‌شود و در شرایطی که به دلیل تحریم‌ها یا نبود تعامل سازنده با جهان، نقل‌وانتقالات پولی و بانکی ممنوع است، خسارت‌های سنگینی به صنعتگران تحمیل می‌شود.

گاهی سازندگان
به دلیل نبود یک
دورنمای روشن
از قیمت‌ها،
دست از فعالیت
می‌کشند و در
چنین شرایطی
بازار بارکود
روبه‌رو می‌شود

خواهند شد.

حسینی گفت: کشور در طول سال‌های گذشته با تحریم‌های جدی روبه‌رو شده است. در چنین شرایطی، وزارت صنعت، معدن و تجارت برای مدیریت ارز اقدام به ممنوعیت ورود ماشین‌آلات معدنی کرد. این تصمیم، ۳ سال پیش اخذ شد و آسیب‌های غیرقابل‌جبرانی به تولید تحمیل کرد. از جمله آنکه شاهد رشد قابل توجه قیمت ماشین‌آلات معدنی و همچنین افزایش قابل توجه کرایه حمل بار در کشور بوده‌ایم.

این اقدامات در نهایت به نفع تولیدکنندگان انحصاری ماشین‌آلات داخلی است که عموماً محصولات آنها کیفیت به‌مراتب پایین‌تری هم دارند.

اظهار کرد: دخالت نداشتن دولت در فرآیند قیمت‌گذاری، زمینه‌ساز شفافیت است و از بروز رانت جلوگیری می‌کند؛ بنابراین انتظار می‌رود قیمت‌ها تحت تأثیر شرایط بازار و در تعامل مستقیم میان تولیدکننده و مصرف‌کننده تعیین شوند. دخالت مستقیم دولت در فرآیند تصمیم‌گیری برای صنایع به‌منزله بروز فرصتی برای رانت و ایجاد فساد است.

در واقع بسیاری از سازندگان به دلیل نبود دورنمای روشن از قیمت‌ها، دست از فعالیت می‌کشند و در چنین شرایطی، بازار با رکود روبه‌رو می‌شود.

سعیدیان در پایان تأکید کرد: میزان تولید محصولات فولادی در کشور ما ۲ برابر نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود و هر نوع تنش و التهابی در فرآیند تولید و بازار این محصولات از سیاست‌گذاری غلط مسئولان سرچشمه می‌گیرد؛ بنابراین اصلاح این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

خواهند شد.

حسینی گفت: کشور در طول سال‌های گذشته با تحریم‌های جدی روبه‌رو شده است. در چنین شرایطی، وزارت صنعت، معدن و تجارت برای مدیریت ارز اقدام به ممنوعیت ورود ماشین‌آلات معدنی کرد. این تصمیم، ۳ سال پیش اخذ شد و آسیب‌های غیرقابل‌جبرانی به تولید تحمیل کرد. از جمله آنکه شاهد رشد قابل توجه قیمت ماشین‌آلات معدنی و همچنین افزایش قابل توجه کرایه حمل بار در کشور بوده‌ایم.

این اقدامات در نهایت به نفع تولیدکنندگان انحصاری ماشین‌آلات داخلی است که عموماً محصولات آنها کیفیت به‌مراتب پایین‌تری هم دارند.

سخن پایانی

فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با چالش‌های جدی در مسیر فعالیت خود روبه‌رو هستند. بخش بزرگی از این چالش‌ها از بی‌توجهی دولت‌ها در اجرای وظایف خود نشأت می‌گیرد، در همین حال بخش دیگری نیز به دلیل دخالت اشتباه دولت در فرآیند سیاست‌گذاری‌ها ایجاد می‌شود. به همین اساس، اصلاح رویکرد دولت در مواجهه با صنایع ضروری است. از سوی دیگر، بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌ها در بخش‌های گوناگون از جمله حمل‌ونقل و انرژی در طول سال‌های گذشته به چالش فراگیر برای فعالان بخش معدن و صنایع معدنی تبدیل شده است. تحریم و نبود تعامل با سایر کشورها نیز بر مشکلات فعالان حوزه تولید افزوده است. در چنین شرایطی، از یک‌سو واردات و تأمین قطعات و تجهیزات صنایع دشوار است و از سوی دیگر، روند تولید و صادرات این صنایع با چالش‌های جدی روبه‌رو می‌شود. هم‌زمان سیاست‌های غلطی نیز بر روند فعالیت صنایع سایه انداخته است. در نتیجه انتظار می‌رود چالش‌های حاکم بر عملکرد صنایع برطرف شود.

تولید روی حجم کمتری از تولیدات سرشکن می‌شود و مردم با پرداخت‌بهای بیشتر برای محصولات صنعتی از فرآیند قطعی برق صنایع متضرر خواهند شد.

وی افزود: صنایع سیمانی و فولادی در ابتدای زنجیره تولید قرار دارند و در صورت ایجاد هر گونه مشکل در تولید یا بهای تمام‌شده تولیدات، نه تنها صنایع یادشده، بلکه تمامی صنایع پایین‌دستی آنها، دچار مشکل خواهند شد. رهبری در پایان گفت: حل نشدن مشکلات بودجه‌ای و سرمایه‌گذاری ناکافی در توسعه تولید بخش گاز و نیروگاهی کشور، باعث فشار بیشتر به صنعت و صنعتگر و در همین حال جذب نشدن سرمایه‌گذار در حوزه صنعت، عدم تمایل صنعتگران به توسعه واحدهای تولیدی و حتی فرار سرمایه از بازار صنعت ایران خواهد شد؛ بنابراین از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود راهکاری اصولی برای رفع مشکلات و دغدغه‌های فعالان بخش معدن و صنایع معدنی بیابند.

گرفتار در دام توسعه نیافتگی زیرساختی

علی رهبری، کارشناس صنعتی در گفت‌وگو با **سایت** اظهار کرد: فعالان بخش معدن و صنایع معدنی در طول سال‌های گذشته با چالش‌های جدی روبه‌رو شده‌اند، با این وجود، باید آزار کرد که سیاست‌گذاران در طول سال‌های گذشته تنها به شعارهایی همچون حمایت از تولید و ارزش آفرینی اکتفا کرده‌اند، هم‌زمان مشکلات سر جای خود باقی هستند و هر سال چالش جدیدی در مسیر فعالیت صنایع ایجاد می‌شود. وی افزود: تحریم، محدودیت در تعاملات بین‌المللی، نبود تبادلات بانکی میان ایران و سایر کشورها، کاهش جذب سرمایه خارجی به کشور و توسعه‌نیافتگی صنعت حمل‌ونقل متناسب با توسعه صنعتی و معدنی، مهم‌ترین مشکلاتی هستند که در طول سال‌های گذشته روند فعالیت صنایع را تحت تأثیر قرار داده‌اند. رهبری گفت: توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های انرژی در کشور هم‌زمان با بی‌توجهی به ارتقای بهره‌وری مصرف انرژی در بخش‌های گوناگون و همچنین بهره‌مند نشدن از ظرفیت‌های روش‌های پایدار تولید انرژی، کشور را در ۲ سال گذشته با ناترازی

با دانش‌بنیان‌ها می‌توان صنعت خودرو را متحول کرد

برای توسعه یک محصول، شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند نوآوری را با استفاده از محصولات با کیفیت مناسب، دارای فناوری به‌روز و نرخ تمام‌شده پایین به خطوط تولید وارد کنند. به‌نقل از برنا، حرکت سریع صنعت خودرو جهان و استفاده از فناوری‌های به‌روز و نوآوری در ساخت خودروهای الکتریکی و خودران، نشان می‌دهد که صنایع خودروسازی ایران نیز باید برای رسیدن به سطح صنعت خودروسازی جهان، فناوری و نوآوری را پایه اصلی تولیدات خود قرار دهد. برگزاری جلسات مستمر خودروسازان با شرکت‌های دانش‌بنیان و ارائه نیازها-نتیجها می‌تواند در ارتقای تولید و

دانش‌بنیان

کیفیت خودرو موثر باشد، بلکه صرفه‌جویی ارزی هم به‌همراه خواهد داشت. شرکت‌های دانش‌بنیان توان تولید قطعات و تجهیزات را دارند که پیش‌تر از کشورهای دیگر وارد می‌شده و دانش فنی آن در کشور موجود نبوده، به‌عنوان مثال، ساخت موتور هیبریدی یکی از نیازهای صنعت خودرو محسوب می‌شود که دانش‌بنیان‌ها می‌توانند این‌نیاز را بر طرف سازند. ساخت چسب دور شیشه خودرو، محصول دیگری است که به‌طور معمول از اروپا وارد می‌شود و با تولید آن می‌توان از خروج ارز جلوگیری کرد و حتی بعد از تامین نیاز داخلی به‌سوی صادرات گام برداشت.

وضعیت فیلترینگ و تقابل نهادها با فناوری را بررسی کرد

فیلترینگ، بازنده یک نبرد ناعادلانه

موازی کاری و آسیب به زیرساخت‌های اصلی سایبری

حملات سنگین هکرها در فضای سایبری کشور باشیم. گفتنی است، بسیاری از این حملات در بایکوت خبری قرار دارد و در بستری غیرمجاز خبررسانی می‌شود. به‌گفته کارشناسان، از مضرات موازی کاری‌های فراوان در کشور این است که هیچ نهادی مسئولیت این حملات را برعهده نمی‌گیرد. چندی پیش این موضوع مطرح شد که شورای عالی فضای مجازی مسئول امنیت سایبری کشور باشد، اما خلأ قانونی زیاد در این امر، سبب شده

بسیاری از سوی نهادها و سازمان‌های کشور مشاهده می‌شود؛ در واقع یکی از مشکلات مطرح‌شده در شورای عالی فضای مجازی، خلأ قوانین کارآمد و مدون در افزایش امنیت سایبری کشور است؛ بیشتر کارشناسان در عرصه فناوری اطلاعات معتقدند، وجود این نوع موازی کاری‌های سازمانی است که باعث شده آسیب جدی به زیرساخت‌های اصلی سایبری کشور وارد شود و همین امر سبب شده در سال‌های متمادی شاهد

همان‌گونه که زهر و پادزهر در دنیای پزشکی مسئله اصلی پزشکان در روند دستیابی به سلامتی بیمار است، امنیت سایبری در دنیای فناوری اطلاعات هم مهم‌ترین موضوعی است که در سطوح بین‌المللی اهمیت چندبرابری دارد. در کل، امنیت واره‌های است که گستردگی معنایی زیادی دارد و نظرات گوناگونی هم درباره آن ارائه شده، شاید به‌همین دلیل است که در عرصه امنیت سایبری، چند سالی موازی کاری‌های

مردم را آزادتر بگذاریم

استفاده از پلتفرم‌های خارجی در بستری امن

عابدی عنوان کرد: متأسفانه نهادی در کشور متولی حملات سایبری نیست و موازی کاری‌های سازمانی، معضلات عدیده‌ای در بحث افزایش امنیت سایبری به‌وجود آورده است. وی باشاره به اینکه تمامی ابزارهایی که به اینترنت متصل می‌شود و بر مبنای تمامی شبکه‌های اینترنتی کار می‌کنند؛ اعم از تبلت، موبایل، لپ‌تاپ و گوشی‌همراه در معرض حملات سایبری قرار دارد، گفت: با توجه به شرایط ژئولیتیکی و موقعیت جغرافیایی کشورمان، امکان استفاده از پلتفرم‌های خارجی در بستری امن کاری دشوار است؛ این موضوع بارها مطرح شده، اما متأسفانه متولیان امر، مسئولیت آن را برعهده نمی‌گیرند. به‌اعتقاد من، شرایط جغرافیایی کشورمان به‌گونه‌ای است که باید فضای سایبری به‌ویژه پلتفرم‌های ارتباطی در یک بستر بومی‌سازی‌شده ایجاد شوند.

عابدی گفت: برای توسعه امنیت فضای سایبری باید موازی کاری‌ها را حذف و مرکزی را به‌عنوان متولی اصلی ایجاد کنیم؛ مرکزی که خدمات امنیتی را به نهادهای مربوطه اعم از سازمان‌ها، نهادها و وزارتخانه‌ها ارائه دهد. این مرکز باید وظیفه مدیریت، پیکربندی تنظیمات، ارزیابی آسیب‌ها و بحث‌های قانونی پاسخگویی به حوادث

را برعهده گیرد، همچنین تضمین تداوم کسب‌وکار که یک امر حاشیه‌ای است هم، باید برعهده این مرکز باشد. عابدی درباره اهدافی که در کشور ما براساس آن حملات سایبری انجام می‌گیرد، گفت: دسترسی به اطلاعات، ردیابی آن، سرقت داده‌ها، ایجاد اختلال در سرویس‌های ارائه‌شده و تغییر تنظیمات شبکه از اهداف حملات سایبری در کشور است.

وی افزود: به‌طور معمول بعد از حمله به یک شبکه کامپیوتری، کارشناسان تلاش می‌کنند حفره امنیتی موردحمله را شناسایی کنند؛ اما به‌شکل معمول حمله‌کننده در حملات بعدی به‌دنبال رخنه‌های دیگری می‌گردد؛ این یعنی حفره‌های زیادی وجود دارد که همواره هکرها می‌توانند ورود کنند و اطلاعات را بدزدند و مسئله اصلی این است که ما نتوانسته‌ایم این حفره‌ها را پر کنیم؛ علاوه بر آن، هیچ اصول مکتوبی هم نداریم که براساس آن امنیت سایبری را در کشور تقویت کنیم. نبود این اصول، باعث می‌شود که کشور ضربات سنگینی را در امنیت سایبری متحمل شود.

روند افزایشی حملات سایبری

وی روند حملات سایبری در کشور را افزایشی دانست و گفت: از یک دهه گذشته تاکنون روزانه بالغ بر ۱۰

هزار حمله سایبری در کشور گزارش شده که بی‌شک حملات انجام‌گرفته، رقم بالاتری را به خود اختصاص می‌دهد که بخش زیادی از آن ناشی از عوامل انسانی بوده است.

گفتنی است، در سال‌های آتی میزان حملات سایبری روند افزایشی داشته است. حال اگر برای این میزان از حملات سایبری فکری نشود، بی‌شک باید منتظر از دست رفتن حاکمیت اصلی و مقتدر در بحث فضای مجازی باشیم.

عابدی همچنین باشاره به اهمیت ایجاد سازمانی برای رسیدگی به شکایات مردمی در باب امنیت سایبری گفت: قوه قضائیه مرکزی برای رسیدگی به شکایات مردمی درباره امنیت سایبری ایجاد کرده، اما طولانی بودن روند رسیدگی به پرونده‌ها که در برخی موارد، چند سال هم به‌طول انجامیده است، باعث شده در عمل مردم با مشکلات عدیده‌ای در بحث رسیدگی به شکایات خود مواجه شوند، در واقع تعدد زیاد پرونده‌ها و نیروی انسانی ناکافی، دلیل اصلی طولانی شدن روند رسیدگی به شکایات است.

به جای فیلترینگ، از توان رسانه بهره بگیریم

طباطبایی متذکر شد: فشارهایی که به‌خاطر رفع فیلترینگ به دولت وارد می‌شود، دور از عقل سلیم است، ضمن اینکه احاد جامعه را نسبت به کسانی که چنین موضعی می‌گیرند،

بدبین می‌کند و باعث افزایش شکاف اجتماعی و تعمیق اختلافات و درگیری‌های سیاسی می‌شود. در این وضعیت، بازیگران عرصه اجتماعی در اتاق شیشه‌ای قرار می‌گیرند و رفتار و کنش‌شان، از چشم شهروندان دور نمی‌ماند. دنیای امروز دنیای پاسخگویی است و هر کس با ایجاد محدودیت، در پی فرار از این موضوع باشد، با فناوری‌های جدید، راه به جایی نخواهد برد،پس قدر چنین فضای شفافی را بدانیم.

سخن پایانی

فناورانی همواره راه خود را در پیش گرفته و تاکنون بشر توان مقابله با پیشرفت آن را نداشته است، هر مانعی در مقابل فناوری محکوم به شکست خواهد بود، بنابراین سازکارهایی نظیر فیلترینگ بسان نبردی است که برنده و بازنده آن از پیش مشخص شده است، واقعیت این است که ما بی‌بیزیم با جامعه‌ای گشوده نسبت به گذشته مواجهیم. از اساس خود فناوری به‌سمت کنترل‌ناپذیری پیش می‌رود و دیگر نمی‌شود جامعه را در دریافت اطلاعات محدود کرد و منع فیزیکی نتنها راهگشا نیست، بلکه باعث توانمندی مخاطبان عام می‌شود.

اعتماد به این شرکت‌ها، مسیری است که یک‌روزه حاصل نمی‌شود، بلکه در یک مسیر و همکاری دوسویه، انجام خواهد پذیرفت، از این‌رو خودروسازان برای واگذاری بخشی از فعالیت‌های خود به شرکت‌های دانش‌بنیان، باید اقداماتی را انجام دهند.

اکنون با تصویب قانون جهش تولید دانش‌بنیان زمینه برای توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان فراهم شده است. اگر قرار است، تولید در کشور اتفاق بیفتد و این تولید به‌لحاظ کیفی و کمی پشتیبانی علمی شود، رویکرد دانش‌بنیانی برای ایجاد نوآوری از الزامات است.

زندگی با کدهای صفر و یک

مهتاب دمیرچی روزنامه‌نگار

باتوجه به تحولات پرسرعت فناوری در روزمرگی انسان شاید بد نباشد بگوییم علاوه بر انسان، یکی از بازیگران اصلی تحول در جوامع انسانی هوش مصنوعی است؛ قدرتی بیرون از انسان، اما شبیه وی که توانایی فکر کردن و تصمیم‌گرفتن دارد.

قدرت‌نمایی هوش مصنوعی خود را در لوازم‌خانگی به‌خوبی نشان داده است. آشپزخانه تحت کنترل، از لوازم یخ‌توپز گرفته تا لباشویی، ظرف‌شویی، یخچال و فریزر همه از می‌توانید از راه دور با اپلیکیشن کنترل کنید. روزگاری نه‌چندان دور در فیلم‌هایی نظیر آپگرید ساخته لی ونل نمود داشتند؛ اما امروزه شاهد تبلیغات این محصولات در بیلبوردهای شهرهای بزرگ هستیم. اینک ربات‌ها به‌جای انسان کاری را انجام دهند، چند دهه‌ای می‌شود که در دنیای فناوری به‌طورعمیق رسوخ پیدا کرده و فناوران روزه‌به‌روز به‌دنبال گستردگی آن هستند؛ اما روزی فرامی‌رسد که ربات‌ها به‌جای لوازم‌خانگی معمول نقش‌آفرینی کنند با پیشرفت تکنولوژی و ورود لوازم خانگی هوشمند، که از راه دور کنترل می‌شوند و اپلیکیشن‌هایی که با نصب روی تلفن همراه، می‌توان آنها را کنترل و هدایت کرد، اکنون می‌توان نفس راحتی کشید و بیشتر امور را به‌دست کدهای صفر و یک و اینترنت سپرد. به‌همین دلیل کارشناسان معتقدند خرید و استفاده از لوازم هوشمند خانگی باعث افزایش راحتی در سبک زندگی می‌شود. خانه هوشمند روز به روز با بهترین تکنولوژی تغییر می‌کند. ربات‌های خانگی کوچک و بزرگ با کمک هوش مصنوعی بخش قابل‌توجهی از نیازهای امروزی را که تا همین دهه قبل فقط در فیلم‌های علمی – تخیلی در دسترس بود، امکان‌پذیر ساخته‌اند. گستره لوازم‌خانگی هوشمند به‌حدی رشد سریع داشت که می‌توان دسته‌بندی‌های مختلفی را برای آن در نظر گرفت.

بازار لوازم‌خانگی هوشمند با تکامل یخچال‌های هوشمند گران‌قیمت که دارای رابط‌های لمسی و امکان اتصال به اینترنت از طریق وای فسای که برای ارائه آپشن‌های اضافی هستند، همچنان در حال رشد است. یخچال‌های هوشمند رده‌بالا دارای دوربین‌های داخلی، گزینه‌های خنک‌کننده کنترل‌شده توسط کاربر است و امکان تعامل مصرف‌کنندگان با آن را از طریق تلفن هوشمند یا رایانه لوحی حتی دور از خانه را فراهم می‌کند.

یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان معروف که در تلاش است تا ایده‌های بلندپروانه‌اش را به‌منصه ظهور برساند Brezzl است. این مجموعه در حال توسعه محصولات هوشمند مدرن و پایدار است و به‌تازگی خبر از مقدمات تولید محصولی با عنوان چشم یخچال (Fridge Eye) را داده است که باعث می‌شود محتویات یخچال و فریزر در زمان واقعی قابل‌مشاهده باشد. خریداران از طریق اپلیکیشن تلفن‌های هوشمند می‌توانند هنگام خرید موادغذایی به‌میزان مواد غذایی موجود در یخچال خود نیز دسترسی داشته باشند. طراحان Brezzl قصد دارند از هوش مصنوعی (AI) در این سیستم استفاده کنند تا یک چالش جهانی چند میلیارد دلاری را برطرف کند، زیرا هر خانواده به‌طور متوسط بیش از ۲۰۰،۰۲ دلار از درآمد خود را صرف خرید مواد غیرضروری یا بیش از اندازه هدر می‌دهد. وزارت کشاورزی ایالات‌متحده به‌تازگی دریافته است که به‌طور متوسط هر مصرف‌کننده آمریکایی سالانه ۲۲۵-۲۹۰ پوند غذا را هدر می‌دهد، میزانی که سالانه با آن می‌توان ۲ میلیارد انسان را تغذیه کرد.

یخچال و فریزر Brezzl مجهز به یک دوربین بادوام و قابل‌شارژ (از طریق USB-C) است که به‌راحتی می‌توان آن را داخل هر یخچال یا کمدی وصل کرد. با هر بار بسته شدن در، از فضای داخلی یخچال یا کمد عکس می‌گیرد و با استفاده از Wi-Fi، تصویر به تلفن هوشمند مشتری ارسال می‌شود، همچنین Brezzl از شناسه تصویر استفاده می‌کند و دستورالعمل‌هایی را پیشنهاد می‌دهد و ترتیب دفعات اقدام در راستای خرید موادغذایی را تعیین می‌کند.

اپلیکیشن‌های iOS و Android این یخچال هوشمند اکنون قابل اشتراک‌گذاری و در دسترس هستند، در مقایسه با سایر محصولات خانگی هوشمند، یخچال فریزر برای ماندگاری کامل طراحی شده است. باتری، که نقطه ضعف هر دستگاهی است، قابل‌تعویض است. شارژ از طریق درگاه USB-C قابل‌انجام است و دوربین دارای سنسور دما برای نظارت بر سلامت یخچال و تایید تنظیم درجه حرارت مناسب مورداستفاده قرار می‌گیرند.

کارخانه‌های ساخت ابزار جولانگه و عرصه رقابت هوش مصنوعی شده است. لوازم خانگی همان کالایی است که بشر بیش از هر مولفه دیگر با پیشرفت‌های هوش مصنوعی آشنا خواهد شد و آن را لمس خواهد کرد، بنابراین نگران پیچیدگی‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و هوش مصنوعی به‌کار رفته در این دستگاه‌ها نباشید، زیرا برنامه‌های نرم‌افزاری کنترل از راه دور آنها، که روی تلفن همراه‌تان نصب خواهد شد، به‌سادگی استفاده از هر نوع اپلیکشنی است که در حال حاضر با آنها کار می‌کنید.

پیامدهای تورم بالا برای اقتصاد

احمد یزدان‌بنا
اقتصاددان

تورم یکی از شاخص‌های مهم اقتصادی است که منجر به افزایش نرخ تمام‌شده تولید و کاهش قدرت خرید می‌شود. هزینه تولید شامل اقلام مختلفی از جمله دستمزد، آب و برق، مواد اولیه و حتی خرید مواد نیم‌ساخته برای تولید محصول است؛ بنابراین با بروز تورم، تولید به‌طور مستقیم تحت تأثیر خواهد بود. تولیدکننده برای موفقیت در کار، هزینه‌های تولید را بر مبنای پیش‌بینی تورم و بهای تمام‌شده ماه‌های آینده تخمین می‌زند. با محاسبه نرخ تمام‌شده کالا، در صورت تناسب بین نرخ کالا و قدرت خرید، تولیدکننده قادر به ادامه حیات خواهد بود، این در حالی است که براساس شواهد نبود ثبات اقتصادی و تورم بالاتر از قدرت خرید مشکلات بسیاری را برای تولیدکننده و مصرف‌کننده ایجاد کرده است؛ بنابراین کنترل تورم همواره در اولویت برنامه‌های دولت‌ها قرار دارد. به گفته بسیاری از کارشناسان تورم بالا و مزمن تبعات و پیامدهای نامطلوب اقتصادی-اجتماعی دارد که می‌توان عمده‌ترین آنها را چنین فهرست کرد:

۱- توزیع مجدد درآمد:

یکی از ریسک‌های تورم بالا آن است که بر خانوارهای کم‌درآمد و افراد مسن جامعه «اثر قهقریایی» و پس‌رفتی دارد. این امر وقتی ظهور و بروز پیدا می‌کند که نرخ مواد غذایی و عام‌المنفعه‌ها مثل آب و برق و گاز افزایش چشمگیری یابد.

۲- افت درآمد واقعی:

وقتی حقوق و دستمزد متناسب با نرخ تورم افزایش نیابد، قدرت خرید و به تبع آن استاندارد زندگی کاهش می‌یابد.

۳- نرخ بهره‌های واقعی منفی:

اگر نرخ‌های بهره سپرده کمتر از نرخ تورم باشد، یعنی نرخ سود واقعی منفی است. این امر به معنی کاهش قدرت خرید و ضعف معیشت گروهی از افراد جامعه که بخش اصلی زندگی خود را با این سودها سپری می‌کنند، است.

۴- افزایش هزینه استقراض:

تورم بالا منجر به بالا رفتن هزینه‌های استقراض افراد، بنگاه‌ها و کسب‌وکارها از بانک‌ها یا هر منبع مالی دیگر می‌شود. اینجاست که دولت‌ها باید با وسعت بخشیدن و تعمیق بازارهای مالی (بازار پول و سرمایه) از دریافت‌کنندگان تسهیلات در مقابل افزایش قیمت‌ها و بالا رفتن هزینه‌های استقراض حمایت کنند. همچنین تورم بالا فشارهای زیادی در زمینه بیمه‌های بیکاری و کمک‌هزینه‌های معیشتی و بازنشتگی‌ها بر دولت‌ها وارد می‌سازد که گاهی حتی با بالا رفتن هزینه‌های زندگی آحاد مردم، دولت در اثر آن فشارهای مالی و بودجه‌ای «درمانده» و عاجز می‌شود.

۵- ریسک‌های تورم ناشی از دستمزدها:

در شرایط تورم بالا، مطالبه‌گری شهروندان در حراست از درآمد و دارایی بالا می‌رود. این امر هزینه‌های واحد نیروی کار (Unit Labour Costs) را افزایش و سود کسب‌وکارها را کاهش می‌دهد و در نهایت به قول اقتصادخوانده‌ها میل متوسط و نهایی به سرمایه‌گذاری در جامعه افت کند.

۶- رقابت پذیری کسب‌وکارها:

اگر کشوری نرخ تورم بالاتری نسبت به طرف‌های تجاری داشته باشد، نرخ کالاها و خدمات صادراتی آن کشور بالا می‌رود و توان تجاری کشور در صحنه تجارت بین‌المللی کاهش می‌یابد و در نهایت تجارت و تولید این کشور قادر به حضور در بازار رقابتی نخواهد بود. در این فرآیند خریداران خارجی به کالای تورم‌زده آن کشور رغبتی نشان نمی‌دهند و سفارشات بنگاه‌های صادراتی با کاهش روبه‌رو می‌شود. این امر به کمتر شدن سود کشور صادرکننده و کاهش مشاغل در آن بخش‌ها می‌انجامد و موجب منفی شدن تراز تجاری می‌شود.

۷- نبود ثبات و اطمینان برای کسب‌وکارها:

اعتماد و اطمینان به آینده، مهم‌ترین فاکتور کاهش ریسک در فعالیت‌های اقتصادی است و نااطمینانی ناشی از تورم بالا و نوسان اقتصادی منجر به کاهش سرمایه‌گذاری می‌شود. مجموع موارد یادشده در نهایت منجر به کاهش رشد اقتصادی خواهد شد.

امکان خرید آنلاین ارز در روزهای آینده

رئیس کل بانک مرکزی گفت: یکی از اقدامات ارزنده‌ای که در راستای تعمیق بازار ارز عملیاتی شده، اعلام نرخ خرید و فروش ارز توسط هر صرافی به‌صورت برخط از طریق سامانه بازار متشکل است. به گزارش ایرنا، علی صالح‌آبادی در آیین رونمایی از درگاه یکپارچه اعلام نرخ ارز صرافی‌ها با تشریح اقدامات انجام شده در راستای افزایش شفافیت و تعمیق بازار ارز طی ماه‌های اخیر، گفت: بانک مرکزی از هر اقدامی برای تعمیق بازار ارز استقبال می‌کند.

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

بانک‌وبیسه

وی تصریح کرد: نخستین اقدام در این زمینه راه‌اندازی بازار توافقی ارز بود که ابتدا به‌صورت محدود انجام شد و پس از آن گسترش پیدا کرد و در حال حاضر تابلو مشخصی در بازار متشکل ارزی برای این اختصاص یافته است. رئیس کل بانک مرکزی دومین اقدام در این زمینه را انتشار لحظه‌ای نرخ و حجم معاملات و تقاضاها در بازار ارز توافقی از طریق سامانه بازار متشکل برای عموم مردم و فعالان بازار دانست و گفت: این اقدام نقش مهمی در افزایش شفافیت بازار ارز دارد و عموم مردم

صاف‌مزایا و معایب یکی از روش‌های سپرده‌گیری بانک‌ها را بررسی کرد

تخلف چراغ خاموش بانک‌ها

امسال هم برای پنجمین سال متوالی شورای پول و اعتبار نرخ سود بانکی را افزایش نداد و نرخ سود سپرده یکساله همچنان در محدوده ۱۶ درصد باقی مانده که با تبعیت نکردن برخی بانک‌ها از بسته شش‌ماه‌ای پول و اعتبار گاهی تا حوالی ۱۹ درصد هم بالا می‌رود. بعضی بانک‌ها برای جذب نقدینگی و تامین منابع مالی راه دیگری در پیش گرفته‌اند و از سپرده‌گذاران می‌خواهند آورده خود را به صندوق‌های سرمایه‌گذاری این بانک‌ها بسپارند تا دست بانک برای پرداخت نرخ سود بیشتر باز باشد. هرچند این روش نوعی تخلف آشکار از سوی بانک‌هاست، اما به اعتقاد کارشناسان می‌تواند با کاهش نقدینگی به مهار تورم کمک کند. بانک‌ها به سپرده‌های مردم در صندوق‌های سرمایه‌گذاری تا ۲۳ درصد هم سود پرداخت می‌کنند. هرچند این میزان سود هم کمک چندانی به مهار تورم ۵۲ درصدی نمی‌کند، اما تا حدی توانسته به جذب نقدینگی کمک کند. در این برنامه افراد بخش آن نقدینگی بلا تکلیف اشخاص حقیقی که به هر دلیلی توانایی کار کردن با آن را ندارند، جذب می‌کنند تا بتوانند بخشی از کفایت سرمایه بانکی را از این طریق محقق کنند. درباره آثار سپرده‌گذاری بانک‌ها در صندوق‌های بورسی با کارشناسان حوزه بانک به گفت‌وگو پرداخته است.

راهکاری مناسب برای مقابله با تورم

بانکی در کنار انجام نشدن تعهدات از سوی برخی بانک‌ها و موسسات مالی خصوصی، سرمایه‌گذاران را به فکر جایگزینی سپرده‌گذاری در بانک با سرمایه‌گذاری در سایر بازارهای مالی انداخته است. این کارشناس مسائل بانکی تصریح کرد: در شرایطی که امنیت سرمایه‌گذاری در انواع بازارهای مالی بانوچه به تورم ۵۲ درصدی وجود ندارد، بانک‌ها در قالب نهادی قابل اعتماد پول سپرده‌گذاران را می‌گیرند و آن را به شکل غیرمستقیم در صندوق‌های بورسی سرمایه‌گذاری می‌کنند، وی ادامه داد: سرمایه‌گذاری در بورس روشی مطمئن برای کسانی است که ریسک سرمایه‌گذاری می‌پذیرند و بازدهی بالای دارایی برای‌شان مهم است. برای ورود به صندوق‌های سرمایه‌گذاری بورسی داشتن سود و آگاهی از ساختار بورس ضروری است. اکبری‌زاده بیان کرد: متأسفانه بسیاری از اشخاص که به‌طور مستقیم به سرمایه‌گذاری در بورس می‌پردازند، دانش و زمان کافی برای این کار را ندارند و به‌خاطر ورود غیر حرفه‌ای ضرر می‌کنند؛ بنابراین می‌پندارند که بازار سهام جای مناسبی برای سرمایه‌گذاری در شرایط تورمی یا هر زمان دیگری نیست.

علی اکبری‌زاده، کارشناس مسائل بانکی درباره ظرفیت‌های موجود سرمایه‌گذاری برای مقابله با تورم به گفت‌وگو گفت: از املاک و مستغلات گرفته تا سهام و طلا و ارز همگی زمینه‌های سرمایه‌گذاری هستند که هر کدام به فراخور زمان، شخصیت سرمایه‌گذاری هر سرمایه‌گذار و ابزار سرمایه‌گذاری مناسب برای هر فرد، می‌توانند راه نجات و وجه نقدمان از گزند تورم باشند. این کارشناس مسائل بانکی با تأکید بر اینکه بانک اصلی‌ترین محل سرمایه‌گذاری و جمع‌آوری نقدینگی مردم در ایران به‌شمار می‌رود، اظهار کرد: بانک‌ها سرمایه‌اشخاص را در قالب سپرده‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت جذب می‌کنند. برای افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری در بانک‌ها سودی به سرمایه‌افراد تلقی می‌گیرد که میزان آن را دولت با عنوان نرخ بهره سالانه تعیین می‌کند.

بانک‌ها، سرمایه‌گذار غیر مستقیم

وی ادامه داد: میزان سود بانکی بانوچه به نوع حساب بانکی تعیین می‌شود. البته در میزان سود بانکی، خصوصی یا دولتی بودن بانک نقش بسزایی دارد. به‌طور کلی نرخ سود بانکی بین ۱۰ تا ۲۰ درصد برای بازدهی سالانه متغیر است. البته تورم بالا و کم بودن سودهای

این کارشناس مسائل بانکی با تأکید بر اینکه بانک‌ها سپرده اشخاص را در صندوق‌های بورسی پربازده سرمایه‌گذاری می‌کنند، گفت: صندوق‌های سرمایه‌گذاری سهامی می‌توانند بهترین کانال سرمایه‌گذاری در زمینه سهام به‌شمار روند و با پرداخت سود بیش از ۲۰ درصدی محل محل سپرده‌گذاران بانک‌ها باشند. اکبری‌زاده با بیان اینکه صندوق‌های سرمایه‌گذاری بانک‌ها معمولاً بازدهی مناسبی دارند، تصریح کرد: صندوق‌های سرمایه‌گذاری نهادهای مالی هستند که مجوز فعالیت خود را از سازمان بورس اخذ می‌کنند و عمدتاً توسط شرکت‌های کارگزاری تأسیس می‌شوند. وی در ادامه توضیح داد: این صندوق‌ها تحت مدیریت افراد متخصص در بازار سرمایه قرار دارند و وجه حاصل از فروش واحدهای سرمایه‌گذاری به عموم مردم را در سبد متنوعی از اوراق بهادار سرمایه‌گذاری و از این طریق امکان کسب بازدهی مناسب و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در بازار خرید و فروش سهام را فراهم می‌کنند.

گزینه مناسب افراد محتاط

این کارشناس مسائل بانکی در ادامه یادآور شد:

سپرده‌گذاری در بانک دیگر جذابیت ندارد

سرمایه را ارتقا می‌دهند. **سرمایه‌گذاری دوسر برد** این کارشناس مسائل بانکی متذکر شد: پول‌های خلق‌شده یا سپرده‌گذاری‌شده در بانک خود عامل تورم است، اما سرمایه‌گذاری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری بورسی مولد است و باعث اشتغال می‌شود؛ بنابراین سرمایه‌گذاری در این بازار بازی دوسر برد است و می‌تواند تا حد زیادی مشکل تورم در اقتصاد را حل کند. اسماعیلی اذعان کرد: در دنیا صندوق‌های سرمایه‌گذاری وجود دارند که مؤلفند سرمایه‌های مردم را در سهام‌های مختلف سرمایه‌گذاری کنند. در ایران هم بانک‌ها به‌طور غیرمستقیم این نوع سرمایه‌گذاری را برای مردم انجام می‌دهند؛ بنابراین مردم تا زمانی که دانش بورسی ندارند، بهتر است به‌جای حضور مستقیم در تالار شیشه‌ای، برای جلوگیری از کاهش ارزش پول‌شان در صندوق‌های سرمایه‌گذاری بانک‌ها سپرده‌گذاری کنند.

ضروری اما غیر قانونی

وی خاطر نشان کرد: شاید سپرده‌گیری بانک‌ها در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری قانونی نباشد، اما آن‌طور که در تمام دنیا مرسوم است این شیوه سرمایه‌گذاری کمک قابل توجهی به کاهش نقدینگی و کنترل تورم می‌کند. این کارشناس با تأکید بر اینکه تورم‌زدایی از چهره اقتصاد نیازمند جذب سرمایه‌های سرگردان است، گفت: اجرای موفق برنامه تورم‌زدایی در کشور نیازمند پیش‌شرط‌ها

می‌توانند جزئیات نرخ‌ها و معاملات و تقاضاها را بازار ارز توافقی مشاهده کنند و در جریان آخرین تغییرات قرار گیرند. صالح‌آبادی ادامه داد: پیش از این هر صرافی نرخ‌های خرید و فروش خود را از طریق وبسایت اعلام می‌کرد و عموم مردم برای اطلاع از نرخ‌ها باید به صرافی مراجعه می‌کردند، اما از امروز این نرخ‌ها علاوه بر وبسایت صرافی‌ها در سامانه بازار متشکل ارزی به تفکیک هر صرافی اعلام می‌شود.

عکس: آیدآ فریدی

سرمایه‌گذارانی که قدرت پذیرش ریسک کمتری نسبت به سایر سرمایه‌گذاران دارند، به‌دنبال موقعیت‌های سرمایه‌گذاری هستند که حتی با سوددهی کمتر ریسک کمتری را به سرمایه آنها تحمیل کنند؛ بنابراین بانک‌ها با درک این شرایط زمینه سرمایه‌گذاری غیرمستقیم اشخاص در صندوق‌های سرمایه‌گذاری بورسی را فراهم کرده‌اند. اکبری‌زاده با تأکید بر اینکه این اقدام بانک‌ها کمک بسزایی به جذب نقدینگی می‌کند، توضیح داد: سرمایه‌های سرگردان افراد با ریسک‌پذیری پایین در صندوق سرمایه‌گذاری بانک‌ها جمع‌آوری می‌شوند. در این روش با کمک به کاهش نقدینگی، از تورم نیز کاسته می‌شود. این کارشناس مسائل بانکی تأکید کرد: باید پذیرفت با رونق بازار بورس و استقبال از صندوق‌های سرمایه‌گذاری جذابیت سرمایه‌گذاری در بانک‌ها کمتر شده است؛ بنابراین بانک‌ها به‌نیابت از اشخاص با دانش بورسی کم و ریسک‌پذیری پایین سپرده‌های آنها را در قالب سرمایه به بورس تزریق می‌کنند.

الزاماتی است که فقدان آنها می‌تواند این برنامه را با شکست روبه‌رو کند. برای موفقیت این سیاست، تورم هدف‌گذاری‌شده باید به‌طور واضح و روشن از سوی بانک مرکزی اعلام شود. **تورم و استقلال بانک مرکزی** وی در ادامه بیان کرد: هدف نه‌تنها ازسوی بانک مرکزی که ازسوی دولت نیز باید اعلام و تصویب شود، زیرا هماهنگی و همکاری بیشتر میان دولت و بانک مرکزی امکان رسیدن به هدف کاهش و کنترل نرخ تورم را بیشتر می‌کند، از طرفی انجام اصلاحات نهادی مانند توجه به

سخن پایانی

حفظ ارزش دارایی برای مقابله با تورم از دیرباز مرسوم بوده است. در شرایط فعلی که نرخ تورم و سرعت رشد آن بسیار بالاست، صندوق‌های سرمایه‌گذاری بانک‌ها می‌توانند تا حدودی جلوی بی‌ارزش شدن وجوه نقد افراد را بگیرند. این صندوق‌ها در شرایط کنونی اقتصاد ایران که بسیاری از بنگاه‌های بزرگ و کوچک با چالش نقدینگی روبه‌رو هستند و نوسانات ناشی از تصمیمات نادرست در ورود سرمایه به بازارهای متفاوت باعث ضربه به پیکر اقتصاد کشور می‌شود، می‌توانند روش امنی برای سرمایه‌گذاری باشند و زمینه ورود سایر افراد حقیقی و حقوقی را برای کسب بازدهی تعریف‌شده و مناسب مهیا سازند. به اعتقاد کارشناسان، صندوق‌های سرمایه‌گذاری را می‌توان ابزاری واجد فواید و مزایای جذاب‌تر نسبت به سپرده‌گذاری هم برای سرمایه‌گذار و هم برای سرمایه‌پذیر دانست، چراکه نرخ سود ثابت بالاتری نسبت به سپرده بانکی دارد و موجب خلق پول نمی‌شود؛ زیرا با ورود به بورس در بخش مولد اقتصاد سرمایه‌گذاری می‌شود و جلوی سرعت رشد تورم را می‌گیرد.

نیز فراهم بود، اما بانوچه به تغییراتی در سیستم صدور این شرکت، مدتی این امکان از روی وبسایت شرکت برداشته شده بود که اکنون با راه‌اندازی سیستم‌های صدور جدید، بیمه‌گذاران با دسترسی آسان‌تر می‌توانند نسبت به دریافت بیمه‌نامه شخص ثالث یا تمدید بیمه‌نامه قبلی خود اقدام کنند. تمامی تمهیدات لازم برای استعلام بیمه‌نامه و اعمال تحقیقات متعلقه در این سیستم در نظر گرفته شده است.

ارائه خدمات آنلاین بیمه پارسیان امکان صدور و تمدید اینترنتی بیمه شخص ثالث شرکت بیمه پارسیان فراهم شده است. به گزارش روابط عمومی بیمه پارسیان بیمه‌گذاران می‌توانند برای صدور بیمه‌نامه شخص ثالث خود به‌صورت مستقیم و آنلاین به سایت بیمه پارسیان مراجعه و در زمان کوتاهی نسبت به خرید یا تمدید آن اقدام کنند. امکان صدور اینترنتی بیمه‌نامه توسط بیمه پارسیان قبلاً

می‌گیرد که از تیر ۱۴۰۱ در بانک سینا به اجرا در آمده است. براساس این گزارش، بانک سینا در این مدت ۴ هزار و ۳۳۸ فقره وام کمک‌ودیعہ مسکن به مبلغ ۲ هزار و ۳۹۰ میلیارد ریال پرداخت کرده است. سقف تسهیلات کمک‌ودیعہ مسکن در تهران یک میلیارد ریال، مراکز استان‌ها ۷۰۰ میلیون ریال و سایر نقاط شهری ۴۰۰ میلیون ریال با دوره بازپرداخت ۵ ساله است. متقاضیان باید برای ثبت‌نام و دریافت کمک‌ودیعہ مسکن از طریق سامانه وزارت راه و شهرسازی اقدام کنند.

بانک سینا ۴ هزار وام ودیعہ مسکن پرداخت کرد بانک سینا به‌منظور حمایت از مستاجران و اقشار کم‌درآمد، از ابتدای اجرای طرح ودیعہ مسکن تا پایان شهریور امسال، ۴ هزار و ۳۳۸ فقره وام کمک‌ودیعہ مسکن به مبلغ ۲ هزار و ۳۹۰ میلیارد ریال به واجدین شرایط پرداخت کرده است. به گزارش روابط عمومی بانک سینا، پرداخت وام کمک‌ودیعہ مسکن به‌منظور کمک به اقشار آسیب‌پذیر و مستاجران کم‌درآمد در جهت انجام مسئولیت‌های اجتماعی صورت

مصطفی آبروش جامعه‌شناس

مبنای اجباری بودن خدمت سربازی

خدمت سربازی و دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور، عنوان یک ارزش مسلم برای تک‌تک شهروندان جامعه تلقی می‌شود، اما حفظ ارزش‌های مشترک اجتماعی زمانی محقق خواهد شد که جوانان این مرزوبوم داوطلبانه و نه از سر اجبار به خدمت نیروهای مسلح فراخوانده شوند. براساس این دکتین نظامی، بیشتر کشورهای جهان دارای ارتش حرفه‌ای و غیراجباری هستند. حدود ۱۰ درصد کشورهای جهان از جمله ایران، سربازی اجباری بالای ۱۸ ماه دارند. در واقع در بیشتر کشورهای جهان، خدمت سربازی در قالبی حرفه‌ای بوده، به‌طوری‌که جوانان صلاحیت‌دار که توان و روحیه واقعی خدمت به کشورشان را دارند به استخدام کوتاه‌مدت یا بلندمدت ارتش درمی‌آیند.

بیشتر سربازانی که با بی‌مبالاتی و مسئولیت‌ناپذیری خدمت کرده و هزینه‌های مالی و امنیتی عده‌ای را به نیروهای مسلح تحمیل کرده‌اند، جزو کسانی هستند که با اجبار و اکراه به سربازی فراخوانده شده‌اند. در واقع سپردن دفاع از کیان کشور به سربازانی که از سر اجبار به سربازی آمده‌اند، به‌هیچ‌عنوان منطقی به‌نظر نمی‌رسد.

خدمت سربازی اجباری، موقعی اجتناب‌ناپذیر به‌نظر می‌رسد که کشور در دوران جنگ به‌سر می‌برد و نیاز به نیروی نظامی به‌شدت احساس می‌شود، اما ضرورت و تسری این قاعده در زمان صلح به‌هیچ‌عنوان متقاعدکننده به‌نظر نمی‌رسد و ما جزو معدود کشورهایی هستیم که خدمت سربازی در آن اجباری است. اگر وجود سربازانی که با اکراه و اجبار در حال سپری کردن خدمت سربازی هستند در کنار ۹۰۰ میلیون و ۹۰۰ هزار سرباز فراری از خدمت که از حقوق شهروندی‌شان محروم و به‌طور بالقوه آسیب‌زاست هستند، قرار داده و موردآکاوای قرار دهیم، عمق این فاجعه و پنهان بیشتر خودش را نشان می‌دهد. در واقع وضعیت نابسامان یادشده انعکاس خدمت سربازی اجباری است.

به‌عنوان یک جامعه‌شناس معتقدم مبنای اجباری بودن سربازی، اشتباه فاحشی است و به‌نظر می‌رسد داشتن یک ارتش حرفه‌ای و کارآمد می‌تواند جایگزین بهتری برای اجبار در خدمت باشند. گفتنی است که شاید فرزندان افراد متمول نیز جزو غایبین خدمت سربازی باشند، اما بیشتر کسانی که از خدمت سربازی امتناع می‌کنند از طبقات متوسط و فرودست جامعه هستند. بدیهی است که تعداد زیادی از جوانان امکان و فرصت انجام خدمت سربازی را ندارند و این تصور قالب وجود دارد که خرید خدمت سربازی برای غایبانی که باید مجازات شوند نوعی تشویق به‌شمار می‌رود. در حال حاضر، غایبین از خدمت سربازی که به شرایط بزرخ زندگی می‌کنند با محرومیت‌های شدید اجتماعی و مدنی مواجه هستند که به اشکال گوناگون به آنها تحمیل می‌شود. این دسته از افراد در سال‌های متمادی با مجازات‌های اجتماعی از جمله ممنوعیت صدور پروانه کسب، محرومیت استخدام دولتی و مشاغل عمومی، نداشتن حق نقل‌وانتقال محضری و... مواجه بودند که نظام اجتماعی به آنها تحمیل کرده است. در واقع این جوانان به شکل نظاممند مجازات شده‌اند و بر این مبنای، مجازات مضاعف چند میلیون سرباز غایب نه امکان‌پذیر است و نه منطقی.

به‌نظر می‌رسد لغو خدمت سربازی اجباری، ضرورت حوزه نظامی و اجتماعی است، زیرا دو کارکرد مثبت برای نظام حاکمیتی دارد؛ اول اینکه این طرح از هرگونه انحراف و بزهکاری جوانان که محدودیت‌های مدنی ناشی از نرفتن به خدمت سربازی به آنها تحمیل کرده، پیشگیری می‌کند، زیرا بیشتر غایبان از خدمت سربازی برای به‌دست آوردن امتیازاتی که دیگر شهروندان از آن برخوردارند مجبور به انحرافات عده اجتماعی از جمله جعل هویت و سندسازی می‌شوند تا از حداقل‌های یک زندگی متعارف بی‌بهره نباشند. از سوی دیگر، طرح خرید خدمت سربازی و جذب داوطلبانه نیروهای نظامی حرفه‌ای نیز به تقویت بنیه دفاعی و امنیتی کشور منجر می‌شود که تصمیمی منطقی و هوشمندانه خواهد بود.

آموزشی مربوط به محیط‌زیست هم ورود کرده است. سلاجقه ادامه داد: وقتی دولت در بحث اصلاحیه قانون ساماندهی صنعت خودرو پذیرفت یک درصد نرخ روز خودروهایی که تولید می‌شود به صندوق ملی محیط‌زیست واریز شود، ما از مجلس انتظار داشتیم در قانون بودجه ۱۴۰۱، دست‌کم ۲۰ درصد عوارض الایندگی پیش‌بینی‌شده در قانون هوای پاک را به صندوق ملی محیط‌زیست اختصاص دهد که این اتفاق نیفتاد.

کرد: در حال حاضر ۹ کلاتشهر کشور با مشکل آلودگی هوا مواجه هستند و بسیاری از بیماری‌ها نیز بر اثر همین معضل به وجود می‌آید. معاون رئیس‌جمهوری با تأکید بر ضرورت همکاری قوای سه‌گانه در بحث کاهش آلودگی هوا در کشور، تصریح کرد: در حال حاضر صندوق ملی محیط‌زیست در خدمت محیط‌زیست کشور قرار گرفته و سوای بحث اعطای تسهیلات به پروژه‌های کاهش آلودگی هوا به مسائل

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست با اشاره به پیش‌بینی ۱۷۴ تکلیف برای نهادهای اجرایی در قانون هوای پاک، گفت: برخی شهرهای کشور به سمت وضعیت جوی خطرناک می‌روند و نهادهای اجرایی باید با عمل به تکالیف خود مانع از این اتفاق شوند. به‌گزارش ایسنا، علی سلاجقه در دیدار با بازرس قضایی و کارشناسان دفتر امور ویژه سازمان بازرسی کل کشور که درباره بررسی عملکرد نهادهای اجرایی در اجرای قانون هوای پاک برگزار شد، اظهار

آموزش مدیریت پسماند از نکات بااهمیتی است که در نگهداشت یک شهر تمیز نقش مهمی دارد. آموزش در راستای مدیریت زباله از مبدأ تا مخازن زباله در کلاتشهرها، به‌دلیل بالا بودن جمعیت تأثیر بسزایی دارد. جمعیت بالا در کلاتشهرها منجر به افزایش حجم تولید زباله شده و اگر آموزش در راستای مدیریت زباله وجود نداشته باشد، مدیریت شهری دچار مشکل خواهد شد؛ بنابراین اهمیت آموزش کودکان از سن پایین در راستای تفکیک زباله‌ها و همچنین مدیریت پسماند از ضرورت‌هایی است که می‌تواند شهری سالم‌تر برای شهروندان ایجاد کند. کودکی زمان مناسبی برای آشنایی با عادت‌های سالمی مانند بازیافت است و به همین دلیل، آموزش تفکیک پسماند، کاهش تولید زباله و موضوع‌های دیگر در این حوزه می‌تواند برای کودکان و نسل آینده بسیار مفید واقع شود. اما در کمال تعجب، شاهد آن هستیم که بعضی از پیمانکاران شهرداری از کودکان برای نظافت معابر شهری و سطل‌های زباله استفاده می‌کنند.

در این گزارش به بررسی تأثیر آموزش به موفقیت در تفکیک پسماند و ساخت شهری تمیز و سالم پرداخته است.

در بررسی ضرورت‌های مدیریت پسماند در گفت‌وگو با کارشناسان عنوان شد

از آموزش تفکیک زباله تا استفاده از کودکان

عکس: آیدا قریبی

تلاش‌شده با بهره‌گیری از روش‌های نوین آموزش، فناوری هوشمند و بازی‌های گروهی، علاوه بر ارائه اطلاعات محیط‌زیستی به شهروندان، نسبت به بهبود و افزایش سواد مدیریت پسماند گروه‌های مخاطب اقدام شود

گام نخست؛ فرهنگ‌سازی

این مسئله تا حدی برای نظام آموزشی ژاین حائز اهمیت است که در بخشی از دوره‌های آموزشی، کودکان در آزمون آشنایی با اصول تفکیک زباله شرکت می‌کنند. این آزمون با طرح پرسش درباره مراحل تفکیک و اهمیت استفاده از این فرآیند، نقشی مهم در رشد فرهنگ و توسعه شخصیت اجتماعی کودکان ایفا می‌کند.

اگر در کشور ما، چنین آموزش‌هایی از سنین پایین و در مدارس داده شود، قطعاً شاهد فرهنگ‌سازی اصولی درباره تفکیک پسماند خواهیم بود.

که سال‌هاست با فرهنگ‌سازی برای شهروندان، موفق به ایجاد بکروند مستمر بهداشتت در سطح کلان شده است. یکی از مهم‌ترین مواردی که منجر به رشد و توسعه ژاین در حوزه تفکیک زباله شده، آموزش برای تفکیک از سن پایین است. در واقع دانش‌آموزان در دوره‌های آموزشی گوناگون با فرآگیری اصول بازیافت و تفکیک زباله، نه‌تنها اهمیت استفاده از این سیستم را درک می‌کنند، بلکه با اهمیت حفظ محیط‌زیست نیز آشنا می‌شوند.

تأثیرگذار باشد. آموزش درست مدیریت زباله و همچنین تفکیک آن، می‌تواند در گام نخست محیط‌زیست را نجات دهد و در گام بعد از ابتدای شهروندان به برخی از بیماری‌ها جلوگیری می‌کند. در این میان، بسیاری از کشورها فرهنگ‌سازی عمیقی در اجرای سیستم نظافت شهرها و بازیافت زباله کرده و در نتیجه شهرهایی پاکیزه‌ای دارند. این روند در برخی از کشورهای آسیایی هم پیشرفت چشمگیری داشته است. ژاین یکی از کشورهایی است که در حوزه بازیافت زباله قوی عمل می‌کند. کشوری

تفکیک پسماند و بازیافت، یکی از چند مسیر مهم حفظ محیط‌زیست است. این مهم می‌تواند با آموزش به کودکان آغاز شود. سازمان‌های پسماند شهرداری شهرها و استان‌های کشور، متولی نخست آموزش تفکیک زباله به شهروندان و به‌ویژه کودکان هستند. زباله می‌تواند شکل جامد، مایع یا گاز داشته باشد و هر کدام از این انواع زباله، نیازمند روش‌های مخصوص به خود برای مدیریت است. مدیریت پسماند شامل تمام انواع زباله از جمله صنعتی و خانگی است. در بعضی موارد، زباله می‌تواند بر سلامت انسان بسیار

آموزش گروه‌های هدف در تفکیک پسماند

بومی و بین‌المللی در حوزه آموزش محیط‌زیست و پسماند، تمرکز بر کودکان و دانش‌آموزان، به‌عنوان نسل آینده از اثربخشی بالاتری برخوردار خواهد بود. کیخا در بخش پایانی سخنان خود اعلام کرد: علاوه‌بر این موارد، سازمان مدیریت پسماند با در اختیار گذاشتن تجهیزات گوناگونی همچون مخازن تفکیک پلاستیکی و کارتن‌پلاست، پوسترها و برشورهای آموزشی و ارسال گروه نمایش، گروه سرود و آموزشگران، نسبت به همکاری با مدارس برای پیاده‌سازی فرآیند تفکیک پسماندها در مبدأ اقدام کرده است.

پسماند به دانش‌آموزان مقاطع گوناگون مدارس تهران در محل مرکز آموزش سازمان انجام شده است. وی در ادامه افزود: در اقدامی دیگر، اعزام مدرس برای آموزش مدیریت پسماند گروه‌های مخاطب در محل کار نیز اجرایی شد. همچنین تولید و انتشار محتوای آموزشی و فرهنگی مانند موشن‌های آموزشی، کتابچه و پوستر و... برای آموزش گروه‌های مخاطب به‌ویژه کودکان و دانش‌آموزان طی این دوره انجام شده است. کیخا درباره اثربخشی فعالیت‌ها بر گروه هدف کودکان و دانش‌آموزان توضیح داد: هرچند آموزش گروه‌های مخاطب گوناگون شهروندی، همواره به‌عنوان یکی از اهداف و برنامه‌های اصلی سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران در ۲ دهه گذشته مطرح بوده، اما با توجه تجربیات

مطالعات پیشین، بیان کرد: باید محورهای اصلی آموزشی انتخاب‌شده با مشکلات موجود همخوانی داشته باشد. به‌عنوان مثال، با توجه به مشکلات ناشی از تولید شیرابه و انتشار گازهای گلخانه‌ای، کاهش تولید پسماندهای تر در منزل و محیط‌های اداری، تجاری و آموزشی توسط شهروندان تهرانی از مهم‌ترین محورهای آموزشی مدنظر قرار گرفته است. کیخا با بیان اینکه در یک سال گذشته، برنامه‌های گوناگونی در حوزه آموزش و فرهنگ‌سازی مدیریت پسماند اجرایی شده، گفت: با این وجود می‌توان چند اقدام را به‌عنوان مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده برشمرد. در یک سال گذشته، مرکز آموزش‌های تخصصی سازمان مدیریت پسماند فعالیت دوباره خود را آغاز کرده است. همچنین آموزش تفکیک

معاون امور اجتماعی و فرهنگی سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران در گفت‌وگو با **سنت** اظهار کرد: فرآیند مدیریت پهنه پسماندهای شهری در هر شهر یا حتی روستا، نیازمند آموزش، اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی از سوی نهادها و سازمان‌های دولتی، خصوصی و گروه‌های داوطلب مردمی است. در همین راستا، معاونت امور اجتماعی و فرهنگی سازمان مدیریت پسماند با در نظر گرفتن خروجی‌های دومین طرح جامع مدیریت پسماند شهر تهران و همچنین سند تحول ۳ساله مدیریت پسماند پایتخت، اقدام به برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و میان‌مدت آموزشی و فرهنگی برای گروه‌های گوناگون سنی کرده است. محمد کیخا با اشاره به نتایج آسیب‌شناسی‌های

معاون امور مناطق سازمان مدیریت پسماند در گفت‌وگو با **سنت** اظهار کرد: تفکیک پسماند از مبدأ، یکی از مقوله‌های مهم زیست‌محیطی و اقتصادی به‌شمار می‌رود و برای آنکه این مهم تحقق یابد، مشارکت شهروندان و همچنین آموزش تفکیک درست پسماند از اهمیت بسیاری برخوردار است؛ بنابراین باید به این موضوع به‌عنوان یک مسئولیت اجتماعی نگرست. شادی مالکی گفت: هر شهر و منطقه‌ای باید از ابزار مناسب و شرایط فرهنگی و اجتماعی خود برای امر آموزش کاهش میزان زباله و همکاری در برنامه‌های تفکیک از مبدأ و بازیافت برای رسیدن به هدف استفاده کند. وی ادامه داد: آموزش چهره‌به‌چهره، استفاده از ظرفیت رسانه‌های جمعی و عصر حاضر بهره بردن از فضای مجازی، از روش‌های اصولی در بحث تفکیک از مبدأ و مدیریت پسماند است. مالکی گفت: فعالیت غرفه‌های تفکیک از مبدأ و جمع‌آوری پسماندهای خشک خانگی و ادارات، کمک بزرگی به مدیریت پسماند کرده و بیشتر شهروندان خانگی خشک خود را به این غرفه‌ها تحویل می‌دهند. معاون امور مناطق سازمان مدیریت پسماند گفت: ۴۰ دستگاه دریافت خودکار پسماند در پایتخت، پسماندهای خشک شهروندان را به‌طور کاملاً هوشمند دریافت و معادل ریالی آن را به شهروندان پرداخت می‌کنند. وی با اشاره به اینکه دستگاه دریافت خودکار پسماند خشک به‌طور کاملاً هوشمند طراحی‌شده که با پردازش تصویر، انواع پسماند را شناسایی می‌کند، افزود: این دستگاه بطری‌های خالی و استفاده‌شده (بطری‌های آب و سایر نوشابه‌ها از جنس پلاستیکی و آلومینیومی) را دریافت کرده و در مقابل، رسیدی برای دریافت پول یا اوراق بهادار دیگر به کاربر ارائه می‌دهد.

ایجاد غرفه‌های تفکیک از مبدأ

با اینکه طبق قانون هر گونه بهره‌کشی اقتصادی از کودکان زیر ۱۸ سال، ممنوع است، اما برخی از پیمانکاران شهرداری برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها برای جمع‌آوری کودکان استفاده می‌کنند. احسان یعقوبی به‌عنوان جامعه‌شناس در گفت‌وگو با **سنت** اظهار کرد: زباله‌گردی از سوای آسیب‌هایی به‌شمار می‌رود که کودکان را نیز درگیر خود کرده، به‌طوری‌که اگر یک روز برای بررسی این موضوع در شهر وقت بگذاریم، شاهد خواهیم بود که نوجوانان و کودکانی، بعضاً تا کمر در سطل‌های زباله خم شده‌اند و این موضوع در کشوری که براساس قوانین اسلام اداره می‌شود و همواره تأکیدش بر محرومیت‌زدایی و کاهش فاصله طبقاتی است، زینده نیست. این جامعه‌شناس گفت: طبق آمار در حال حاضر حدود ۱۵ هزار زباله‌گرد در تهران داریم که نیمی از آنها کودک هستند. این در حالی است که طبق قوانین متعدد و به‌ویژه قانون حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان، هر گونه بهره‌کشی اقتصادی از کودکان زیر ۱۸ سال، ممنوع بوده و مجازات‌های مختلف و بعضاً سنگینی در انتظار متخلفان خواهد بود و در قانون دیگری آمده که هرگونه سوءاستفاده از کودکان زیر ۱۸ سال در بحث اقتصادی مجازات حبس درجه ۶ دارد. یعقوبی ادامه داد: حال نکته اینجاست که با وجود قوانین متعدد در زمینه حمایت از حقوق کودکان، چرا هر روز شاهد زباله‌گردی کودکان در شهر هستیم؟ آمار ۱۵ هزار زباله‌گرد در تهران که نیمی از آنها کودکان هستند، نشان از بی‌توجهی مسئولان به قانون به‌ویژه قانون مدیریت پسماند و البته بازدارنده نبودن مجازات‌های در نظر گرفته‌شده برای متخلفان است. به‌عنوان مثال، با اینکه در قانون مصوب مجلس در حوزه مدیریت پسماند آمده که تفکیک زباله‌ها باید از مبدأ انجام شود، اما مسئولان شهری و سازمان محیط‌زیست توجه ویژه‌ای به آن نمی‌کنند. این در حالی است که همین اقدام ساده و ابتدایی که سال‌ها در رسانه‌ها نیز مطرح می‌شود، می‌تواند در کاهش بحث زباله‌گردی مؤثر واقع شود. این جامعه‌شناس، کودکان زباله‌گرد را از آسیب‌های اجتماعی جدی در جامعه دانست و گفت: این آسیب برای تمام جامعه قابل رویت است و همه مردم به‌ویژه کسانی که در تهران و مراکز استان‌ها زندگی می‌کنند، آن را به صورت روزمره

مدیریت پسماند، یکی از مهم‌ترین گام‌ها و ابزارها برای رسیدن به توسعه پایدار به‌شمار می‌رود. در این زمینه، یکی از استراتژی‌ها، شهروندی است

مشاهده می‌کنند. وی با ابراز تاسف از این موضوع که آمار اطلاع‌دهی از تعداد کودکان زباله‌گرد در کشور وجود ندارد، اظهار کرد: خلأ بانک اطلاعاتی از مشخصات هویتی و موقعیت قرارگرفتن کودکان زباله‌گرد در سطح کشور، برنامه‌ریزی برای حمایت از آنها را دچار مشکل می‌کند. یعقوبی به مواد ۳۴ و ۳۷ آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از اطفال و کودکان اشاره و عنوان کرد: این ۲ ماده شهرداری‌ها را مکلف کرد بر پیمانکاران تفکیک زباله نظارت کنند، اما این کار به‌درستی انجام نمی‌شود. از سوی دیگر، سکوت قانون درباره کودکان زباله‌گرد اتباع، باعث شده این کودکان تبدیل به نیروی کار ارزان، پرکار و فاقد قدرت چانه‌زنی شوند. گفتنی است با توجه به آنچه در راستای تفکیک زباله‌ها مطرح شده، شاهد آن هستیم که این آموزش‌ها بی‌تأثیر بوده و همچنان در مخازن زباله، شیرابه‌های بسیاری مشاهده می‌شود که ناشی از تفکیک نادرست زباله‌های تر و خشک است.

تفکیک زباله از مبدأ، یکی از موثرترین شیوه‌ها برای مدیریت پسماند است. آموزش درست به کودکان و دانش‌آموزان و در کل شهروندان می‌تواند نقش مهمی در این امر داشته باشد. زباله منشأ آلودگی‌های بسیاری است و اگر دانش کافی در راستای تفکیک انجام شود، تأثیر آن بر داشتن محیط‌زیستی سالم، بسیار واضح است. یکی از موضوع‌های موردبحث، فرهنگ‌سازی در حوزه تفکیک پسماند است. این فرآیند در نتیجه آموزش درست محقق می‌شود و اگر آموزش‌های لازم انجام شود، قطعاً فرهنگ‌سازی درستی هم از پس آن انجام خواهد شد. در این میان، با وجود اینکه طبق قانون، بکارگیری کودکان زیر ۱۸ سال جرم است، برخی پیمانکاران شهرداری، از همین کودکان برای زباله‌گردی استفاده می‌کنند.

سخن پایانی

تفکیک زباله از مبدأ، یکی از موثرترین شیوه‌ها برای مدیریت پسماند است. آموزش درست به کودکان و دانش‌آموزان و در کل شهروندان می‌تواند نقش مهمی در این امر داشته باشد. زباله منشأ آلودگی‌های بسیاری است و اگر دانش کافی در راستای تفکیک انجام شود، تأثیر آن بر داشتن محیط‌زیستی سالم، بسیار واضح است. یکی از موضوع‌های موردبحث، فرهنگ‌سازی در حوزه تفکیک پسماند است. این فرآیند در نتیجه آموزش درست محقق می‌شود و اگر آموزش‌های لازم انجام شود، قطعاً فرهنگ‌سازی درستی هم از پس آن انجام خواهد شد. در این میان، با وجود اینکه طبق قانون، بکارگیری کودکان زیر ۱۸ سال جرم است، برخی پیمانکاران شهرداری، از همین کودکان برای زباله‌گردی استفاده می‌کنند.

صنعت معدن تجارت

<div>مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه‌های www.smtnews.ir/about.html</div>	
<div><div><div><div><div><div></div><div></div></div></div><div><div><div></div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div> <div><div>صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «سنت»</div><div>مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر</div><div>سر دبیر: عاطفه خسروی</div></div>	
<div> <div><div><div><div></div><div><div>تلفن: ۸۲۱۹۰ – ۸۲۱۹۰ – ۸۸۷۱۳۷۲۰ – پیامک: ۸۸۷۱۳۷۲۰ – ۰۲۰۰۰۸۲۱۹۰</div></div></div></div><div><div></div></div><div><div>سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۲۲ – ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com</div></div><div><div>امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۲۵ – روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹</div></div><div><div>توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۲۵</div></div><div><div>تهران، خیابان قائم مقام‌فراهانی – کوچه آزادگان شماره ۲۶– کد پستی ۱۵۸۶۷۳۲۸۱۱</div></div><div><div>روابط عمومی: pr@smtnews.ir</div></div><div><div>امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir</div></div><div><div>چاپخانه:انتخاب رسانه</div></div></div></div>	
<div> <div><div><div><div></div><div><div>info@smtnews.ir</div></div></div></div><div><div></div></div><div><div>www.smtnews.ir</div></div></div><div><div></div></div><div><div>telegram.me/smtnews</div></div></div> <div><div></div></div> <div><div>instagram.com/smtnewspaper</div></div>	

tozi.smtnews@gmail.com

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

از فضای مجازی

شفاف نبودن سیاست‌ها

محمود سریع القلم– پژوهشگر و نویسنده: کسانی که به ۱۰ تا ۲۰سال آینده کشور فکر می‌کنندقاعدتانیاید به یک برجام حتی امضاشده نیمه‌مطلوب رضایت دهند. برجام صرفاً یک مسکن است که حل چالش‌های سیاست خارجی را به آینده موکول می‌کند.اگر برجام رادر یک‌دایره بزرگ‌تر ترسیم کنیم، ریشه‌مشکل قدیمی‌است. در حقیقت بیش از دو قرن است که کشور نتوانسته باقدرت‌های بزرگ به‌قاعده‌مندی و تفاهم برسد.

محمدعلی فروغی، ۱۰۳ سال پیش چنین می‌نویسد:

«۴۰ روز از طهران بی‌خبر بودیم. به‌کلی بی‌تکلیف ماندیم. هر موقع دولت راز جریان امور کنفرانس و ذَوَل، مطلع ساختیم و پی در پی تقاضا و التماس کردیم که ما راز اوضاع طهران و ایران مسبوق کنیدو پلیتیک دولت برای ما روشن سازید و تکلیف ما را معین کنید که چه کار کنیم، جوابی نرسید. به‌کلی از اوضاع مملکت و پلیتیک دولت و مذاکراتی که با انگلیس کرده‌اند و می‌کنند و نتیجه‌ای که می‌خواهند بگیرند و مسلکی که در امور خارجی دارند بی‌اطلاعیم و یک کلمه دستورالعمل و ارائه طریق نه صریحاً و نه تلویحاًنه کتابتاًنه تلگرافانه مستقیماًنه به‌واسطه به ما نرسیده؛ حتی اینکه در جواب تلگراف‌های ما، به سکوت می‌گذرانند. ایران نه دولت دارد و نه ملت. جماعتی که قدرت دارد ند و کار از دست‌شان ساخته‌است، مصلحت شخص خود را در این ترتیب حالیه می‌پندارند. باقی هم که در خوابند.»

شاید بتوان ریشه‌های تداوم رویارویی کشور با قدرت‌های جهانی توسط چندین نسل از الیت‌ها و سیاستمداران را به این شرح خلاصه کرد:

۱– تعریف اهدافی که فراتر از توانمندی‌ها بوده‌اند.

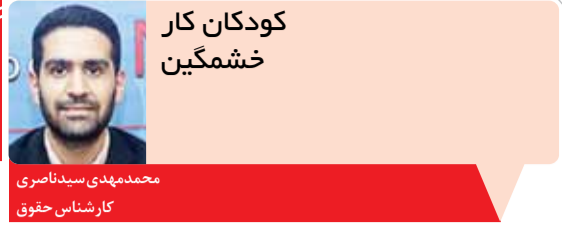
۲– اهداف و جهت‌گیری‌های سیاست خارجی به‌حمایت طبقه متوسط و در تعبیر آری محمدعلی فروغی «افکار عامه» نیاز دارد تا هم دوام داشته باشند و هم مانعی در برابر فشار بیرونی نباشند. حمایت طبقه متوسط در داخل بهترین اهرم برای مذاکره و چانه‌زنی در خارج برای یک حکومت است. چنین حمایتی سازمان‌یافته از بخش خصوصی در پیشبرد اهداف سیاست خارجی وجود نداشته‌است.

۳– در نظام بین‌الملل موجود، مهم‌ترین منبع قدرت و امنیت ملی، قدرت اقتصادی وراضی بودن عامه مردم از شاخص‌های اقتصادی است. این‌اصل در شرایطی محقق می‌شود که سیاست خارجی در جهت الزامات تولید ثروت ملی قرار گیرد. امروز دستور کار اتحادیه اروپا به‌با تعداد چنگنده‌های آلمان بلکه با تولید ناخالص داخلی، درآمد سرانه و اعتبار بانک‌های آلمانی شکل می‌گیرد.

یک پرسش کلیدی در دوره فراب‌رجام این است که کشور به لحاظ

مالی، اقتصادی، فناوری، رسانه‌ای و علمی تا کجا می‌تواند غرب را از تعاملات معمول بین‌المللی خود کنار بگذارد و نقش سازمان‌های بین‌المللی که تسلط غربی به همراه دارند را نادیده بگیرد؟ پیشرفت و ثبات‌سازی داخلی به‌معنای گروای، مالزپایی و هندی با کنار گذاشتن غرب چه مفهومی پیدایم‌کند؟ بسیاری از کشورهای میان‌پایه به‌طور علاقلانه‌ای هم با ششرق تعامل استراتژیک دارند و هم با غرب، با جمله کشورهای بزریل، هند، مکزیک، اندونزی و ترکیه. البته یک چالش اساسی در تعامل هم‌زمان با غرب و شرق از جانب کشورهای میان‌پایه وجود دارد؛ قدرت شرق در دولت و قوای نظامی است و قدرت غرب در جامعه، رسانه، بخش خصوصی و دانشگاه‌ا آن. شرقی‌ها عمدتاً با حکومت‌ها کار می‌کنند؛ این در حالی است که غربی‌ها هم با حکومت‌ها کار می‌کنند و هم با جوامع اما بیشتر با جوامع این مرز و دارند؛ از این رو، کار با غرب فراگیرتر از کار با شرق است؛ هرچند با جهانی شدن ۵G، معنای جغرافیایی شرق و غرب از میان می‌رود و دسترسی به اطلاعات، ذهنیت‌ها و رفتارها را شکل خواهد داد. با توجه به اینکه همپوشانی اندیشه‌دینی با فلسفه غربی حتی در ۵۰در صد هم نیست، چالش‌های سیاست خارجی فراب‌رجامی کشور در این خواهد بود که چگونه با اقتصاد جهانی که غربی‌است رفتار و در عین حال فلسفه غربی را از آن تفکیک کند. این چالش‌ها شاید باعث شده طیف سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در کشور از درجه بالایی از ابهام برخوردار باشند.

شفاف نبودن این سیاست‌گذاری‌ها احتمالاً ما را به یکی از کشورهای میهم در جهان تبدیل کرده‌است. چند نفر از ما حاضریم با افراد مهم نبنای بسازیم؟ این نگرش را بسیاری نسبت به سیاست‌گذاری‌های ما دارند. ابهام، در مقابل توسعه، در مقابل رشد و در مقابل ثبات است. اینکه مذاکرات هسته‌ای ۲۰ سال طول کشیده و اینکه اگر برجام فعلی امضا شود مذاکرات همچنان ادامه خواهد داشت. این اصل را اثبات می‌کند که پیش بردن ابهام‌الوود و هم‌زمان قدرت منطقه‌ای و توسعه اقتصادی هزینه‌های قابل توجهی به همراه دارد. چالش فراب‌رجامی این است که کشور یکی از این دو هدف را می‌تواند دنبال کند، نه هر دو را با هم. منبع: مجمع فعالان اقتصادی

محمدمهدی سیدناصری کارشناس حقوق

در ایران شاهد بروز نسل جدیدی از کودکان کار هستیم؛ کودکان کار که خشمگین‌تر و طلبکارتر از گذشته هستند و این خود شروع همان راهی است که به سمت خشونت، بزهکاری و گنگ‌های خلافکاری و… می‌انجامد. از دید کارشناسان اقتصادی، بررسی علل پدیده کار کودکان، زیربنایی و بنیادی و بیشتر متوجه مباحث اقتصادی و بعضاً سیاسی است. به‌طور کلی علل متعدد و بهم پیوسته‌ای وجود دارند که منجر به ورود یک کودک به بازار کار می‌شود؛ بنابراین یک علت واحد وجود ندارد که بتوان آن را عامل کار کودکان دانست و با جلوگیری از آن مانع ورود کودکان به دنیای کار شد.

نحوه تعامل علل مختلف در سطوح مختلف با یکدیگر در نهایت باعث می‌شود یک کودک تبدیل به یک کودک کار گر شود؛ عللی همچون ۱– مشکلات اقتصادی ۲– فقر ۳– مهاجرت ۴– کمبود یا اجرا نشدن قوانین و مقررات ۵– کمبود کنترل در محیط‌های کاری کوچک‌تر و…

در ابتدا باید بدانیم کودک کار کیست؟ کودک کار به کودکی گفته می‌شود که به‌واسطه فقر، مشکلات اقتصادی و مسائل فرهنگی به مدت طولانی و مستمر به کار گرفته می‌شود.

کودکان کار معمولاً در معرض آسیب‌های جسمی، روحی، روانی و اجتماعی بسیار زیادی که گاهی قابل جبران نیست، قرار دارند. کودکان کار از تحصیل محروم هستند و به نیازهای کودکی آنان اصلاً توجهی نمی‌شود و همچنین خطرات زیادی آنها را تهدید می‌کند.

در بیان راهکارهای رفع این معضل باید به تعهد حقوقی و سیاسی و اجتماعی و ملی کشورها اشاره کرد که می‌تواند یکی از مهم‌ترین کلیدهای حذف موثر کار کودکان باشد و در نبود تعهد حقوقی و سیاسی و اجتماعی جدی از سوی دولت‌ها، تلاش‌های دیگر شرکا در مبارزه علیه کار کودک عملاً تاثیر چندانی نخواهد داشت؛ بنابراین، دولت‌ها متعهد به قانون‌گذاری، اجرای قوانین و نظارت بر اجرای قوانین هستند. آیا می‌دانید پدیده کودکان کار یکی از معضلات و مشکلات گریبانگیر بیشتر شهرهای بزرگ از جمله تهران، مشهد، اصفهان و… است؟ گسترش این پدیده به‌حدی است که جوامع توسعه‌یافته و در حال توسعه را به یک اندازه به خود مشغول کرده است.

۲۰ سال از پیوستن جمهوری اسلامی ایران به پیمان‌نامه حقوق کودک به‌عنوان یکی از قابل‌قبول‌ترین اسناد حقوق بشری در جهان معاصر می‌گذرد و سازمان‌های بین‌المللی به همراه دولت‌ها به‌دنبال حذف کار کودک به‌عنوان یکی از رویاهای بشر هستند، اما در ایران شاهد بروز نسل جدیدی از کودکان کار هستیم؛ کودکان کار که خشمگین‌تر و طلبکارتر از گذشته هستند و این خود شروع همان راهی است که به خشونت، بزهکاری و گنگ‌های خلافکاری و… می‌انجامد. یکی از بزرگ‌ترین معضلات و مشکلات ما بعد از گذشت چند دهه نبود آمار درست و دقیقی از تعداد کودکان کار در سطح کشور است که یکی از دلایل آن همکاری نکردن نهادهای مسئول و متولی برای این معضل است. با اینکه ۱۳ نهاد مختلف مسئول رسیدگی به کار کودکان هستند، جای تعجب دارد که هنوز متولی مشخصی مسئول پاسخگویی به این معضل اجتماعی نیست و مشکل دیگر کودکان کار اینجاست که هیچ نهادی مسئولیتی آنها را قبول نمی‌کند که جای تأسف دارد.

اگر بخواهیم در یک دسته‌بندی مهم‌ترین چالش‌هایی را که کودکان کار با آنها مواجهند نام ببریم، باید به چالش‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، روحی، فیزیکی و جسمی اشاره کرد. کودک کار در وهله نخست، زاده اقتصاد ناقص خانواده است. بسیاری از این کودکان، نان‌آور خانواده‌های‌شان هستند. اصولاً یکی از متغیرهای تاثیرگذار در کودک کار شدن بسیاری از این کودکان، مشکلات اقتصادی‌ای است که خانواده‌های‌شان با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

نمی‌توان به‌طور دقیق گفت کودکان کار چقدر درآمد دارند، اما اگر بنا به‌گفته خودشان هر کدام به‌طور میانگین روزی ۵۰۰ هزار تومان درآمد داشته باشند، با احتساب تعداد زیاد کودکان درآمد قابل توجهی نصیب خانواده‌های‌شان می‌شود و این همان دلیلی‌است که خانواده‌های این کودکان تمایلی به فرستادن آنها به مدرسه و برگرداندن آنها به زندگی عادی ندارند، این در حالی است که حق بر آموزش به‌عنوان یک اصل مهم حقوق بشری، در حوزه کودکان شامل حق دسترسی به امکانات آموزشی، حق برخورداری از آموزش با کیفیت و استاندارد، احترام به شأن و منزلت انسانی کودک، آموزش بدون تبعیض در تمام مراحل دوران کودکی، در دسترس بودن امکانات آموزشی و برابری فرصت‌ها در آموزش است.

قانون‌گذاری ملی یک عنصر کلیدی در مبارزه علیه کار کودک است؛ به این دلیل که اصول، اهداف و اولویت‌ها را برای سیاست‌گذاری ملی مشخص می‌سازد و حقوق قانونی و مسئولیت‌ها را تعیین می‌کند. قانون‌گذاری ملی در کنار همکاری مستمر با کارشناسان این حوزه و سازمان‌های مردم‌نهاد و تمام دستگاه‌های متولی می‌تواند با تصویب مقرراتی علیه تخلفات از حقوق کودکان به منع بهره‌کشی اقتصادی از کودکان کمک بسزایی کند.

زمانی که یک دولت می‌خواهد اقدامات قانونی را علیه کار کودکان انجام دهد، نخستین گام بررسی قوانین موجود است. این بررسی نه‌تنها باید قوانین مربوط به کار بلکه قوانین جزایی، نظامی و قوانین مربوط به حمایت از حقوق کودکان را در بر گیرد. تصویب معاهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی مرتبط با کار کودک یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌های دولت‌ها در راستای قانون‌گذاری و مبارزه با کار کودک است.

مجلس قانون‌گذاری و اعضای آن در بیشتر کشورهای دارای قدرت تصمیم‌گیری نهایی در تصویب اسناد بین‌المللی و در نتیجه بازنگران اصلی و کلیدی در فرآیند قانون‌گذاری و حذف بدترین اشکال کار کودکان هستند و هنگام ملاحظه بودجه ملی، مجلس قانون‌گذاری می‌تواند تضمین کند که سرمایه‌های کافی به فعالیت‌ها و موسسات عمومی که از اهمیت ویژه‌ای در حذف بدترین اشکال کار کودک برخوردارند، تخصیص داده شده‌است.

نمونه‌ای از این بودجه‌ها، بودجه برای آموزش، بودجه برای سرویس‌های اجتماعی پایه برای کودکان و خانواده‌هایشان و بودجه برای اژانس‌های اجرakندنده قانون نظیر نیروهای پلیس، بازرسی کار و سرویس‌های بازرسی مدارس هستند. در آخر باید گفت هنوز پس از گذشت ۲۰ سال از پیوستن ایران به پیمان‌نامه حقوق کودک، نسل جدیدی از گذشته‌شده‌اند و این شروع هستند؛ کودکانی که خشمگین‌تر و طلبکارتر از گذشته شده‌اند و این شروع همان راهی است که به خشونت، بزهکاری و گنگ‌های خلافکاری و… می‌انجامد و اگر راهکاری بلندمدت با بسترسازی مناسب در نظر گرفته نشود، باید شاهد افزایش روزافزون همین خشونت‌ها و زد‌یهایی باشیم که تصاویرشان اخیراً در شبکه‌های اجتماعی غوغایی به پا کرده و موجب هراس در دل هموطنان شده است.

فناوری جدید یعنی واقعی شدن تمام

رویاهایی که تا قبل از این تنها یک خیال شیرین بوده است. چه باور کنید و چه نه، آینده جهان با فناوری‌های جدید دگرگون خواهد شد. همه ما در کودکی رویای سفر به مریخ با یک سفینه فضایی را داشتیم یا اینکه با ضربه یک چوب جادویی همه آرزوهای‌مان را برآورده کنیم. احتمالاً تا چند سال آینده سفر به مریخ امکان‌پذیر خواهد بود؛ پس عجیب نیست که چوب جادویی هم یک روز به همه رویاهای‌مان جامه عمل ببوشاند. به هر حال این روزها خیلی هم دیر نیست و بالاخره آینده فناوری از راه می‌رسد؛ بنابراین باید قواعد زندگی در دنیای دیجیتال را یاد بگیریم.

در دنیای امروز که همه امور و فعالیت‌های اقتصادی، بانکی، اجتماعی، آموزشی، پزشکی و نظایر آن در بستر رسانه و فناوری انجام می‌شود، حتی افراد میانسال و سالمندی که یک پا در سنت دارند و یک پا در دوران

امروزه اینترنت و دنیای دیجیتال، در تمامی ابعاد جامعه بشری نفوذ کرده و روز به‌روز هم در حال پیشرفت است. این توسعه با تحول دنیای کسب‌وکار رنگ و روی جدیدی به بازار کار داد و حتی در مراودات خانوادگی نیز نفوذ کرد. شیوع کرونا و محدودیت‌های قرنطینه هم بزرگ‌ترها را وادار به یادگیری اصول و قواعد زندگی دیجیتال کرد، اما بهره از امکانات این دنیا نیاز به استفاده از زیرساخت اینترنت و پلتفرم‌های اجتماعی دارد. آنچه مسلم است در این دنیا راه بازگشت به زندگی بدون فناوری مسدود است و نمی‌توان محدودیتی در این مسیر اجتناب‌ناپذیر ایجاد کرد.

فواد ظفر عبدالعزیزاده در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه فناوری حذف‌شدنی نیست؛ یعنی نمی‌توان تمدن را به عقب برگراند، اظهار کرد: فناوری بخشی از تمدن است؛ آیا می‌توان اتومبیل را کنار زد و با چهارپایان به سر کار رفت و برگشت؟ فناوری وقتی وارد می‌شود مورد پذیرش مخاطب قرار می‌گیرد؛ پس ما باید نحوه استفاده از آن را یاد بگیریم.

وی تصریح کرد: فضای مجازی و رسانه‌های آنلاین به‌عنوان رسانه‌های هر کشور برای مصرف‌عموم که خلاف ارتباط توده‌ای ابتکار عمل را به‌دست خود مخاطبان می‌دهد. البته درباره رسانه‌های مجازی استفاده از واژه مخاطب درست نیست، بلکه باید بگوییم کاربر و مخاطب خود تولیدکننده پیام می‌شود.

جدید هم باید شیوه زیست و عمل در دنیای کاملاً دیجیتالی و رسانه‌ای‌شده را یاد بگیرند.

حتی بسیاری بر این باورند که به‌دلیل تحولات دیجیتال، تا چند سال دیگر با مرگ

فناوری حذف‌شدنی نیست!

این کارشناس علوم ارتباطات با بیان اینکه ماهیت رسانه‌های مجازی امروزه ارتباطات خودانگیز است، گفت: پیمایی که در یک شبکه اجتماعی قرار داده می‌شود، به‌صورت بالقوه می‌تواند در اختیار تمام مردم دنیا قرار گیرد. به‌طور مثال در یک رسانه اجتماعی مانند ویلاگ اگر پیامی را بگذاریم و کسی آدرس آن را داشته باشد، می‌تواند پیام ما را در اختیار خود قرار دهد و پیام به‌طور جمعی در اختیار مخاطب قرار می‌گیرد اما این رسانه‌ها با رسانه جمعی از نظر تعاملی بودن متفاوت هستند.

این کارشناس علوم ارتباطات با اشاره به اینکه در وبلاگ یا فضای مجازی خود کاربر با مخاطب پیام را تولید می‌کند و خود در اختیار سایر شهروندان جهانی قرار می‌دهد، افزود: رسانه‌های نوین خودانگیز بوده و به‌صورت بالفعل پیام‌را در اختیار مخاطب قرار می‌دهند؛ با این وجود چون این صنعت ابتکار عمل را به‌دست مخاطب یا کاربر داده آنها را قدرتمند می‌کند تا بتوانند بر رسانه‌های جریان اصلی تاثیر بگذارند.

وی با اشاره به اینکه در حالت کلی رسانه نوین یا مجازی نوعی صنعت است، اما صنعتی که ابتکار عمل را به خود کاربران داده و آنها را قوی و قدرتمند می‌کند، تصریح کرد: برای نخستین بار در طول تاریخ زندگی بشر این اتفاق افتاده که هر فرد بتواند خودش صاحب یک رسانه باشد.

این کارشناس علوم ارتباطات با بیان اینکه درست

سخن پایانی

در ایران براساس قوانین جمهوری اسلامی انجام می‌شود، اما روند آن، به‌ویژه برای وبگاه‌های سیاسی و اجتماعی، به‌درستی مشخص نیست و سیاست‌های آن غیرشفاف است. ۲۵ آبان ۱۳۹۸ با دستور شورای امنیت ملی، اینترنت بین‌المللی به مدت ۸ روز، به‌منظور مهار شرایط وقت قطع شد و تنها سایت‌های ایرانی که از سرور داخل کشور استفاده می‌کردند قابل‌دسترس بود. این روند هرازگاهی در مقاطع مختلف براساس شرایط تکرار می‌شود، این در حالی است که فضای مجازی بخشی از زندگی بشر امروز شده است. یعنی این فضا از زندگی روزمره بشر در هیچ یک از کشورهای جهان جداشدنی نیست.

اگر قصد زندگی و ارتباط با جهان را داریم باید قواعد زندگی اجتماعی را بپذیریم. حتی در بعد داخلی نیز به‌طور مثال نمی‌توانیم مردم را اقناع